

2021 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Ižanginis žodis	3
Vyriausiosios rinkimų komisijos sudėtis	4
Nuolatinė veikla	8
Informacija apie institucijos veiklos tikslų įgyvendinimą	9
2021 m. suorganizuoti rinkimai	
2021 m. balandžio 11 d. nauji Radviliškio rajono savivaldybės tarybos nario – mero rinkimai	11
2021 m. spalio 10 d. nauji Kelmės ir Trakų rajonų savivaldybių tarybų narių – merų rinkimai	19
Politinių kampanijų finansavimas ir finansavimo kontrolė	32
Politinių partijų finansavimas ir finansavimo kontrolė	38
Valstybės biudžeto asignavimai politinėms partijoms	46
Švietimas ir informavimas	47
Vyriausiosios rinkimų komisijos biudžetas	49
Mandatų komisijos funkcijų vykdymas	50
Skundai (pranešimai) ir teisminės bylos	51
Elektroninės paslaugos	59
VRK interneto svetainės lankomumo apžvalga	64
Asmens duomenų apsauga	65
Projektas „Skaidrūs rinkimai“	66
Tarptautinis bedradarbiavimas	67
Pagrindinės 2022 metų veiklos kryptys	69

Ižanginis žodis

2021-ieji Vyriausiajai rinkimų komisijai buvo kupini iššūkių ir permainų.

Lietuvos Respublikos Seimas 2021 m. gegužės 18 d. nutarimu Nr. XIV-320 „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ sudarė naujos sudėties X kadencijos Vyriausiąją rinkimų komisiją (VRK), kuri, gegužės 25-ąją prisiekusi Seime, įgijo visus Vyriausiosios rinkimų komisijos įgaliojimus.

VRK, kaip aukščiausiaji rinkimų ir referendumų organizavimo ir vykdymo valstybės institucija, 2021 m. balandžio 11 d. surengė naujus Radviliškio rajono savivaldybės tarybos nario – mero rinkimus, Antaną Čepononį išrinkus Seimo nariu. Radviliškio rajono savivaldybės tarybos nariu – meru buvo išrinktas Vytautas Simelis (Lietuvos žaliųjų partijos kandidatas).

Naujos sudėties VRK 2021 m. spalio 10 d. surengė naujus Trakų ir Kelmės rajonų savivaldybių tarybų narių – merų rinkimus. Rinkimų organizavimo ir vykdymo metu VRK nuolat bendradarbiavo su visuomenine organizacija „Baltosios pirštinės“, taip pat su Lietuvos policijos pareigūnais. Dėkojame jiems už profesionalią pagalbą. Šie rinkimai vyko sklandžiai, ramiai, esminių pažeidimų, galėjusių daryti įtaką galutiniams rinkimų rezultatams, fiksuota nebuvo.

Kelmės rajono savivaldybės tarybos nariu – meru išrinktas Ildefonsas Petkevičius (išsikėlęs kandidatas), Trakų rajono savivaldybės tarybos nariu – meru – Andrius Šatevičius (Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdžio kandidatas). Rinkėjai patikėjo jiems teisę atsakingai spręsti vietos savivaldos klausimus, priimti svarbius ir bendruomenei reikalingus sprendimus bei savo darbu pateisinti rinkėjų suteiktą pasitikėjimo mandatą.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2020 m. liepos 7 d. nutarimu, nuo 2021 m. liepos 1 d. negali būti taikomas Lietuvos Respublikos referendumo įstatymas, dėl to susidarė teisinio reguliavimo spraga. Teisinį neapibrėžtumą dėl referendumų organizavimo ir vykdymo pašalino Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, įpareigojęs VRK išduoti parašų rinkimo lapus piliečių referendumo iniciatyvinės grupės atstovams, siekiantiems inicijuoti privalomąjį referendumą dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 9 ir 147 straipsnių pakeitimo. Šiuo referendumu iniciatyvinė grupė siekia sumažinti referendumui skelbti reikalingų parašų skaičių nuo 300 000 iki 100 000.

Nesant galiojančio Referendumo įstatymo, dauguma su šia piliečių referendumo iniciatyvine grupe susijusių VRK sprendimų buvo skundžiami teismui. Iki 2021 metų pabaigos VRK kaip atsakovė teisme dalyvavo net 18 kartų.

2021 m. gruodį kolegialiu VRK sutarimu priimtas sprendimas pradėti vykdyti Lietuvos Respublikos valstybės internetinio balsavimo informacinės sistemos galimybių studijos pirkimo procedūras.

Suprasdami, kad balsavimas internetu būtų ypatingos svarbos valstybės informacinių technologijų infrastruktūros projektas, ir norėdami atsakingai įvertinti jo reikalingumą, naudą visuomenei bei galimas grėsmes, pradėjome išsamios galimybių studijos pirkimo darbus. Esminis šios studijos tikslas – pasitelkus kibernetinio saugumo ir informacinių technologijų ekspertus įsivertinti saugumo bei patikimumo aspektus ir atsakyti į pagrindinį klausimą – ar Lietuva pasirėngusi įgyvendinti tokio masto projektą.

2021-uosius taip pat galime vadinti ir rinkimų organizavimą reglamentuojančių teisės aktų tobulinimo metais. Intensyviai ir atsakingai dirbome drauge su Seimo valdybos sprendimu sudaryta darbo grupe Lietuvos Respublikos rinkimų sistemos analizei atlikti ir reikalingų įstatymų projektams parengti. Parengti ir Seimo valdybai pristatyti Lietuvos Respublikos rinkimų kodekso konstitucinio įstatymo ir kitų susijusių įstatymų projektai.

Džiaugdamiesi sėkmingai nuveiktais darbais ir toliau siekiame diegti naujoves bei tobulinti savo veiklą, dirbti skaidriai ir objektyviai, kartu išlaikant aukščiausius laisvų ir sąžiningų rinkimų organizavimo standartus ir saugant pamatines Lietuvos Respublikos Konstitucijoje ir kituose įstatymuose įtvirtintas demokratijos vertybes.

Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkė
Jolanta Petkevičienė

Vyriausiosios rinkimų komisijos sudėtis

Vyriausioji rinkimų komisija – nepriklausoma, nuolatinė aukščiausioji rinkimų ir referendumų organizavimo ir vykdymo valstybės institucija. VRK teisinę padėtį, uždavinius, funkcijas, veiklos principus, taip pat jos sudarymo tvarką, darbo organizavimo tvarką ir finansavimą nustato Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymas. Vyriausiąją rinkimų komisiją sudaro Seimas po eilinių ar pirmalaikių Seimo rinkimų praėjus ne mažiau kaip 140 ir ne daugiau kaip 200 dienų. 2020 metų spalio mėnesį, įvykus eiliniams Seimo rinkimams, 2021 m. gegužės mėnesį buvo sudaryta naujos sudėties Vyriausioji rinkimų komisija.

Vyriausioji rinkimų komisija sudaroma iš:

- 1) komisijos pirmininko;
- 2) teisingumo ministro pasiūlytų dviejų aukštąjį universitetinį teisinį išsilavinimą turinčių asmenų, kuriuos Seimas skiria slaptu balsavimu;
- 3) Lietuvos teisininkų draugijos pasiūlytų dviejų aukštąjį universitetinį teisinį išsilavinimą turinčių asmenų, kuriuos Seimas skiria slaptu balsavimu;
- 4) Respublikos Prezidento pasiūlytų dviejų aukštąjį išsilavinimą turinčių asmenų, kuriuos Seimas skiria slaptu balsavimu;
- 5) partijų, gavusių Seimo narių mandatų daugiamandatėje rinkimų apygardoje, pasiūlytų asmenų, turinčių aukštąjį universitetinį išsilavinimą ir darbo rinkimų ir referendumų komisijose, organizuojančiose ir vykdančiose Seimo, Respublikos Prezidento, savivaldybių tarybų rinkimus, rinkimus į Europos Parlamentą, referendumą, patirties.

Vyriausiosios rinkimų komisijos sudėtis 2021 m. sausio 1 – gegužės 25 d.:

Pareigos	Vardas ir pavardė	Teikė / pasiūlė
Pirmininkė	Laura Matjošaitytė	Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas
Pavadootojas	Andrius Puksas	Lietuvos teisininkų draugija
Pavadootoja – sekretorė	Svetlana Misevičienė	Lietuvos Respublikos teisingumo ministras
Narė	Olga Kilkinova	Lietuvos teisininkų draugija
Narė	Jūratė Lebedevienė	Lietuvos socialdemokratų partija
Narė	Gitana Matiekuvienė	Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai
Narys	Maksimas Reznikovas	Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis
Narys	Tauras Rutkūnas	Lietuvos Respublikos teisingumo ministras
Narys	Valdemar Urban	Lietuvos lenkų rinkimų akcija-Krikščioniškų šeimų sąjunga
Narė	Gražina Vickutė	Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga
Narys	Egidijus Viskontas	Partija Tvarka ir teisingumas
Narys	Vincentas Vobolevičius	Lietuvos Respublikos Prezidentas
Narė	Aistė Žilinskienė	Lietuvos Respublikos Prezidentas

Vyriausiosios rinkimų komisijos sudėtis 2021 m. gegužės 25 – gruodžio 31 d.:

Pareigos	Vardas ir pavardė	Teikė / pasiūlė
Pirmininkė	Jolanta Petkevičienė	Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas
Pavaduotojas	Andrius Pukasas	Lietuvos teisininkų draugija
Pavaduotojas – sekretorius	Maksimas Reznikovas Narys nuo 2021 m. birželio 22 d.	Lietuvos Respublikos teisingumo ministras
Narė	Jolita Baušytė	Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis
Narys	Martynas Čerkauskas	Laisvės partija
Narė	Olga Kilkinova	Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga
Narys	Šarūnas Liekis	Lietuvos Respublikos Prezidentas
Narė	Laura Martinaitytė	Lietuvos teisininkų draugija
Narė	Gitana Matiekuvienė	Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai
Narė	Inga Milašiūtė	Lietuvos Respublikos teisingumo ministras
Narys	Justas Pankauskas	Lietuvos socialdemokratų partija
Narė	Jolanta Petrušauskienė	Darbo partija
Narys	Andrius Vaišnys	Lietuvos Respublikos Prezidentas

2021 m. liepos 26 d. posėdyje VRK priėmė sprendimą pakeisti Vyriausiosios rinkimų komisijos sekretoriato struktūrą. Buvo įsteigtas naujas Teisės ir tyrimų skyrius. Šiuo metu Vyriausiosios rinkimų komisijos sekretoriatą sudaro 6 skyriai:

1. Finansų skyrius tvarko VRK buhalterinę apskaitą, organizuoja apygardų (savivaldybių) rinkimų komisijų buhalterinės apskaitos tvarkymą, rengia išlaidų sąmatas apygardų (savivaldybių) rinkimų komisijoms, tvarko rinkimų užstatų apskaitą.

2. Kompiuterinių technologijų skyrius užtikrina VRK informacinės sistemos (VRKIS) funkcionavimą, rengia sprendimų projektus dėl rinkimų apygardų sudarymo, dėl rinkimų apylinkių ribų nustatymo, organizuoja rinkėjų sąrašų sudarymo ir tikslinimo darbus, tvarko, kaupia ir viešina rinkimų duomenis.

3. Mokymų ir komunikacijos skyriaus pagrindinės funkcijos: organizuoti ir vesti mokymus rinkimų komisijų nariams, sekretoriato darbuotojams, rengti metodinę medžiagą, rūpintis rinkėjų švietimu ir informavimu apie rinkimus, vykdyti VRK viešuosius ryšius.

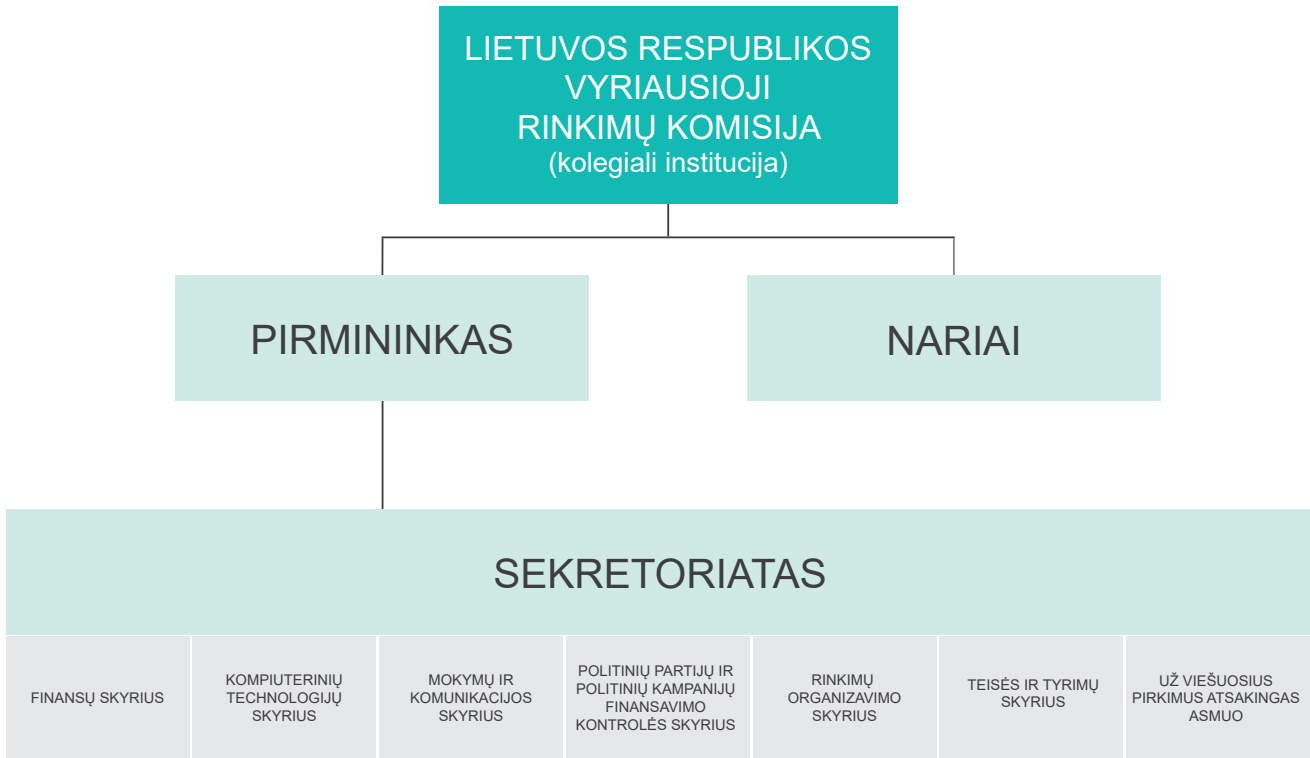
4. Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės skyrius rengia sprendimų projektus dėl valstybės biudžeto asignavimų, dėl maksimalių politinės kampanijos išlaidų nustatymo, registruoja politinės kampanijos dalyvius, vykdo politinės kampanijos stebėseną, tikrina politinės kampanijos dalyvių finansines ataskaitas ir atlieka partijų finansavimo kontrolę.

5. Rinkimų organizavimo skyriaus pagrindiniai uždaviniai: rengti sprendimų projektus dėl apygardų (savivaldybių) rinkimų komisijų sudarymo, jų sudėčių keitimo, išankstinio balsavimo organizavimo, kandidatų registravimo, Seimo narių, savivaldybių tarybų narių, Europos Parlamento narių įgaliojimų nutraukimo ir įgaliojimų naujiems nariams pripažinimo. Šis skyrius aprūpina apygardų (savivaldybių) rinkimų komisijas rinkimų dokumentais, antspaudais, metodine medžiaga.

Be to, šis skyrius atlieka su personalu susijusias funkcijas, yra atsakingas už dokumentų valdymą.

6. Teisės ir tyrimų skyrius prižiūri rinkimus ir referendumus reglamentuojančių teisės aktų taikymą, rengia rinkimus ir referendumus reguliuojančių teisės aktų projektus, teikia išvadas dėl teisės aktų vertinimo, nagrinėja asmenų pranešimus, skundus ir prašymus, vykdo tyrimus, užtikrina VRK sprendimų vykdymą, atstovauja VRK interesams teismuose.

VRK 2021 m. liepos 26 d. taip pat nusprendė už viešuosius pirkimus atsakingą asmenį paskirti tiesiogiai atskaitingu VRK pirmininkui.

VYRIAUSIOJOJE RINKIMŲ KOMISIJOJE 2021 M. DIRBO

62 ASMENYS

22 VRK NARIAI*

27 VALSTYBĖS
TARNAUTOJAI

13 DARBUOTOJŲ**

22 VYRAI

40 MOTERŲ

35,48%

64,52%

VYRŲ AMŽIAUS VIDURKIS
39 M. 9 MĖN.

MOTERŲ AMŽIAUS VIDURKIS
44 M. 6 MĖN.

VISŲ DARBUOTOJŲ AMŽIAUS VIDURKIS
42 M. 7 MĖN.

*po 13 abiejų kadencijų VRK narių: 9 nariai pasikeitė, 4 nariai dirba abiejose kadencijose

** pagal terminuotas trumpalaikes darbo sutartis

Nuolatinė veikla

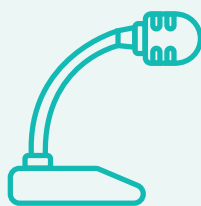
**Dokumentų
apskaita**

Gauta raštų

1753

Išsiųsta raštų

939

VRK posėdžiai

Įvyko posėdžių

39

Priimta
sprendimų

272

**Parengti
pranešimai
spaudai**

131

**Interviu
visuomenės
informavimo
priemonėms**

41

Susitikimai

67

Informacija apie institucijos veiklos tikslų įgyvendinimą

Vyriausiosios rinkimų komisijos misija – sudaryti sąlygas ir užtikrinti Lietuvos Respublikos piliečiams ir gyventojams galimybes išreikšti savo valią demokratiškuose, visuotiniuose, lygiuose, tiesiogine rinkimų teise ir slaptos balsavimo principais grindžiamuose rinkimuose ir referendumuose.

Vyriausiosios rinkimų komisijos pagrindinės vertybės, kuriomis grindžiama jos veikla, yra įstatymų laikymasis, atvirumas ir nešališkumas, tęstinumas ir stabilumas, sąžiningumas ir atsakingumas, kompetencija ir profesionalumas, tolerancija ir kolegiškumas.

2021 metų svarbiausi darbai

1. Užtikrinti sklandų Vyriausiosios rinkimų komisijos darbą ir jos veiklos efektyvumą

Vyriausiosios rinkimų komisijos informacinės sistemos (VRKIS) testavimų metu nustatytų saugumo spragų pašalinimas sudarė 63,6 proc. visų 2021 m. nustatytų spragų. Taip pat buvo nustatyta atitiktis teisės aktuose nustatytiems valstybės institucijų ir įstaigų informacinių sistemų elektroninės informacijos saugos reikalavimams (vertinama pagal teisės aktų nustatytą tvarką ne rečiau kaip kartą per metus atliekamo informacinių technologijų saugos atitikties vertinimo rezultatus).

2021 metais buvo atnaujinta VRK interneto svetainė www.vrk.lt bei elektroninių paslaugų portalas www.rinkejopuslapis.lt. Be to, VRK informacinėje sistemoje buvo sukurti 29 nauji duomenų rinkiniai.

2. Organizuoti ir vykdyti demokratiškus rinkimus ir referendumus bei užtikrinti tinkamą mandatų komisijos funkcijų vykdymą

2021 metais buvo suorganizuoti 2021 m. balandžio 11 d. nauji Radviliškio rajono savivaldybės tarybos nario – mero bei 2021 m. spalio 10 d. nauji Kelmės ir Trakų rajonų savivaldybių tarybų narių – merų rinkimai.

Per 2021 metus buvo priimti ir paskelbti 2 sprendimai dėl Seimo nario įgaliojimų pripažinimo nutrūkusiais bei 52 sprendimų dėl savivaldybės tarybos narių įgaliojimų nutrūkimo nesuėjus terminui. Buvo suteikti įgaliojimai 2 Seimo nariams, 49 savivaldybių tarybų nariams bei, patvirtinus galutinius rinkimų rezultatus, 3 savivaldybių tarybų nariams – merams.

3. Vykdyti politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo ir politinės reklamos stebėseną

2021 metais buvo vykdoma nuolatinė politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolė ir viešinami jos rezultatai visuomenei www.vrk.lt ir www.rinkejopuslapis.lt. Tose Lietuvos Respublikos savivaldybėse, kuriose vyko rinkimai, buvo vykdoma nacionalinių ir regioninių televizijų bei radijų, interneto portalų, socialinių tinklų (Facebook, Instagram, YouTube) politinės reklamos stebėseną ir lauko (išorinės) reklamos stebėseną.

4. Didinti informacijos apie Lietuvos Respublikos rinkimų ir referendumų teisės aktų pažeidimus viešinimą ir ugdyti visuomenės gebėjimą atpažinti galimus teisės aktų pažeidimus ir visuomenės netoleranciją teisės aktų pažeidimams

Vyriausioji rinkimų komisija nuolat informuoja visuomenę apie nustatytus rinkimus reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus.

2021 metais baigus įgyvendinti projektą „Skaidrūs rinkimai“, VRK informacinė sistema buvo papildyta nauja Specializuotos informacijos posisteme, kuri skirta patogiam informacijos apie rinkimus ir referendumus pateikimui elektroninėje erdvėje. Šioje posistemyje sukurtas specialus kursas rinkėjams, pateikiantis detalią informaciją apie rinkimų ir referendumų procesus bei leidžiantis rinkėjams pasitikrinti įsisavintas žinias per pasitikrinimo testus. 2021 metais taip pat buvo išleistas leidinys rinkėjams apie rinkimus bei leidinys jauniešiams rinkėjams. Šie leidiniai pristatyti visuomenei 2021 m. birželio 9 d. renginio metu, yra parengtos šių leidinių elektroninės versijos.

5. Nuosekliai ir kryptingai plėtoti tarptautinį bendradarbiavimą

Vyriausioji rinkimų komisija yra Europos rinkimų organizatorių asociacijos (ACEEEO) narė.

VRK taip pat bendradarbiauja su Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) Žmogaus teisių ir demokratinių institucijų biuro (angl. OSCE / ODIHR) atstovais, Europos Tarybos patariamąja institucija konstitucionalizmo klausimais – Europos komisija „Demokratija per teisę“ (Venecijos komisija), dalyvauja Tarptautinio rinkimų fondo (IFES) bei Pasaulio rinkimų organizatorių asociacijos (A-WEB) organizuojamuose renginiuose.

2021 metais VRK nariai ir sekretoriato darbuotojai vyko į komandiruotes stebėti rinkimų ir pasidalyti gerąja patirtimi. 2021 metų pirmąjį pusmetį VRK atstovai keliuose tarptautiniuose renginiuose dalijosi savo patirtimi politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės srityje. 2021 m. lapkričio 12 d. VRK atstovai pristatė savo patirtį organizuojant rinkimus asmenims su negalia, Moldovos rinkimų komisijai bei renginio svečiams. 2021 m. lapkričio 16 d. VRK atstovai dalyvavo Europos piliečių iniciatyvos ekspertų susitikime ir pasidalijo gerąja patirtimi įgyvendinant Europos piliečių iniciatyvos procesus Lietuvoje bei viešinant minėtas iniciatyvas elektroninėje erdvėje, o 2021 m. spalio 5–8 d. VRK atstovai dalyvavo tarptautinėje konferencijoje „E-Vote-ID 2021“ elektroninio balsavimo klausimams aptarti.

2021 metais suorganizuoti rinkimai

2021 M. BALANDŽIO 11 D. NAUJI RADVILIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS NARIO – MERO RINKIMAI

2020 m. rudenį Radviliškio rajono savivaldybės tarybos narį – merą išrinkus Seimo nariu ir Vyriausiajai rinkimų komisijai pripažinus jo įgaliojimus nutrūkusiais nesuėjus terminui, Radviliškio rajono savivaldybėje atsirado laisva tarybos nario – mero vieta.

Vadovaudamasi Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymu, kuris numato, kad savivaldybėje, kurioje nebelieka tiesiogiai išrinkto vadovo – mero, per pusmetį turi įvykti nauji mero rinkimai, VRK 2020 m. lapkričio 12 d. paskelbė naujus Radviliškio rajono savivaldybės tarybos nario – mero rinkimus. Šių dienų oficialiai prasidėjo Radviliškio rajono savivaldybės tarybos nario – mero rinkimų politinė kampanija.

Politinės kampanijos dalyvių registracija vyko nuo 2020 lapkričio 12 d. ir baigėsi iki rinkimų likus 83 dienoms, t. y. iki 2021 m. sausio 18 d. Tą pačią dieną prasidėjo pareiškinių dokumentų priėmimas iš užsiregistravusių politinės kampanijos dalyvių. Pareiškinius dokumentus pretendentai į kandidatus galėjo teikti iki 2021 m. vasario 5 d.

Dalyvauti šiuose rinkimuose užsiregistravo ir pareiškinius dokumentus pateikė septyni politinės kampanijos dalyviai. Jie iki 2021 m. vasario 25 d. turėjo surinkti ne mažiau kaip 260 juos palaikančių rinkėjų parašų, kurie galėjo būti renkami tiek elektroninių paslaugų portale www.rinkejopuslapis.lt, tiek popieriniuose rinkėjų parašų rinkimų lapuose. Visi septyni pretendentai į kandidatus surinko reikiamą juos palaikančių rinkėjų parašų skaičių.

Oficialų kandidatų į tarybos narius – merus sąrašą VRK paskelbė 2021 m. kovo 12 d. Tą pačią dieną rinkėjams buvo pavišinta ir privaloma publikuoti informacija apie kandidatus, jų deklaruotą turtą, turimą teistumą, taip pat kandidatų biografijos ir kt.

Šie rinkimai vyko 2021 m. balandžio 11 dieną. Dėl Radviliškio rajono savivaldybės tarybos nario – mero pareigų varžėsi septyni kandidatai, iš kurių pirmame rinkimų ture nė vienas nesurinko Savivaldybių tarybų rinkimų įstatyme nustatytos balsų daugumos, todėl balandžio 25 dieną buvo organizuotas pakartotinis balsavimas. Jame susitiko du pirmame rinkimų ture daugiausia rinkėjų balsų surinkę kandidatai – Jolanta Margaitienė, iškelta Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų, ir Vytautas Simelis, iškeltas Lietuvos žaliųjų partijos.

Antrame rinkimų ture Radviliškio rajono savivaldybės tarybos nariu – meru buvo išrinktas didesnio rinkėjų palaikymo sulaukęs Vytautas Simelis.

Daugumos rinkimuose dalyvavusių radviliškiečių valia naujai išrinktam merui patikėta teisė atstovauti rinkėjų interesams savivaldybėje, atsakingai spręsti Radviliškio krašto savivaldos klausimus, priimti svarbius ir radviliškiečių bendruomenei reikalingus sprendimus bei savo darbu pateisinti jam suteiktą pasitikėjimo mandatą.

Rinkimuose dalyvavę kandidatai

Dalyvauti rinkimuose buvo registruoti 7 kandidatai – 6 vyrai ir viena moteris. Visų kandidatų amžiaus vidurkis siekė 49 metus ir 1 mėnesį. Vyriausiam šiuose rinkimuose kandidatavusiam asmeniui buvo 63 metai, jauniausiam – 35 metai.

Kartu su pareiškiniiais dokumentais kandidatai į Radviliškio rajono savivaldybės tarybos narius – merus privalėjo pateikti VRK savo turto ir pajamų deklaracijų išrašus. Visų kandidatų turtas, vertybiniai popieriai ir pinigines lėšas kartu sudėjus siekia 1 941 887 eurus.

Padalinus bendrą visų 7 kandidatų turto sumą ir išvedus vidurkį, išeity, kad vidutiniškai vienas į Radviliškio rajono merus kandidatuojuantis asmuo disponuoja 277 412 eurų turtu, kurį sudaro privalomas registruoti turtas, vertybiniai popieriai, meno kūriniai, juvelyriniai dirbiniai ir pinigines lėšas.

Daugiausia turto turintis kandidatas disponuoja 759 760 eurų turtu, mažiausiai – 25 tūkst. eurų.

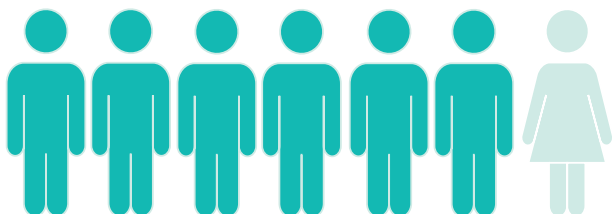
Teikdami pareiškinius dokumentus VRK, 5 kandidatai nurodė turintys aukštąjį išsilavinimą, vienas – aukštesnįjį ir vienas vidurinį išsilavinimą. Visi 7 kandidatai savo anketose nurodė mokantys rusų kalbą, 5 nurodė galintys kalbėti angliškai, o vienas pažymėjo mokantis vokiečių kalbą.

Nors duomenys apie šeiminių padėčių ir vaikų skaičių nėra privalomi teikti kandidatų anke-

tose, kandidatai į Radviliškio rajono merus galbūt jautė pareigą informuoti rinkėjus ir apie šią savo biografijos dalį. Savo anketose 5 kandidatai nurodė, kad yra susituokę, 2 – išsiskyrę. 5 kandidatai įrašė turintys po du vaikus, vienas turi 3 vaikus ir vienas nurodė turintis vieną vaiką.

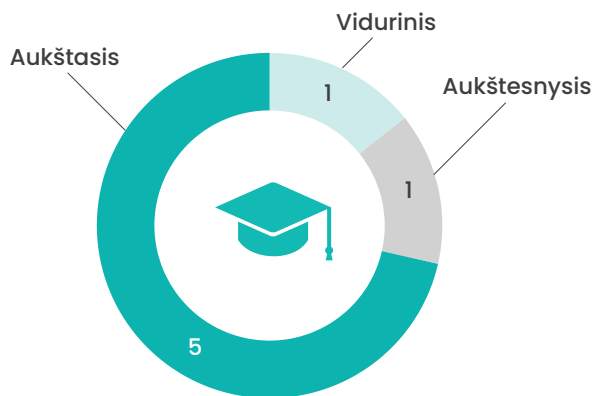
KANDIDATŲ PASISKIRSTYMAS RADVILIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖJE

PAGAL LYTĮ

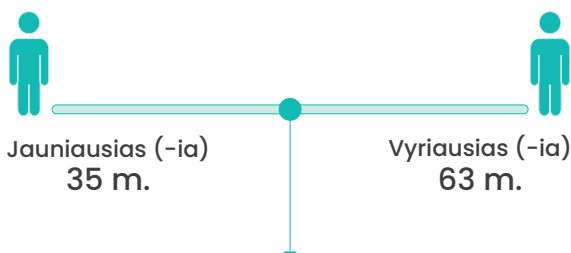

6 vyrai
1 moteris

PAGAL IŠSILAVINIMĄ

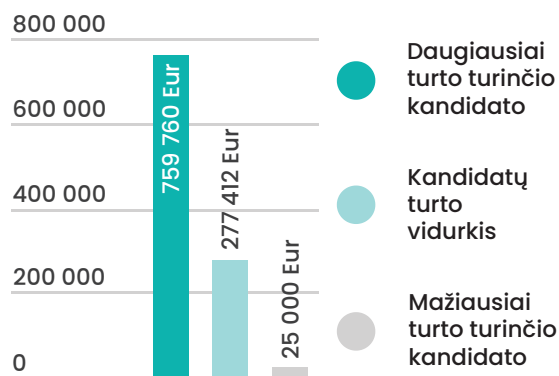

PAGAL AMŽIŲ

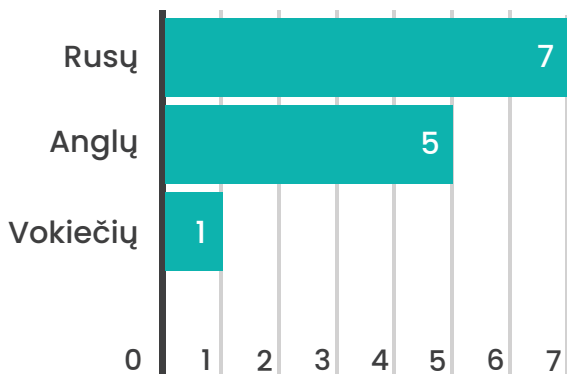

Kandidatų amžiaus vidurkis
49 m. 1 mėn.

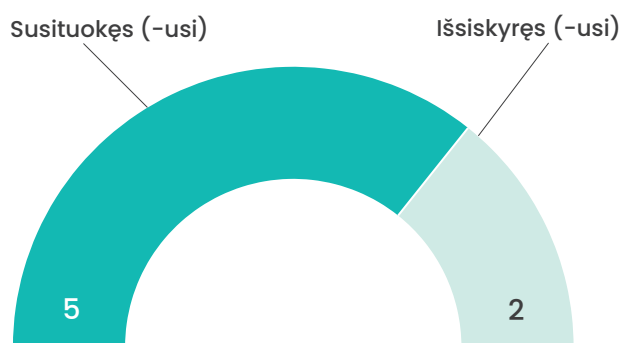
PAGAL TURTĄ

PAGAL KALBŲ MOKĖJIMĄ

PAGAL ŠEIMINĘ PADĖTĮ

VRK pateiktuose dokumentuose beveik visi kandidatai nurodė, kad laisvalaikiu domisi turizmu ir kelionėmis. 5 iš 7 savo anketose kaip pomėgį įrašė sportą. Keletas kandidatų domisi kultūros paveldu, grožine ir moksline literatūra, fotografija ir verslo plėtros naujovėmis.

KANDIDATAI Į RADVILIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS NARIUS – MERUS

Jurgis BAUBLYS
Darbo partija

Aurimas GAIDŽIŪNAS
Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga

Gediminas LIPNEVIČIUS
Išsikėlęs kandidatas

Jolanta MARGAITIENĖ
Tėvynės sąjunga–Lietuvos krikščionys demokratai

Kazimieras RAČKAUSKIS
Lietuvos socialdemokratų partija

Mantas REUTAS
Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis

Vytautas SIMELIS
Lietuvos žaliųjų partija

Rinkimų komisijos

2021 m. sausio 5 d. VRK patvirtino Radviliškio rajono savivaldybės rinkimų komisijos sudėtį. Komisijos pirmininkė Sonata Dekker davė rašytinį pasižadėjimą bei pradėjo eiti komisijos pirmininko pareigas sausio 12 dieną.

Radviliškio rajono savivaldybėje rinkimus organizavo 28 apylinkių rinkimų komisijos. Didžioji dalis šių komisijų pirmininkų rašytinius pasižadėjimus sąžiningai ir garbingai atlikti savo pareigas davė 2021 m. kovo 2 d.

Naujus Radviliškio rajono savivaldybės tarybos nario – mero rinkimus organizavo 179 komisijų nariai:

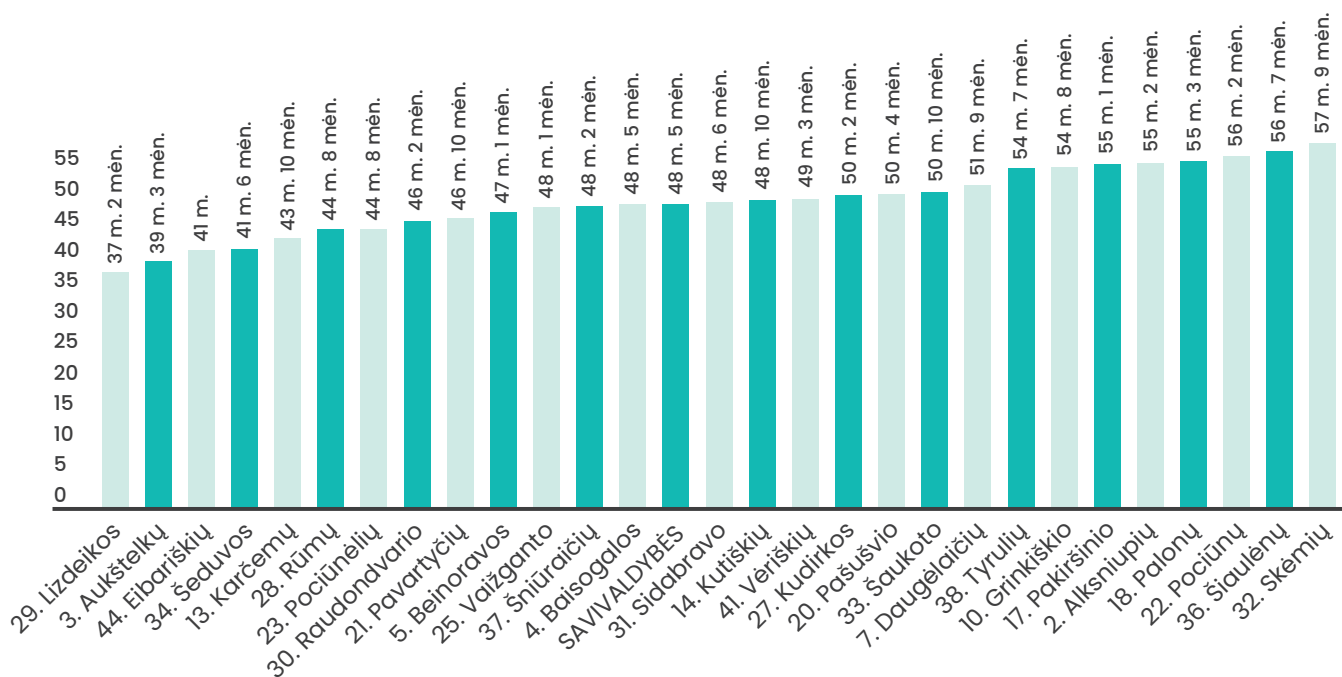
- 1) 10 savivaldybės rinkimų komisijos narių;
- 2) 169 apylinkių rinkimų komisijų nariai.

Statistiniai duomenys rodo, kad šiuos rinkimus organizavo 19 vyrų ir 160 moterų.

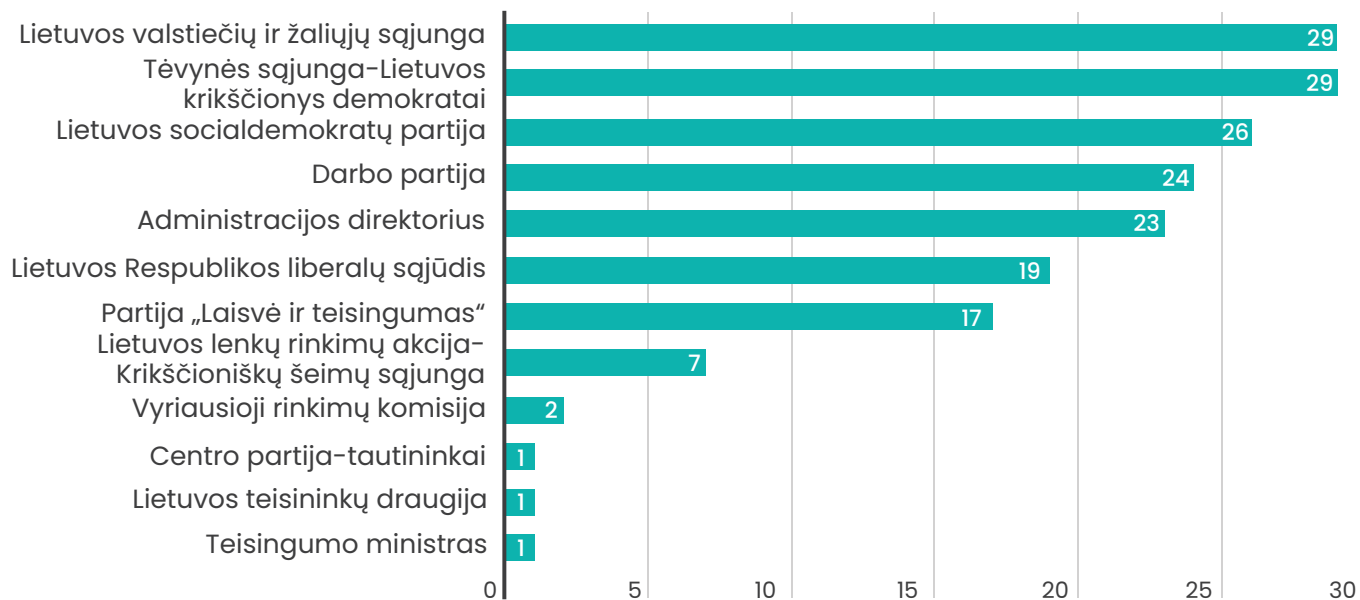
KOMISIJŲ NARIŲ PASISKIRSTYMAS PAGAL LYTĮ

KOMISIJŲ NARIŲ AMŽIAUS VIDURKIS

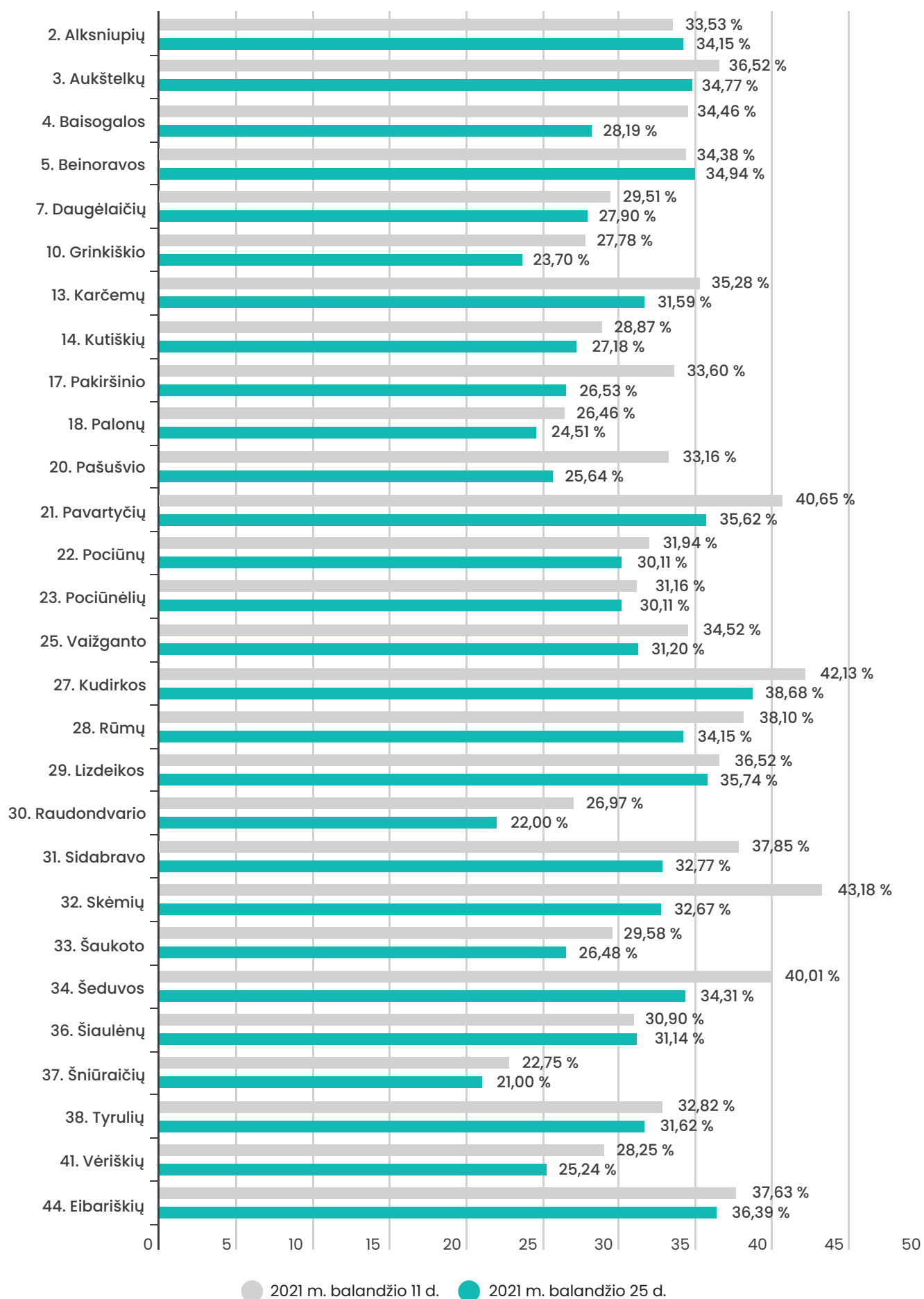
KOMISIJŲ NARIAI PAGAL JUOS PASIŪLIUSIUS SUBJEKTUS

Rinkėjų aktyvumas

Radviliškio rajono savivaldybės tarybos nario – mero rinkimuose balsavimo teisę pagal patvirtintą galutinį rinkėjų sąrašą turėjo 30 858 šios savivaldybės gyventojai, iš kurių 8 324 rinkėjai turėjo teisę balsuoti namuose.

RINKĖJŲ AKTYVUMAS APYLINKĖSE

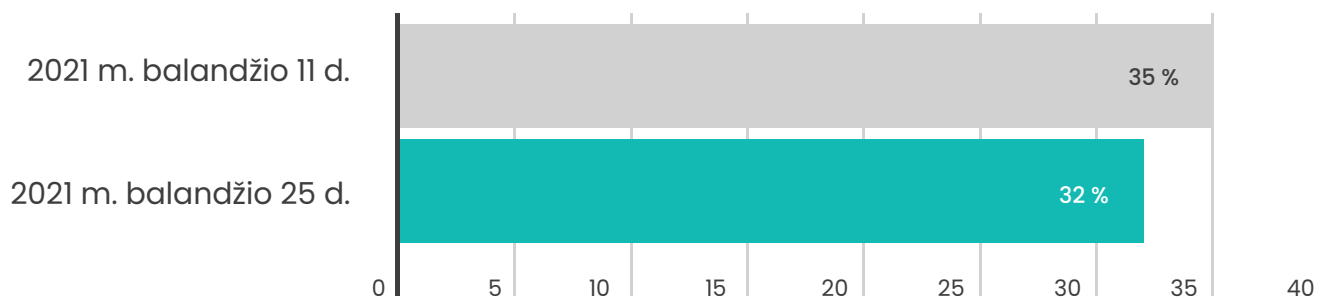

Daugiausia rinkėjų įrašyta į Kudirkos rinkimų apylinkės sąrašą – 2 704 rinkėjai, Vaižganto rinkimų apylinkės – 2 660 rinkėjų, Lizdeikos rinkimų apylinkės – 2 613 rinkėjų.

Į Beinoravos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą įrašyti tik 353 rinkėjai, Palonų rinkimų apylinkės – 359 rinkėjai, Pociūnų rinkimų apylinkės – 360 rinkėjų.

Pirmajame Radviliškio rajono savivaldybės tarybos nario – mero rinkimų ture balsavo 35,27 procento visų šios savivaldybės rinkėjų. Į antrąjį turą prie balsadėžių susirinko 32 procentai Radviliškio rajono savivaldybės gyventojų.

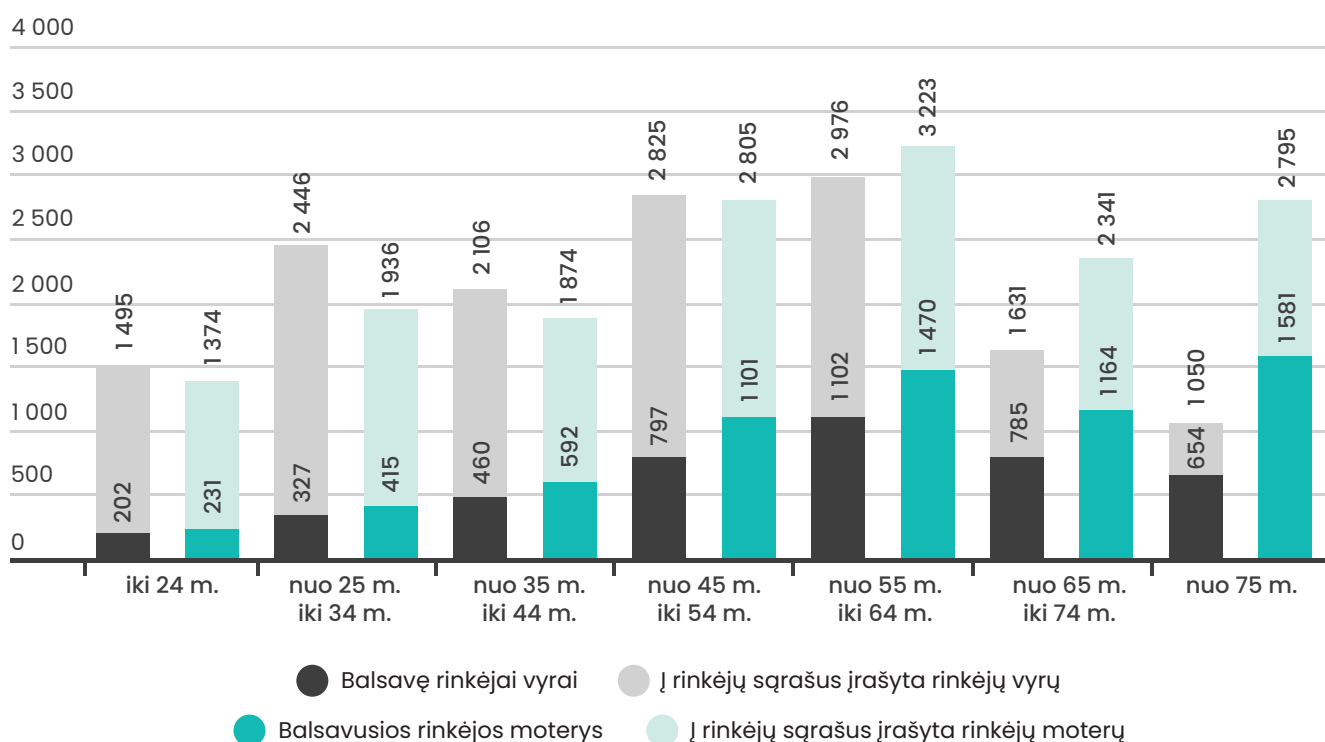
BENDRAS RINKĖJŲ AKTYVUMAS

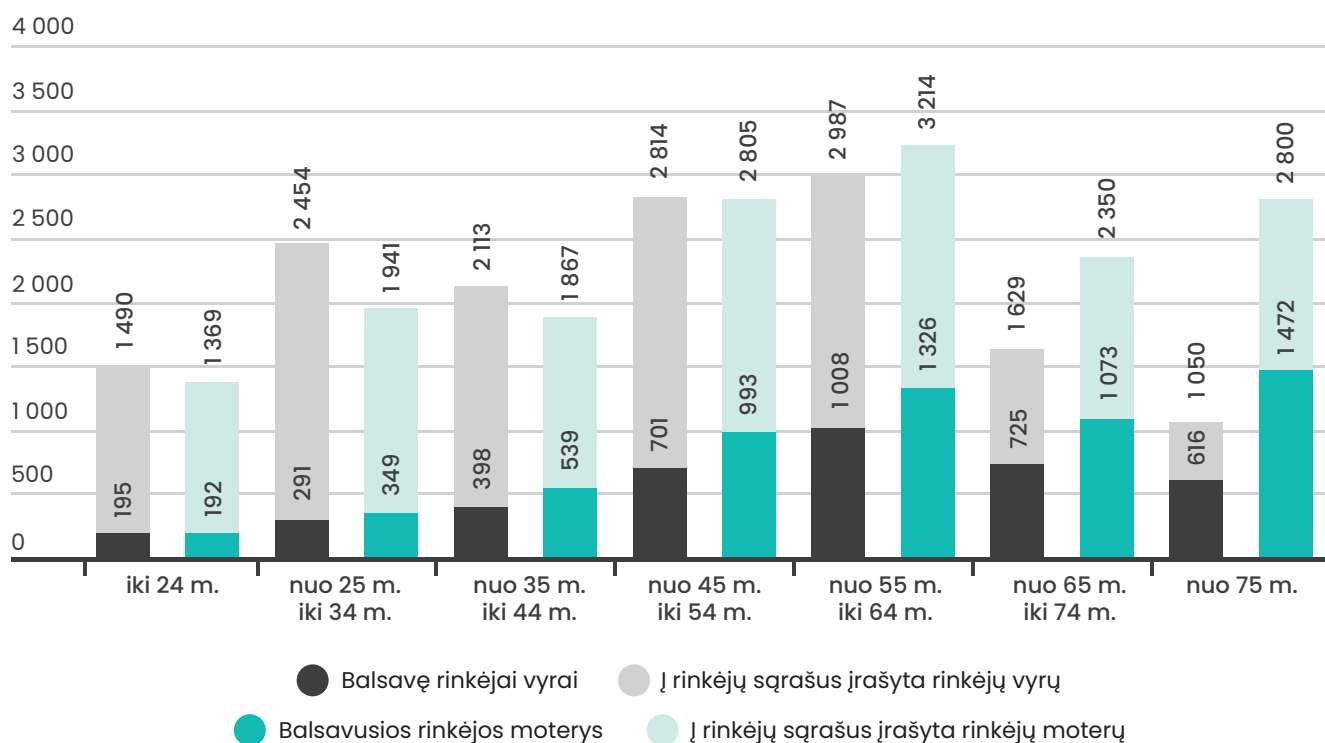
Analizuojant rinkėjų statistiką, VRK duomenys rodo, kad abiejuose rinkimų turuose aktyviausiai Radviliškio rajono savivaldybės tarybos narį – merą rinko 55–64 metų rinkėjai. Mažiau aktyvi grupė buvo 25–34 metų rinkėjai.

Bendras šios savivaldybės rinkėjų sąrašas rodo, kad balsuoti Radviliškio rajono savivaldybės tarybos nario – mero rinkimuose teisę turėjo 52,95 procento moterų ir 47,05 procento vyrų.

RINKĖJŲ AKTYVUMAS PAGAL LYTĮ IR AMŽIAUS GRUPES RADVILIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖJE 2021 M. BALANDŽIO 11 D.

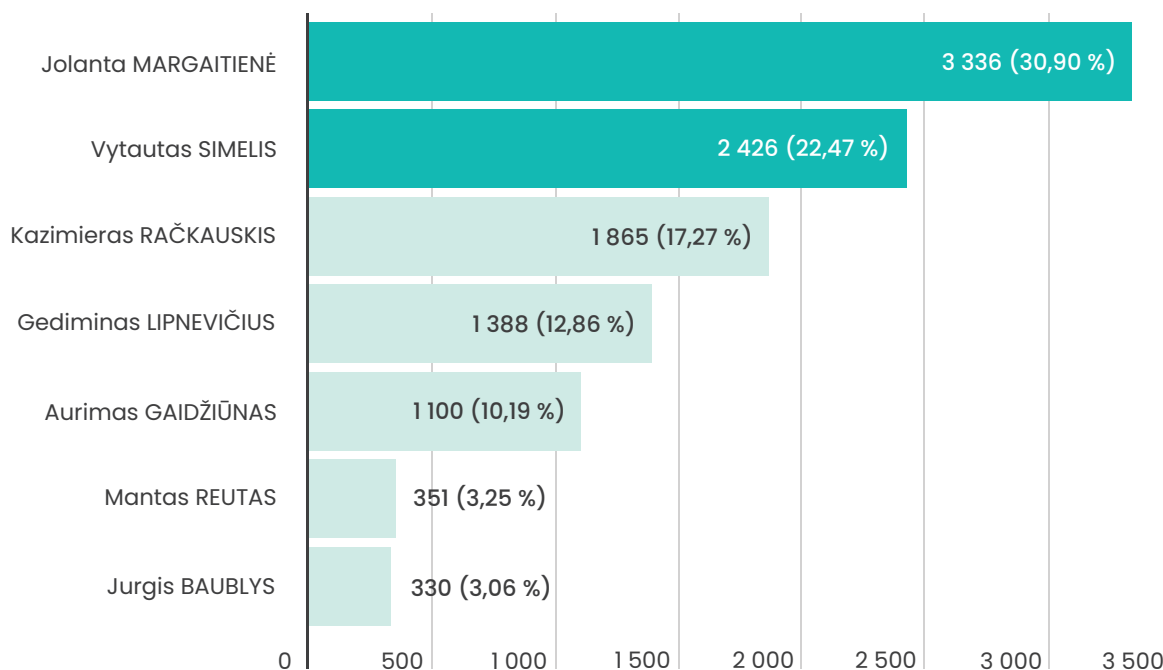
RINKĖJŲ AKTYVUMAS PAGAL LYTĮ IR AMŽIAUS GRUPES RADVILIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖJE 2021 M. BALANDŽIO 25 D.

Rinkimų rezultatai

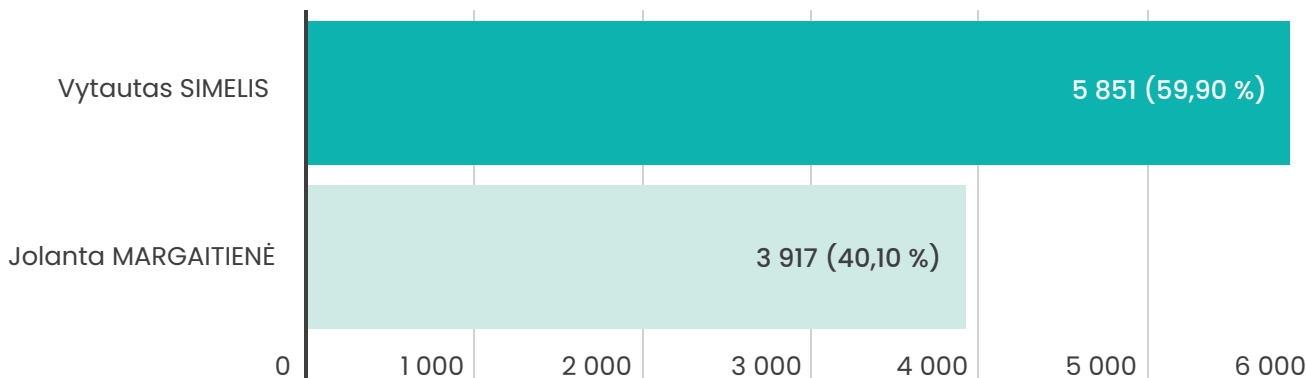
Nė vienas iš pirmajame Radviliškio rajono savivaldybės tarybos nario – mero rinkimų ture dalyvavusių kandidatų nesurinko balsų daugumos, todėl balandžio 25 d. buvo organizuotas pakartotinis balsavimas. Jame varžėsi du pirmajame rinkimų ture daugiausia rinkėjų balsų surinkę kandidatai – Jolanta Margaitienė ir Vytautas Simelis.

2021 M. BALANDŽIO 11 D. BALSAVIMO REZULTATAI

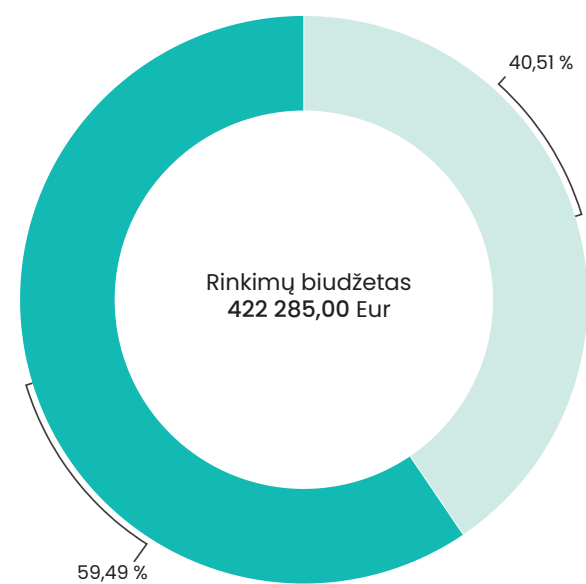

Pasibaigus pakartotiniam balsavimui, nustatyta, kad didesnio rinkėjų palaikymo sulaukė ir Radviliškio rajono savivaldybės tarybos nariu – meru buvo išrinktas Vytautas Simelis, iškeltas Lietuvos žaliųjų partijos.

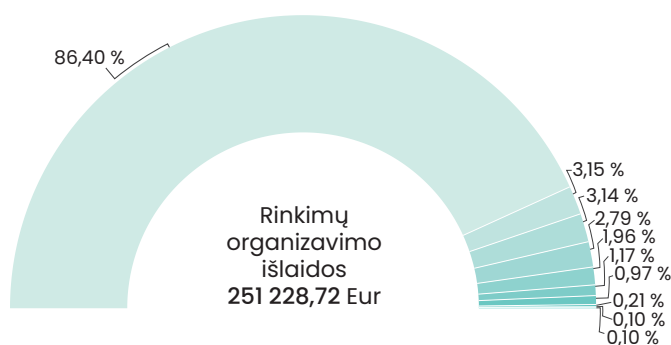
2021 M. BALANDŽIO 25 D. BALSAVIMO REZULTATAI

RINKIMŲ BIUDŽETAS NAUJUOSE RADVILIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS NARIO – MERO RINKIMUOSE

- Rinkimų komisijų narių ir darbuotojų darbo užmokestis ir socialinio draudimo įmokos – 171 056,28 Eur
- Rinkimų organizavimo išlaidos – 251 228,72 Eur

- Informacinės sistemos palaikymo paslaugos – 217 074,00 Eur
- Rinkėjų informavimo paslaugos – 7 925,50 Eur
- Diskusijų laidos – 7 895,86 Eur
- Rinkimų biuletenių ir rinkimų medžiagos spausdinimo paslaugos – 7 007,38 Eur
- Transporto išlaidos – 4 917,40 Eur
- Rinkimų komisijų narių apsaugos priemonės – 2 940,59 Eur
- Kanceliarinės išlaidos – 2 445,33 Eur
- Politinės kompanijos dalyvių patikrinimo paslaugos – 524,97 Eur
- Kandidatų rinkimų programų parengimo spausdinti išlaidos – 250,00 Eur
- Ryšų paslaugos – 247,69 Eur

RINKIMŲ KAINA VIENAM RINKĖJUI

Kiekvienam rinkėjų sąraše įrašytam rinkėjui
13,68 Eur

Kiekvienam rinkimuose dalyvavusiam rinkėjui
38,81 Eur

2021 M. SPALIO 10 D. NAUJI KELMĖS IR TRAKŲ RAJONŲ SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ NARIŲ – MERŲ RINKIMAI

2021 m. gegužės 6 d. VRK priėmė sprendimą paskelbti naujus savivaldybės tarybos nario – mero rinkimus Trakų rajone. Sprendimas organizuoti rinkimus Trakuose priimtas pripažinus Trakų rajono savivaldybės tarybos narės – merės Editos Rudelienės įgaliojimus nutrūkusiais nesuėjus terminui po to, kai jai buvo suteiktas Seimo nario mandatas atsiradus laisvai Seimo nario vietai po K. Glavecko mirties.

Įsiteisėjus apkaltinamajam nuosprendžiui buvusiam Kelmės rajono savivaldybės tarybos nariui – meriui Vaclovui Andruliui, 2021 m. liepos 1 d. VRK nusprendė paskelbti naujus Kelmės rajono savivaldybės tarybos nario – mero rinkimus ir juos surengti kartu su Trakų rajono savivaldybės tarybos nario – mero rinkimais 2021 m. spalio 10 d.

2021 m. gegužės 6 d. VRK priėmus sprendimą paskelbti naujus savivaldybės tarybos nario – mero rinkimus Trakų rajone, oficialiai prasidėjo Trakų rajono savivaldybės tarybos nario – mero rinkimų politinė kampanija, o liepos 1 d., paskelbus naujus Kelmės rajono savivaldybės tarybos nario – mero rinkimus, prasidėjo Kelmės rajono savivaldybės tarybos nario – mero rinkimų politinė kampanija.

Politinės kampanijos dalyvių registracija vyko iki 2021 m. liepos 19 d., o pareiškinius dokumentus pretendentai į kandidatus galėjo teikti iki 2021 m. rugpjūčio 6 d. (partijos pareiškinius dokumentus turėjo pateikti iki rugpjūčio 1 d.).

Šiuose rinkimuose Kelmės rajone pareiškinius dokumentus pateikė aštuoni, o Trakų rajone – šeši asmenys. Kelmės rajone reikėjo surinkti ne mažiau kaip 200 pretendentus palaikančių šios savivaldybės rinkėjų parašų, o Trakų rajono savivaldybės tarybos nario – mero pareigų siekiantys pretendentai į kandidatus savivaldybės rinkimų komisijai turėjo pristatyti ne mažiau kaip 230 rinkėjų parašų. Rinkėjų parašai galėjo būti renkami tiek elektroninių paslaugų portale www.rinkejopuslapis.lt, tiek popieriniuose rinkėjų parašų rinkimų lapuose. Visi pretendentai į kandidatus naujuose Kelmės ir Trakų rajonų savivaldybių tarybų narių – merų rinkimuose surinko reikiamą juos palaikančių rinkėjų parašų skaičių.

Oficialų kandidatų į tarybos narius – merus sąrašą VRK paskelbė 2021 m. rugsėjo 10 d. ir tą pačią dieną rinkėjams pavišino privalomą publikuoti informaciją apie kandidatus, jų deklaruotą turtą, turimą teistumą, kandidatų biografijas ir pan.

Dėl Kelmės rajono savivaldybės tarybos nario – mero pareigų varžėsi aštuoni kandidatai, dėl Trakų rajono savivaldybės tarybos nario – mero pareigų – šeši kandidatai. Pirmajame rinkimų ture tiek Kelmės rajone, tiek Trakų rajone nė vienas kandidatas nesurinko Savivaldybių tarybų rinkimų įstatyme nustatytos balsų daugumos, todėl abiejose savivaldybėse spalio 24 dieną buvo organizuojamas pakartotinis balsavimas.

Pakartotinio balsavimo metu Kelmės rajone varžėsi du pirmajame rinkimų ture daugiausia rinkėjų balsų surinkę kandidatai – Stasys Jokubauskas, iškeltas Lietuvos socialdemokratų partijos, ir pats išsikėlęs kandidatas Ildefonsas Petkevičius. Trakų rajone pakartotinio balsavimo metu dėl rinkėjų balsų kovojo Jaroslav Narkevič, iškeltas Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos, ir Andrius Šatevičius, iškeltas Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdžio.

2021 m. spalio 28 d. VRK oficialiai patvirtino galutinius naujų Kelmės ir Trakų rajonų savivaldybių tarybų narių – merų rinkimų rezultatus. Kelmės rajono savivaldybės meru išrinktas Ildefonsas Petkevičius, Trakų rajono savivaldybės rinkėjų pasitikėjimą užsitikrino Andrius Šatevičius.

Rinkimuose dalyvavę kandidatai

Kelmės rajono savivaldybės meru siekė tapti 5 vyrai ir 3 moterys, dėl Trakų rajono savivaldybės mero posto varžėsi 6 vyrai.

Visi Kelmės rajone kandidatavę asmenys nurodė lietuvių tautybę. Trakų rajone lietuvių tautybę nurodė 4 kandidatai, 1 pažymėjo esantis lenkas, 1 – totorių tautybės asmuo.

Bendras Kelmės rajono savivaldybės tarybos nario – mero rinkimuose dalyvavusių kandidatų amžiaus vidurkis siekė 54 metus ir 2 mėnesius. Vyriausiam čia kandidatavusiam asmeniui – 63-eri, o jauniausias buvo sulaukęs 40 metų ir 5 mėnesių.

Trakų rajono savivaldybėje kandidatavusių asmenų bendrasis amžiaus vidurkis buvo kiek žemesnis ir siekė 49 metus ir 4 mėnesius. Vyriausiam kandidatui – 59 metai ir 9 mėnesiai, o jauniausiam – 30 metų ir 5 mėnesiai.

Kartu su pareiškiniiais dokumentais kandidatai į rajonų savivaldybių merus privalėjo pateikti VRK savo turto ir pajamų deklaracijų išrašus. Bendras visų abiejose savivaldybėse kandidatavusių asmenų turtas, vertybiniai popieriai ir piniginės lėšos kartu sudėjus siekė 1 mln. 765 tūkst. 356 eurus. Šią sumą sudarė kandidatų privalomas registruoti turtas, vertybiniai popieriai, meno kūriniai, juvelyriniai dirbiniai ir piniginės lėšos.

Bendras Kelmės rajono savivaldybės tarybos nario – mero rinkimuose dalyvavusių kandidatų turto vidurkis siekė 104 405 eurus. Daugiausiai šioje savivaldybėje turto turėjęs kandidatas disponavo 412 724 eurų turto, mažiausiai turto turėjęs kandidatas nurodė disponavęs 2 000 eurų turto.

Bendras Trakų rajono savivaldybės tarybos nario – mero rinkimuose dalyvavusių kandidatų turto vidurkis – 155 019 eurų. Turtingiausias šioje savivaldybėje kandidatavęs asmuo disponavo 387 093 eurais įvertintu turto. Mažiausiai turto nurodė kandidatas, kurio deklaracijoje – 13 533 eurai.

Teikdami pareiškinius dokumentus VRK, beveik visi kandidatai nurodė turintis aukštąjį išsilavinimą. Kelmės rajono savivaldybėje kandidatavo 7 kandidatai, turintis aukštąjį išsilavinimą, ir 1 – vidurinį išsilavinimą. Visi kandidatai, siekiantys Trakų rajono savivaldybės tarybos nario – mero posto, VRK deklaravo turintis aukštąjį išsilavinimą.

Visi Kelmėje kandidatavę asmenys nurodė mokantys rusų kalbą, 6 galėtų susikalbėti angliskai, 2 – vokieškai, 2 – lenkiškai, o 1 kandidatas nurodė mokantis norvegų kalbą.

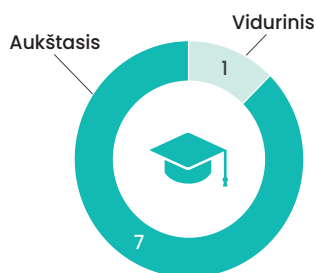
KANDIDATŲ PASISKIRSTYMAS KELMĖS RAJONO SAVIVALDYBĖJE

PAGAL LYTĮ

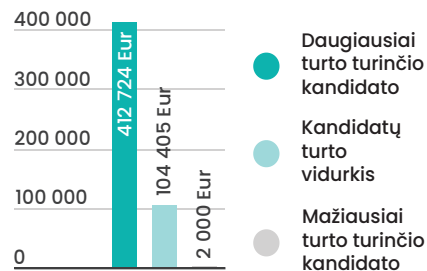

5 vyrai
3 moterys

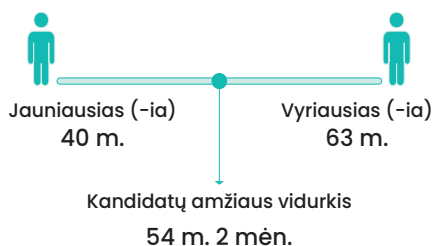
PAGAL IŠSILAVINIMĄ

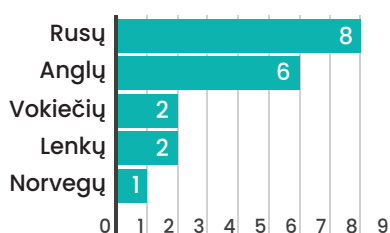
PAGAL TURTAŲ

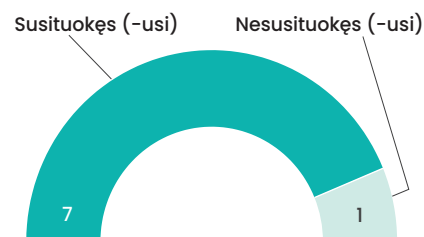
PAGAL AMŽIŲ

PAGAL KALBŲ MOKĖJIMĄ

PAGAL ŠEIMINĘ PADĖTĮ

Trakų rajono savivaldybės 5 kandidatai mokėjo angliskai, 4 – lenkiškai, 1 kalba vokiečių, 1 – prancūzų kalba, ir visi 6 šioje savivaldybėje kandidatavę asmenys nurodė mokantys rusų kalbą.

Savo anketose beveik visi kandidatai nurodė, kad yra susituokę. Santuokos nesudaręs buvo tik vienas kandidatas, siekęs mero posto Kelmės rajono savivaldybėje.

VRK pateiktuose dokumentuose beveik visi kandidatai įrašė, kad laisvalaikiu domisi turizmu, kelionėmis ir mėgsta skaityti. Keletas kandidatų domisi istorija, klasikine muzika, kino kritika, teologija. Merų rinkimuose dalyvavo ir aktyviai sportuojantys kandidatai: dalis jų mėgsta slidinėti, užsiima irklavimu, žirgų sportu ir žaidžia šachmatais.

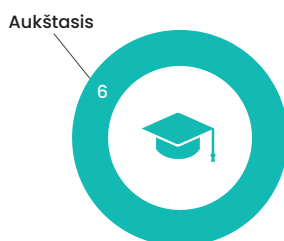
KANDIDATŲ PASISKIRSTYMAS TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖJE

PAGAL LYTĮ

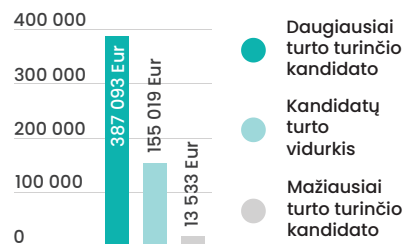

6 vyrai

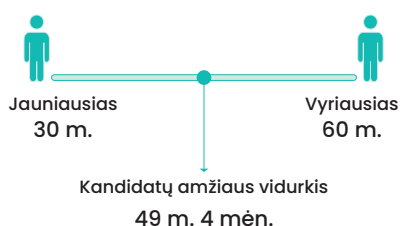
PAGAL IŠSILAVINIMĄ

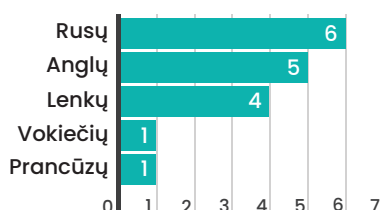
PAGAL TURTAŲ

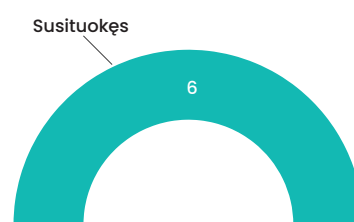
PAGAL AMŽIŲ

PAGAL KALBŲ MOKĖJIMĄ

PAGAL ŠEIMINĘ PADĖTĮ

KANDIDATAI Į KELMĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS NARIUS – MERUS

Stasys JOKUBAUSKAS
Lietuvos socialdemokratų partija

Jolita KORYZNIENĖ
Visuomeninis rinkimų komitetas „Už augančią Kelmę!“

Ildefonsas PETKEVIČIUS
Išsikėlęs kandidatas

Juozas RIMKUS
Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga

Algirdas SAKALAUSKAS
Darbo partija

Lina SAMULYTĖ
Lietuvos žaliųjų partija

Egidijus ŪKSAS
Tėvynės sąjunga–Lietuvos krikščionys demokratai

Dalia VILIŪNIENĖ
Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis

KANDIDATAI Į TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS NARIUS – MERUS

Ramūnas AUŠROTAS
Nacionalinis susivienijimas

Adas JAKUBAUSKAS
Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga

Jonas KIETAVIČIUS
Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai

Jaroslav NARKEVIČ
Lietuvos lenkų rinkimų akcija-Krikščioniškų šeimų sąjunga

Dainius NARKEVIČIUS
Lietuvos socialdemokratų partija

Andrius ŠATEVIČIUS
Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis

Rinkimų komisijos

2021 m. liepos 1 d. VRK patvirtino Trakų rajono savivaldybės rinkimų komisijos sudėtį. Komisijos pirmininkė Giedrė Žuromskienė davė rašytinį pasižadėjimą bei pradėjo eiti komisijos pirmininko pareigas liepos 8 d.

Kelmės rajono savivaldybės rinkimų komisija buvo sudaryta vėliau, nes tik liepos 1 d. šioje savivaldybėje buvo paskelbti rinkimai.

Kelmės rajono savivaldybės rinkimų komisijos sudėtis buvo patvirtinta liepos 13 d, o jos pirmininkė Ona Kalpokienė liepos 14 d. Vyriausiojoje rinkimų komisijoje davė rašytinį pasižadėjimą ir pradėjo eiti pirmininko pareigas.

Kelmės rajono savivaldybėje rinkimus organizavo 40 apylinkių rinkimų komisijų, Trakų rajono savivaldybėje – 27. Pirmąją rugsėjo savaitę didžioji dalis šių komisijų pirmininkų davė rašytinius pasižadėjimus sąžiningai ir garbingai atlikti savo pareigas ir pradėjo parengiamuosius rinkimų darbus.

Naujus Kelmės ir Trakų rajonų savivaldybių tarybų narių – merų rinkimus organizavo 441 komisijos narys:

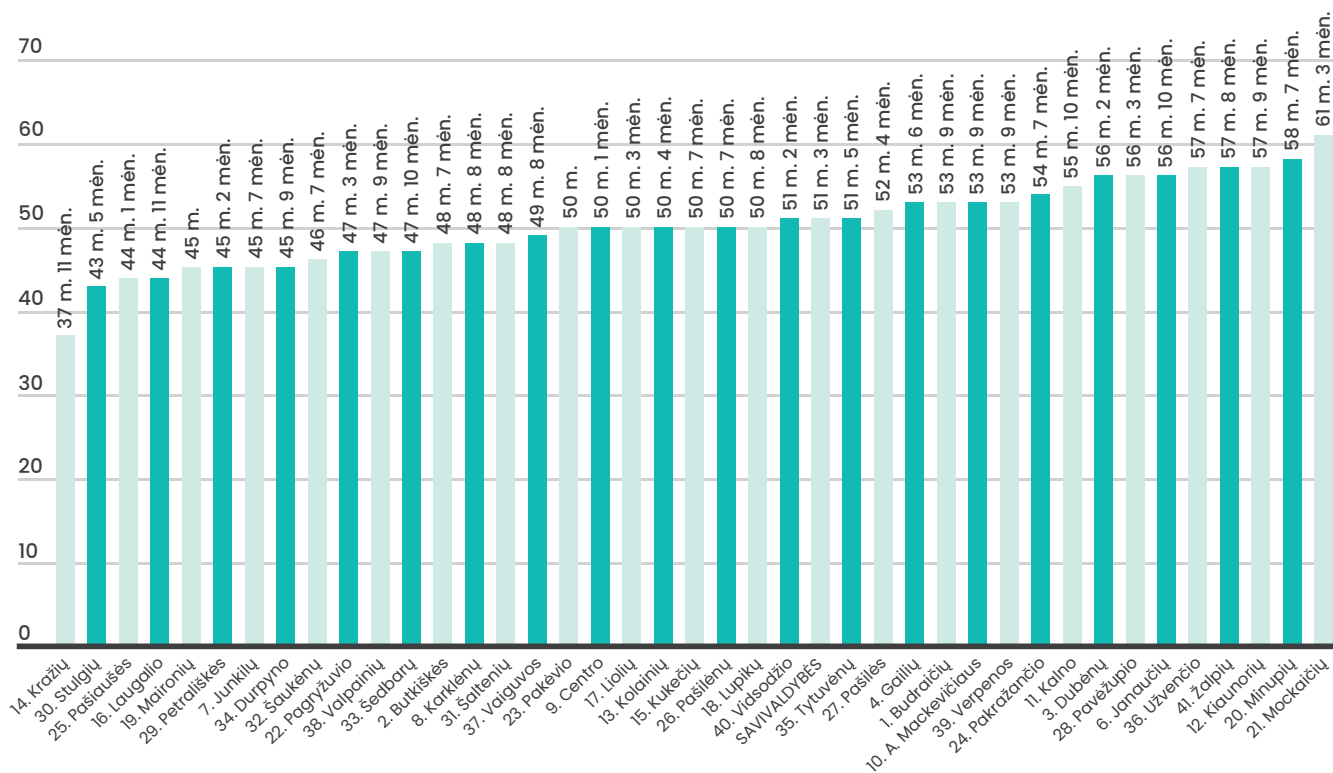
- 1) 22 savivaldybių rinkimų komisijų narių;
- 2) 419 apylinkių rinkimų komisijų narių.

Statistiniai duomenys rodo, kad šiuos rinkimus organizavo 71 vyras ir 370 moterų.

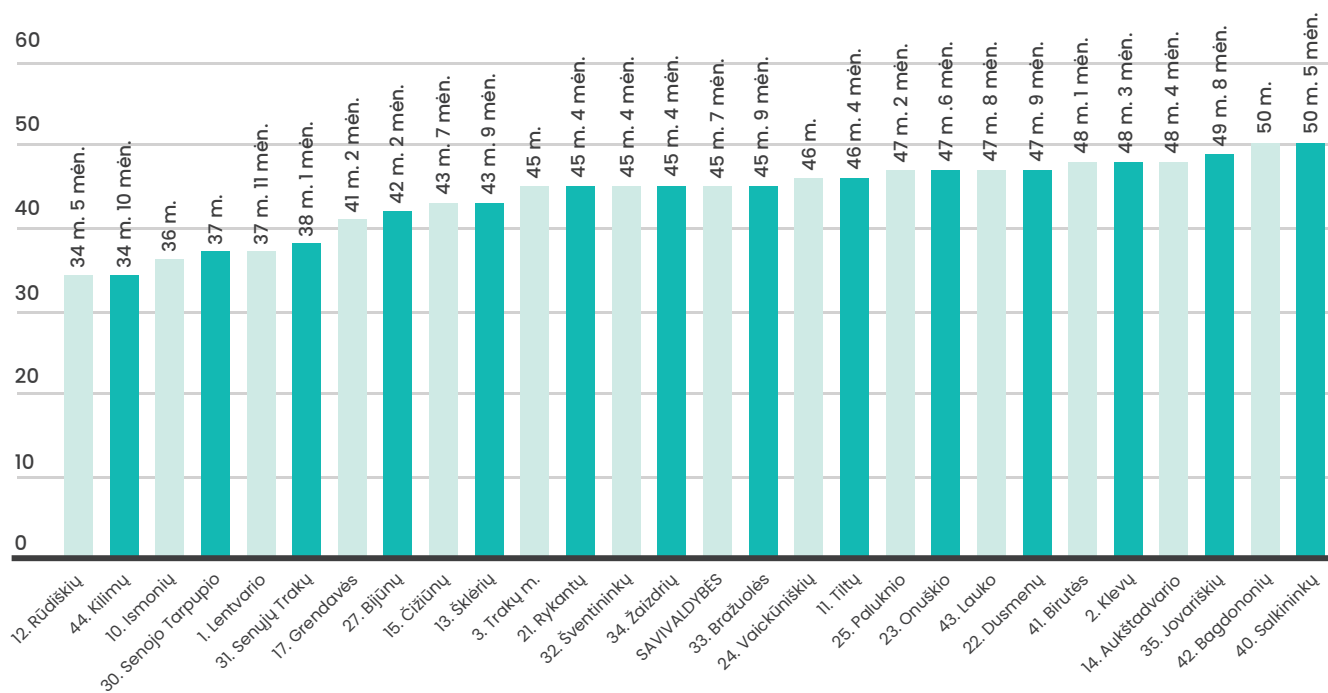
KOMISIJŲ NARIŲ PASISKIRSTYMAS PAGAL LYTĮ

71 370

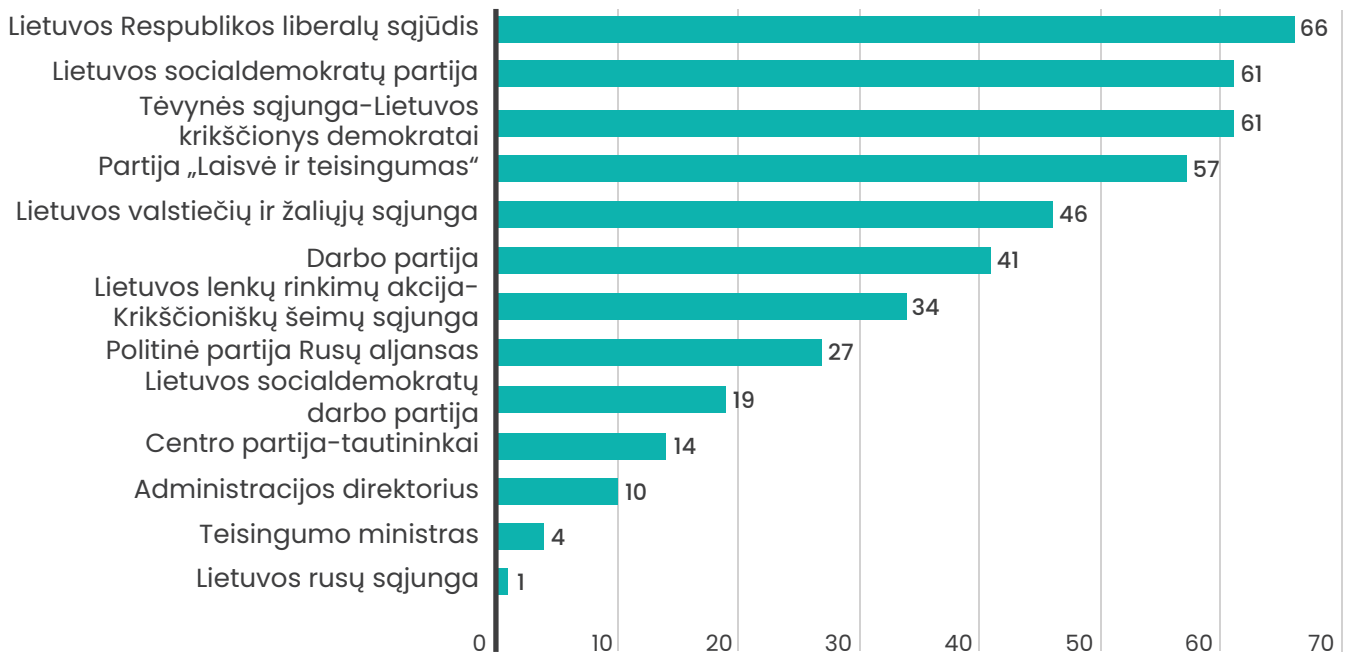
KOMISIJŲ NARIŲ AMŽIAUS VIDURKIS KELMĖS RAJONO SAVIVALDYBĖJE

KOMISIJŲ NARIŲ AMŽIAUS VIDURKIS TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖJE

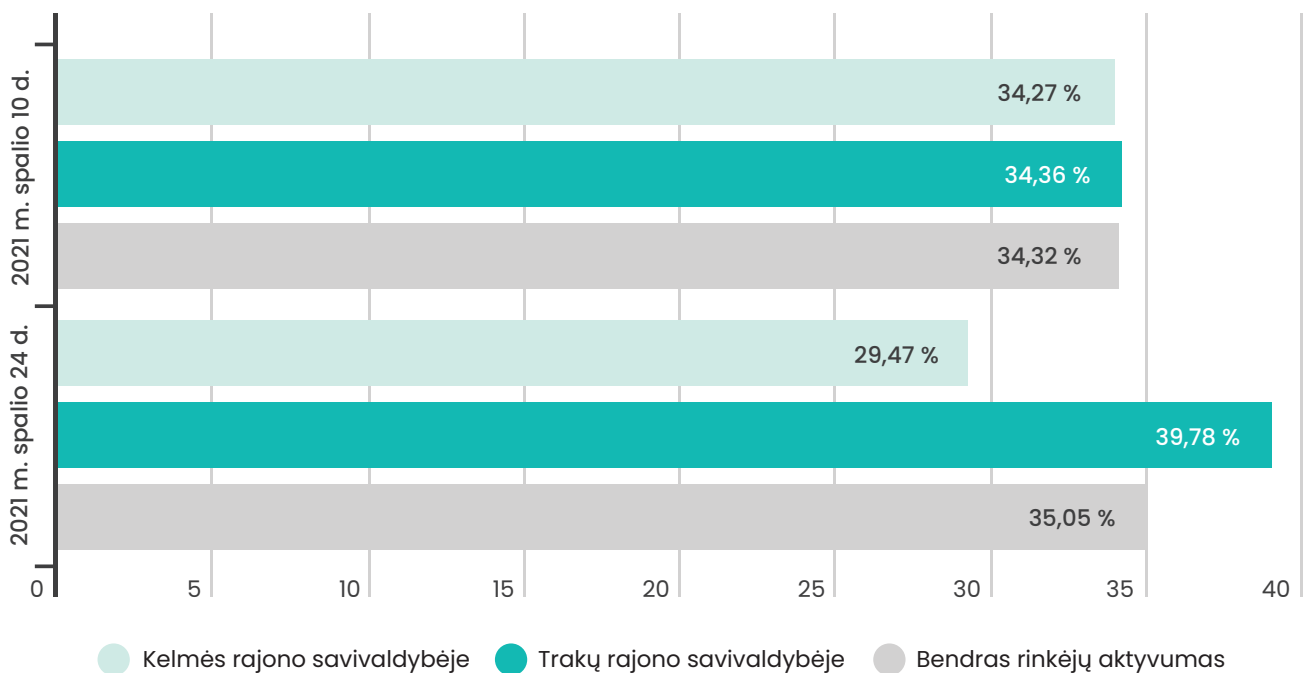
KOMISIJŲ NARIAI PAGAL JUOS PASIŪLIUSIUS SUBJEKTUS

Rinkėjų aktyvumas

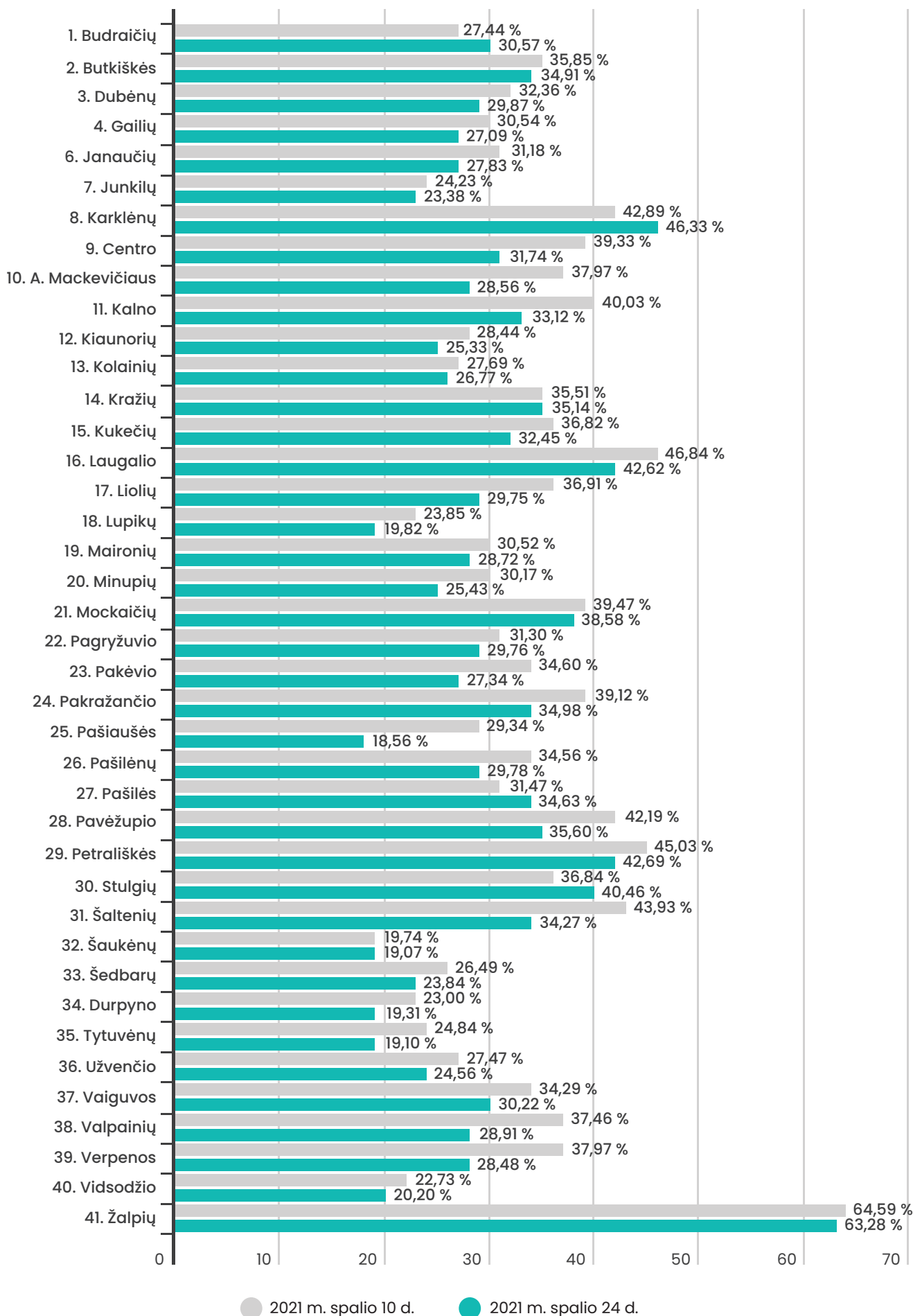
Naujuose Kelmės ir Trakų rajonų savivaldybių tarybų narių – merų rinkimuose balsavimo teisę pagal patvirtintą galutinį rinkėjų sąrašą turėjo 51 767 šių savivaldybių gyventojai, iš kurių 23 801 rinkėjas įrašytas Kelmės rajono savivaldybės rinkėjų sąrašė, 27 966 rinkėjai įrašyti Trakų rajono savivaldybės rinkėjų sąrašė.

RINKĖJŲ AKTYVUMAS

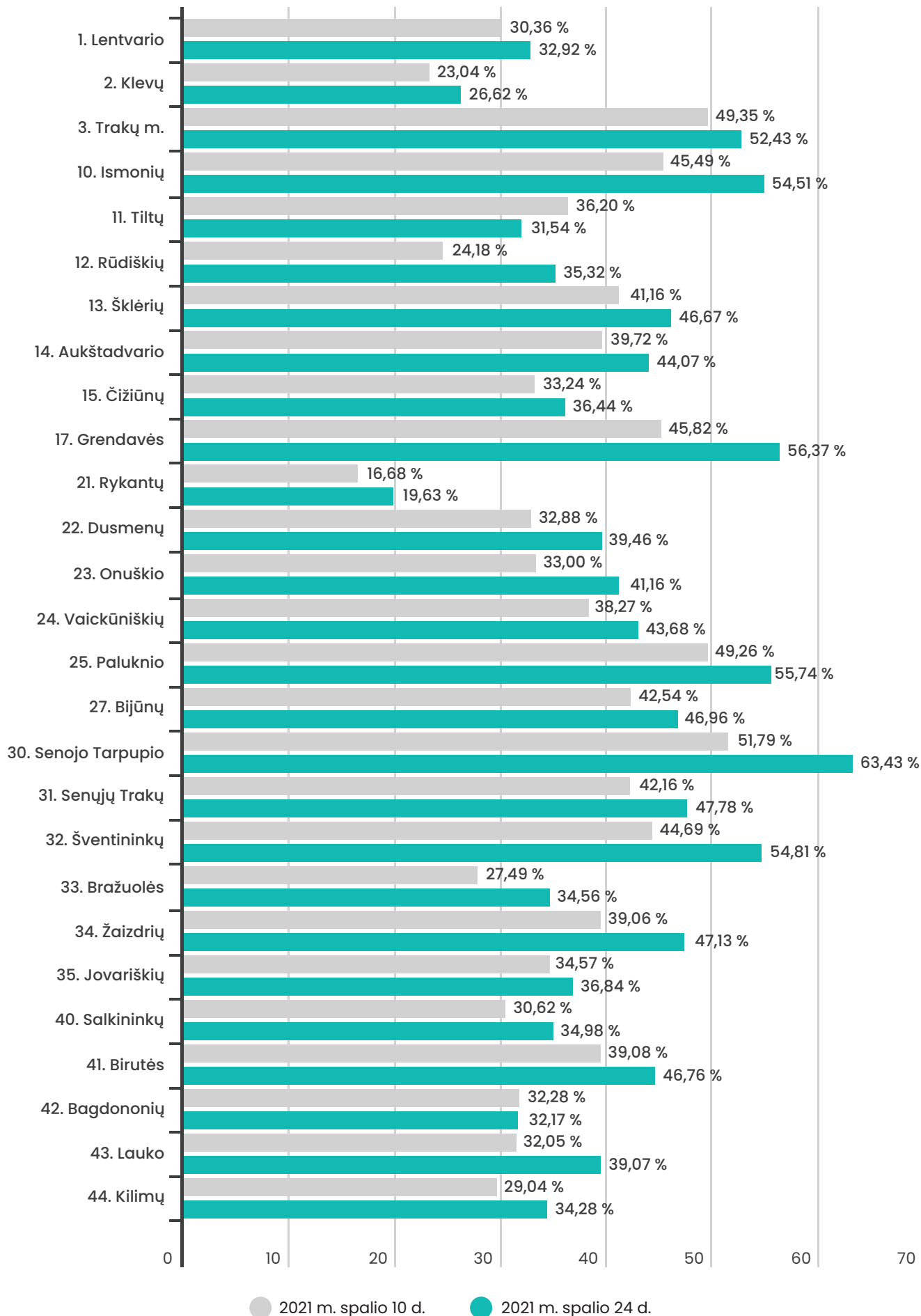

Kelmės rajono savivaldybėje daugiausia rinkėjų buvo A. Mackevičiaus apylinkėje (2 822) ir Centro apylinkėje (2 602), mažiausia – Pašiaušės apylinkėje (167) ir Pavėžupio apylinkėje (192).

RINKĖJŲ AKTYVUMAS KELMĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS APYLINKĖSE

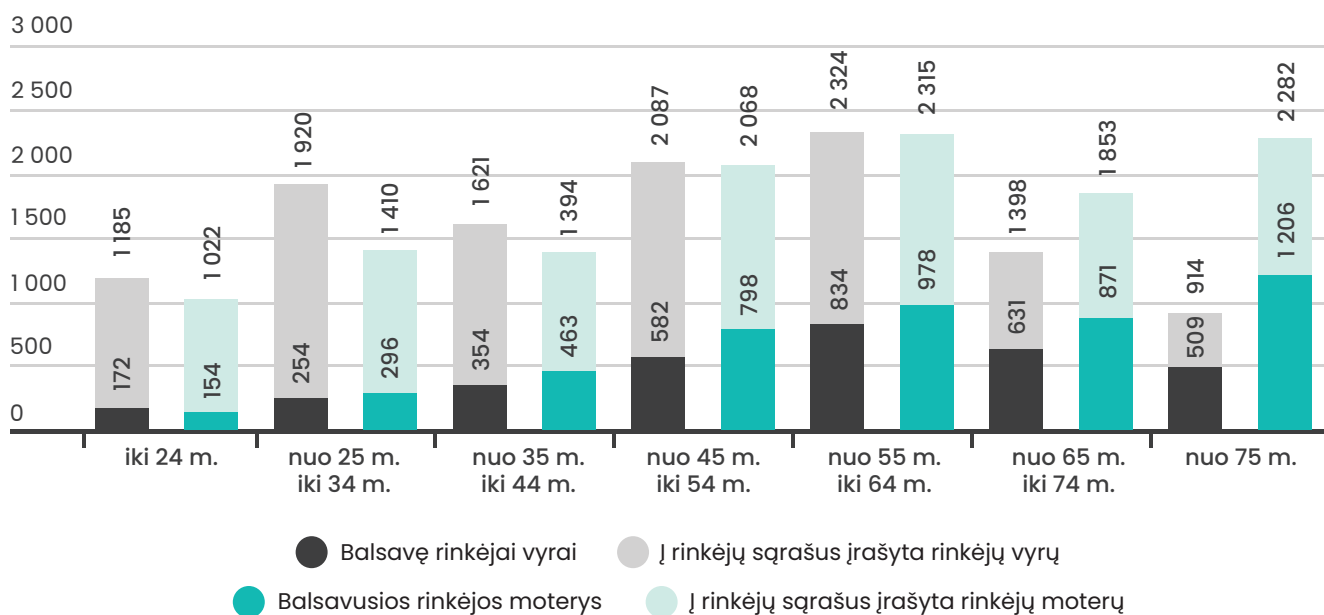
RINKĖJŲ AKTYVUMAS TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS APYLINKĖSE

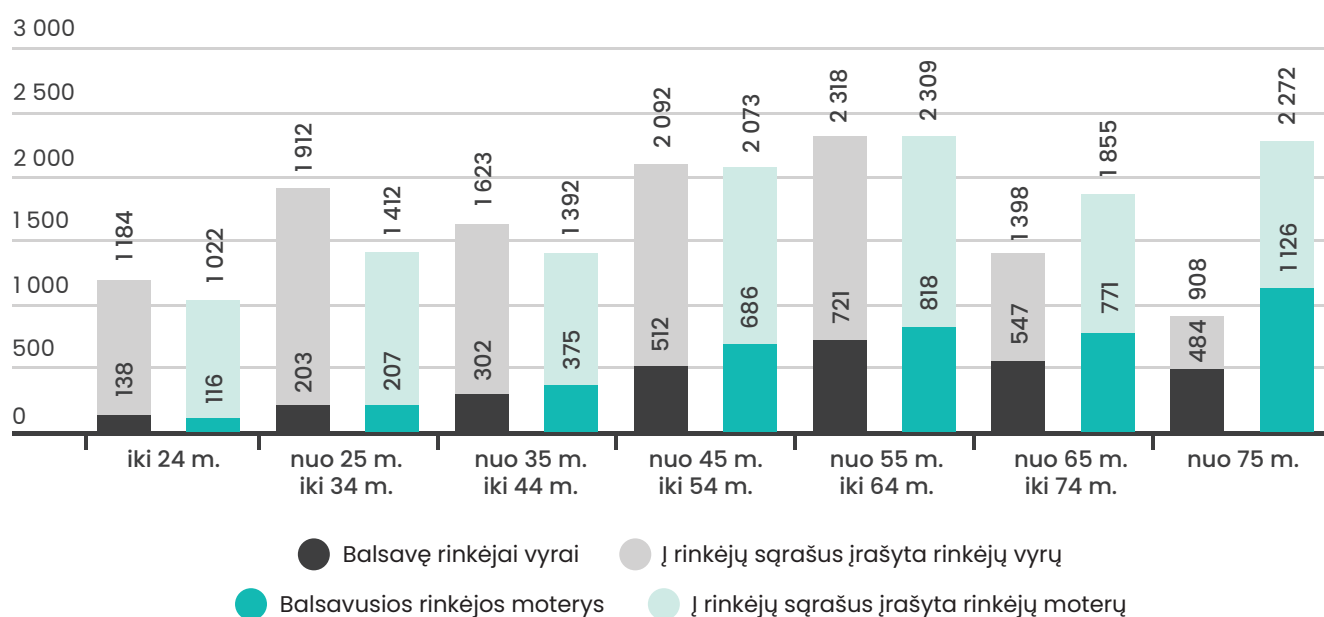
Trakų rajono savivaldybėje daugiausia rinkėjų buvo Klevų apylinkės rinkėjų sąrašė (2 753) ir Lentvario apylinkėje (2 523). Mažiausia – Ismonių (233) ir Vaickūniškių (277) apylinkėse.

Pirmajame ture Kelmės ir Trakų rajonų savivaldybių tarybų narių – merų rinkimuose dalyvavo kiek daugiau nei 34 procentai rinkėjų nuo viso šiuose rinkimuose balsavimo teisę turinčių rinkėjų skaičiaus, t. y. į rinkimus atėjo 17 772 rinkėjai. 8 153 rinkėjai rinko Kelmės rajono savivaldybės tarybos narį – merą, o 9 619 rinkėjų prie balsadėžių sprendė, kam patikėti Trakų rajono mero mandatą.

RINKĖJŲ AKTYVUMAS PAGAL LYTĮ IR AMŽIAUS GRUPES KELMĖS RAJONO SAVIVALDYBĖJE 2021 M. SPALIO 10 D.

RINKĖJŲ AKTYVUMAS PAGAL LYTĮ IR AMŽIAUS GRUPES KELMĖS RAJONO SAVIVALDYBĖJE 2021 M. SPALIO 24 D.

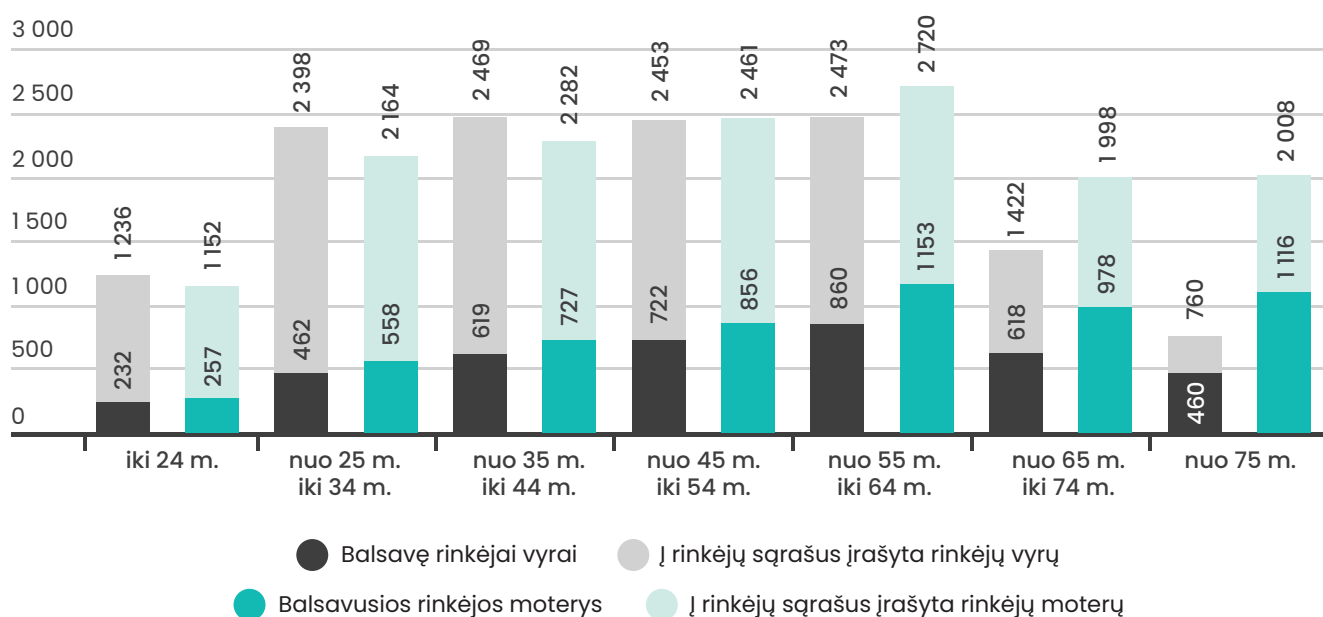
Patys aktyviausi tiek Kelmėje, tiek Trakuose buvo 55–64 metų rinkėjai. Iš šio amžiaus grupės rinkėjų Kelmėje balsavo 22,4 proc., Trakuose – 20,9 proc. nuo atėjusių balsuoti rinkėjų skaičiaus.

Mažiausiai aktyvūs buvo 18-29 metų rinkėjai, bendrai rinkimuose jų prie balsadėžių atėjo 7,9 proc. nuo balsavusių rinkimuose rinkėjų skaičiaus.

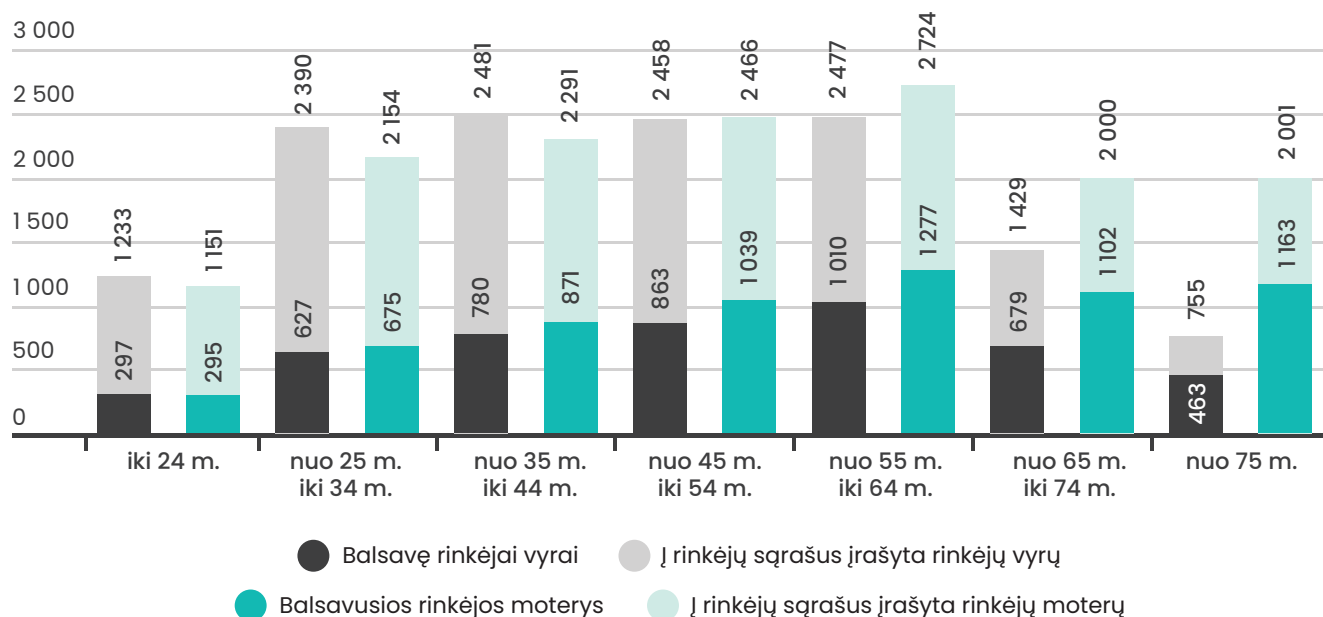
Analizuojant rinkėjų aktyvumą pagal lytis, VRK turimais duomenimis, tarp Kelmės rinkėjų aktyviausiai balsuotiėjo moterys, kurioms daugiau nei 75 metai, jų prie balsadėžių atėjo 14,9 proc. Šios amžiaus grupės vyrų kelmiškių atėjo gerokai mažiau – 6,3 proc.

Trakuose taip pat aktyviausios buvo 55-64 metų moterys – Trakų rajono mero rinkti atėjo 12 proc. šios amžiaus grupės moterų. Kiek mažesnis buvo šios amžiaus grupės trakiškių vyrų aktyvumo rinkimuose procentas. Jų balsuoti susirinko 8,9 proc.

RINKĖJŲ AKTYVUMAS PAGAL LYTĮ IR AMŽIAUS GRUPES TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖJE 2021 M. SPALIO 10 D.

RINKĖJŲ AKTYVUMAS PAGAL LYTĮ IR AMŽIAUS GRUPES TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖJE 2021 M. SPALIO 24 D.

Kelmės ir Trakų rajonų savivaldybių tarybų narių – merų rinkimų pakartotinio balsavimo metu į rinkimus atėjo 18 147 rinkėjai, kurie sudaro kiek daugiau kaip 35 proc. rinkėjų nuo viso šiuose rinkimuose balsavimo teisę turinčių rinkėjų skaičiaus. 7 006 rinkėjai rinko Kelmės rajono savivaldybės tarybos narį – merą, 11 141 rinkėjas prie balsadėžių sprendė, kam patikėti Trakų rajono mero mandatą.

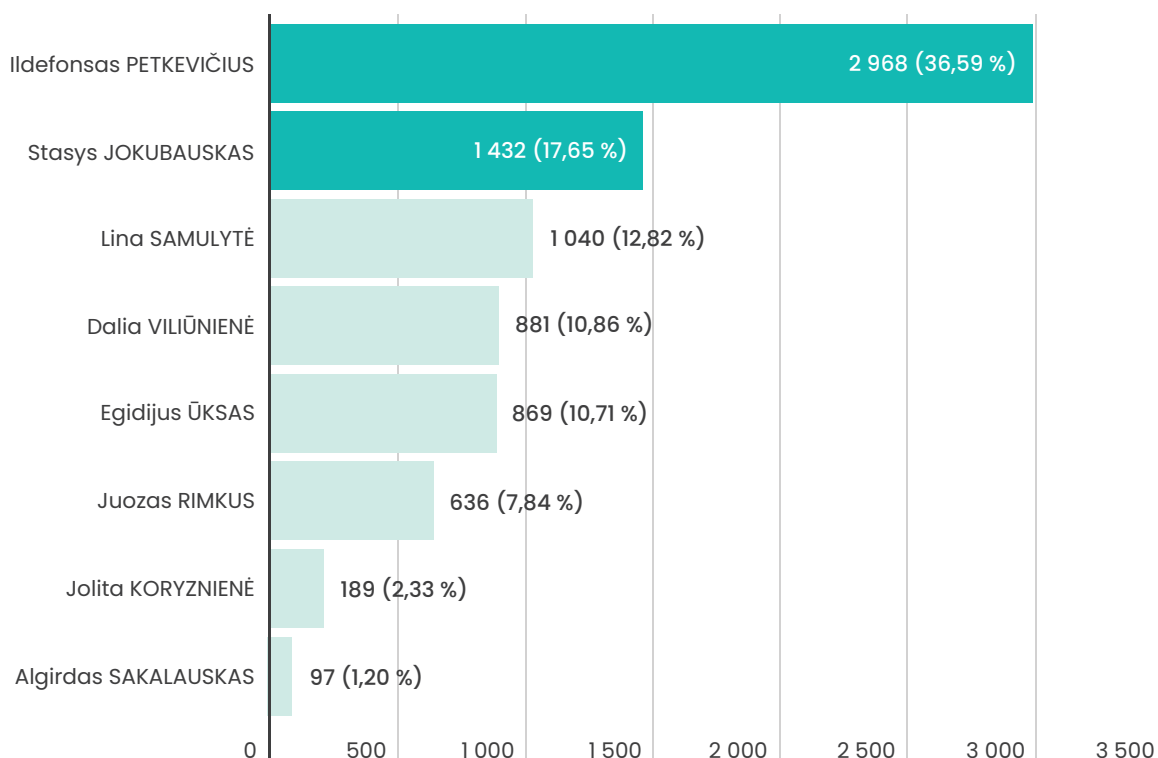
Pakartotinio balsavimo metu Kelmės rajono savivaldybės rinkėjų aktyvumas buvo mažesnis nei pirmajame ture ir siekė beveik 29,5 proc. Aktyviausiai Kelmėje balsavo rinkėjai, kurių amžius siekė 75 ir daugiau metų. Jų prie balsadėžių atvyko beveik 23 proc. nuo visų balsavusių šios savivaldybės gyventojų. Didesnė dalis jų buvo moterys, sulaukusios 75 ir daugiau metų, – jų balsavimo aktyvumas rinkimų antrajame ture siekė 16,1 proc. Vangiausiai Kelmės rajono savivaldybėje balsavo 18–24 ir 25–34 metų rinkėjų grupė. Jų prie balsadėžių susirinko atitinkamai 3,7 ir 6 proc.

Trakų rajono savivaldybėje šių rinkimų pakartotinio balsavimo metu rinkėjų aktyvumas išaugo. Antrojo rinkimų turo metu prie balsadėžių atėjo beveik 6 proc. daugiau rinkėjų, nei jų balsavo per pirmąjį rinkimų turą, ir bendras rinkėjų aktyvumas pasiekė beveik 39,8 proc. rinkėjų nuo visų rinkimų teisę šioje savivaldybėje turinčių rinkėjų skaičiaus. Kaip ir pirmajame rinkimų ture, taip ir pakartotinio balsavimo metu, aktyviausiai šioje savivaldybėje balsavo 55–64 metų rinkėjai. Jų prie balsadėžių atėjo 20,5 proc. nuo visų Trakų rajono savivaldybėje balsavusių rinkėjų skaičiaus. Mažiausiai aktyvios grupės, balsavusios Trakų rajono savivaldybės tarybos nario – mero rinkimų antrajame ture, – 18–24 ir 25–34 metų rinkėjai. Rinkti savo savivaldybės merą atvyko 5,3 proc. 18–24 metų jaunuolių ir 11,7 proc. 25–34 metų rinkėjų (nuo balsavusių rinkėjų skaičiaus).

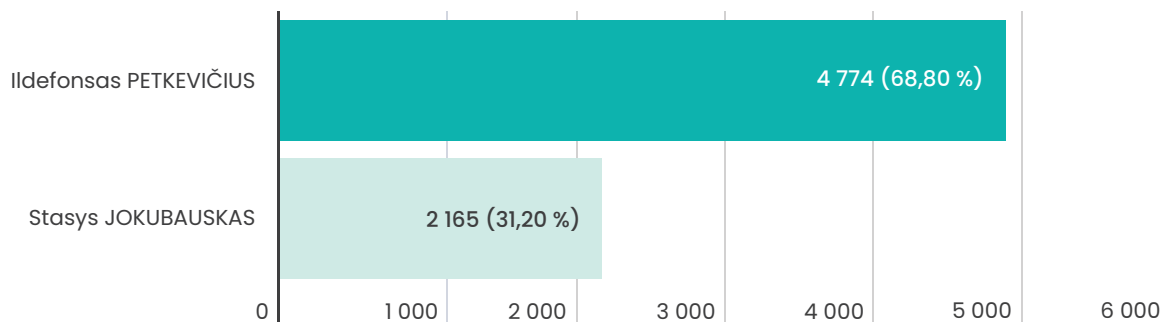
Rinkimų rezultatai

Nė vienas iš pirmajame naujų Kelmės ir Trakų rajonų savivaldybių tarybų narių – merų rinkimų ture dalyvavusių kandidatų nesurinko balsų daugumos, todėl spalio 24 d. buvo organizuotas pakartotinis balsavimas. Jame varžėsi du pirmajame rinkimų ture daugiausia rinkėjų balsų surinkę kandidatai. Dėl Kelmės rajono savivaldybės mero mandato varžėsi Stasys Jokubauskas ir Ildefonsas Petkevičius, dėl Trakų rajono savivaldybės mero posto kovojo Jaroslav Narkevič ir Andrius Šatevičius.

2021 M. SPALIO 10 D. BALSAVIMO REZULTATAI KELMĖS RAJONO SAVIVALDYBĖJE

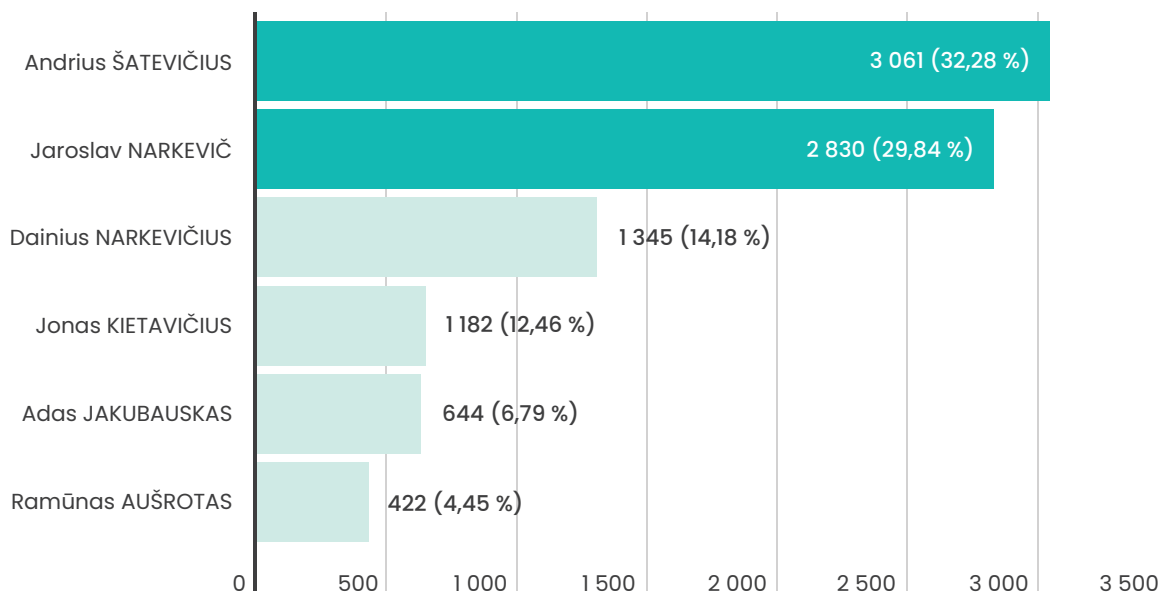

2021 M. SPALIO 24 D. BALSAVIMO REZULTATAI KELMĖS RAJONO SAVIVALDYBĖJE

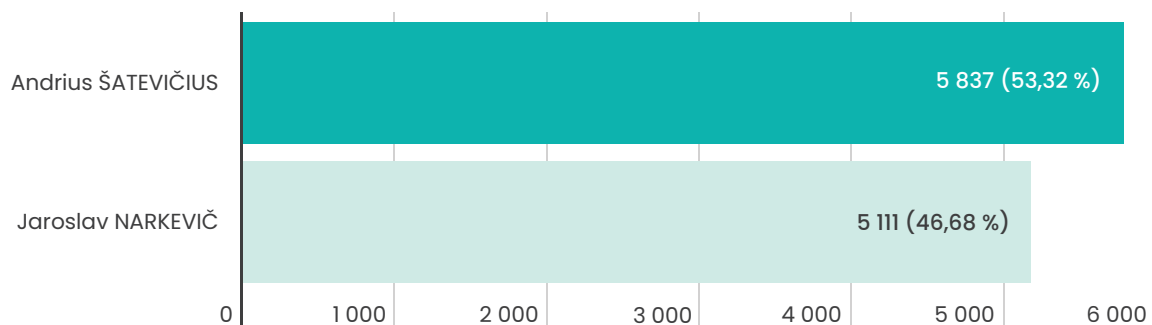

2021 m. spalio 28 d. VRK patvirtinus galutinius naujų Kelmės ir Trakų rajonų savivaldybių tarybų narių – merų rinkimų rezultatus, paaiškėjo, kad Kelmės rajono savivaldybės meru išrinktas Ildefonsas Petkevičius, Trakų rajono savivaldybės meru – Andrius Šatevičius.

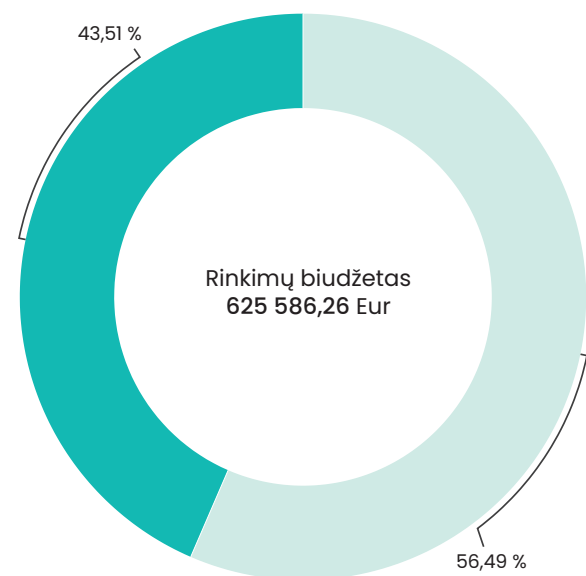
2021 M. SPALIO 10 D. BALSAVIMO REZULTATAI TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖJE

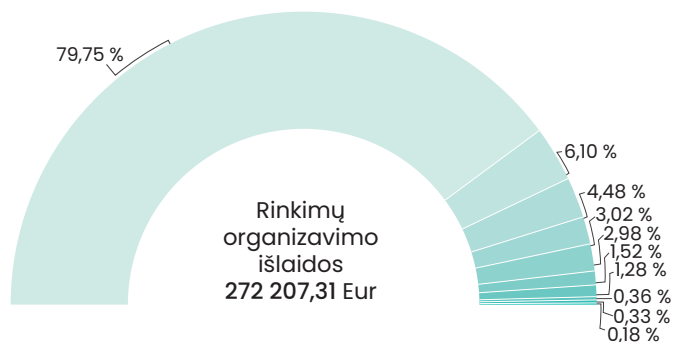
2021 M. SPALIO 24 D. BALSAVIMO REZULTATAI TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖJE

RINKIMŲ BIUDŽETAS NAUJUOSE KELMĖS IR TRAKŲ RAJONŲ SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ NARIŲ – MERŲ RINKIMUOSE

- Rinkimų komisijų narių ir darbuotojų darbo užmokestis ir socialinio draudimo įmokos – 353 378,95 Eur
- Rinkimų organizavimo išlaidos – 272 207,31 Eur

- Informacinės sistemos palaikymo paslaugos – 217 074,00 Eur
- Rinkimų biuletenių ir rinkimų medžiagos spausdinimo paslaugos – 16 595,29 Eur
- Diskusijų laidos – 12 190,53 Eur
- Rinkėjų informavimo paslaugos – 8 228,00 Eur
- Transporto išlaidos – 8 111,43 Eur
- Kanceliarinės išlaidos – 4 147,78 Eur
- Rinkimų komisijų narių apsaugos priemonės – 3 488,83 Eur
- Ryšių paslaugos – 980,70 Eur
- Politinės kompanijos dalyvių patikrinimo paslaugos – 899,96 Eur
- Kandidatų rinkimų programų parengimo spausdinti išlaidos – 490,79 Eur

RINKIMŲ KAINA VIENAM RINKĖJUI

Kiekvienam rinkėjų sąraše įrašytam rinkėjui

12,08 Eur

Kiekvienam rinkimuose dalyvavusiam rinkėjui

35,20 Eur

Politinių kampanijų finansavimas ir finansavimo kontrolė

2021 m. balandžio 11 d. naujų Radviliškio rajono savivaldybės tarybos nario – mero rinkimų politinė kampanija prasidėjo 2020 m. lapkričio 12 d. 2021 m. spalio 10 d. naujų Kelmės ir Trakų rajonų savivaldybių tarybų narių – merų rinkimų politinė kampanija Trakų rajone prasidėjo 2021 m. gegužės 6 d., Kelmės rajone – 2021 m. liepos 1 d.

Eil. Nr.	Savarankiškais dalyviais registruoti asmenys	2021 m. balandžio 11 d. Radviliškio rajono savivaldybės tarybos nario – mero rinkimai	2021 m. spalio 10 d. Kelmės ir Trakų rajonų savivaldybių tarybų narių – merų rinkimai
1.	Politinės partijos	5	8(2)*
2.	Politinių partijų iškelti kandidatai	1	4
3.	Išsikėlę kandidatai	1	1
4.	Visuomeniniai rinkimų komitetai	-	1
	Iš viso	7	14

* - 2 partijos prarado savarankiško politinės kampanijos dalyvio statusą, nes nekėlė kandidatų.

Politinės kampanijos finansavimo šaltiniai

Politinių kampanijų finansavimo šaltiniai numatyti Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės (toliau – PKFFK) įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje (politinių partijų) ir 8 straipsnio 1 dalyje (kitų savarankiškų politinės kampanijos dalyvių). Politinės kampanijos gali būti finansuojamos tik iš šių šaltinių:

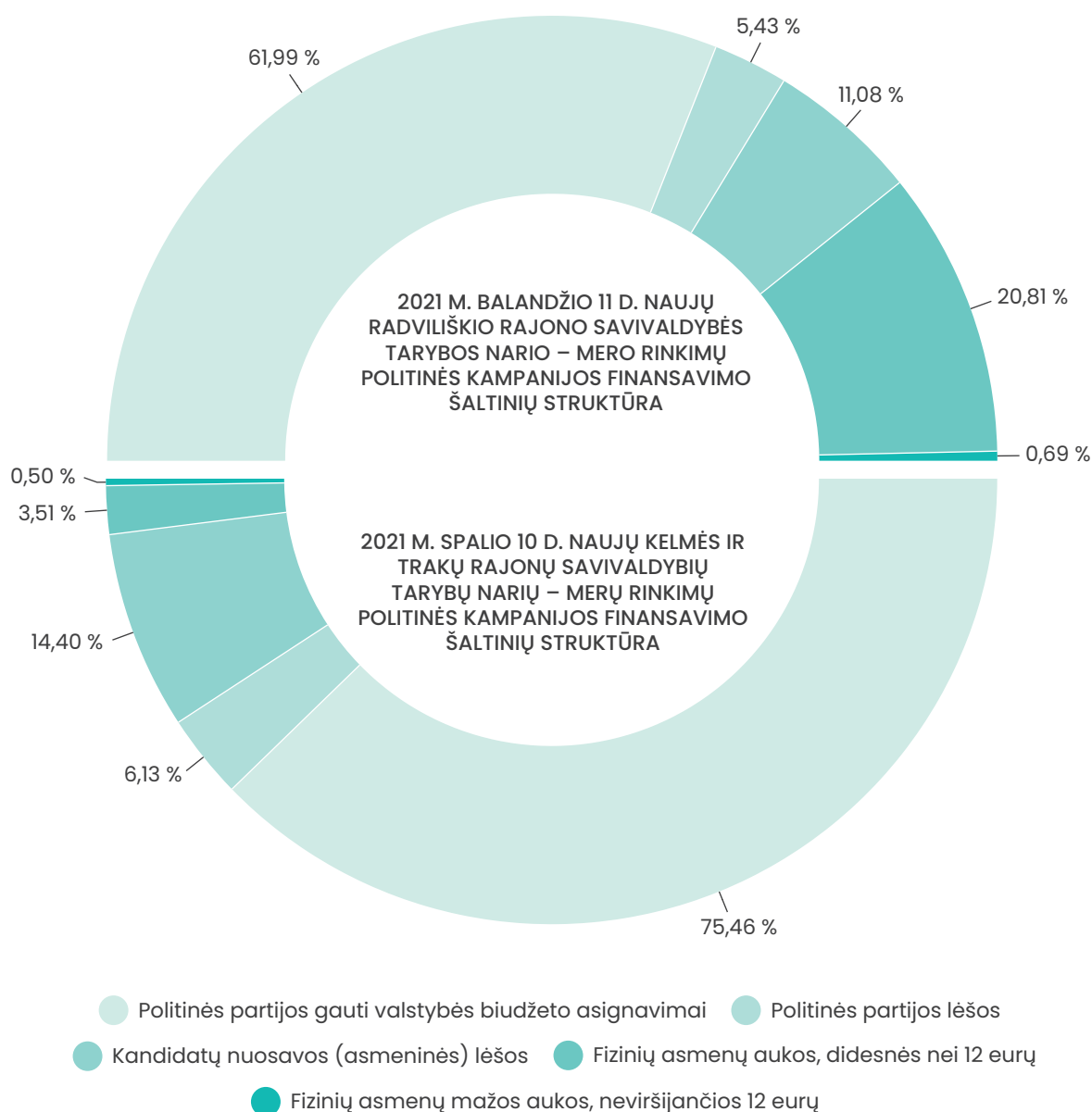
- 1) politinės partijos lėšomis;
- 2) nuosavomis (asmeninėmis) kandidatų lėšomis;
- 3) pagal PKFFK įstatymą turinčių teisę aukoti fizinių asmenų aukomis politinei kampanijai;
- 4) iš bankų gaunamomis paskolomis (galimos tik politinėms partijoms);
- 5) palūkanomis už politinės kampanijos sąskaitoje esančias lėšas.

2021 metais vykusių rinkimų politinės kampanijos finansavimo šaltiniai

Eil. Nr.	Finansavimo šaltinis	2021 m. balandžio 11 d. Radviliškio rajono savivaldybės tarybos nario – mero rinkimai		2021 m. spalio 10 d. Kelmės ir Trakų rajonų savivaldybių tarybų narių – merų rinkimai	
		Suma, Eur	Proc.	Suma, Eur	Proc.
1.	Politinės partijos lėšos, iš viso	36 884,55	67,42	144 090,46	81,59
1.1.	politinės partijos gauti valstybės biudžeto asignavimai (VBA)	33 912,03	61,99	133 265,41	75,46
1.2.	politinės partijos lėšos (PL)	2 972,52	5,43	10 825,05	6,13
2.	Kandidatų nuosavos (asmeninės) lėšos (KL)	6 060,00	11,08	25 435,39	14,40
3.	Fizinių asmenų aukos, iš viso	11 760,99	21,50	7 080,00	4,01
3.1.	Fizinių asmenų aukos, didesnės nei 12 eurų (FAA)	11 382,00	20,81	6 199,00	3,51

Eil. Nr.	Finansavimo šaltinis	2021 m. balandžio 11 d. Radviliškio rajono savivaldybės tarybos nario – mero rinkimai		2021 m. spalio 10 d. Kelmės ir Trakų rajonų savivaldybių tarybų narių – merų rinkimai	
		Suma, Eur	Proc.	Suma, Eur	Proc.
3.2.	Fizinių asmenų mažos aukos, neviršijančios 12 eurų (MA)	378,99	0,69	881,00	0,50
Iš viso		54 705,54	100,00	176 605,85	100,00

2021 M. VYKUSIŲ RINKIMŲ POLITINĖS KAMPANIJOS FINANSAVIMO ŠALTINIŲ STRUKTŪRA

PKFFK įstatymo 10 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatyti aukų ir kandidatų nuosavų (asmeninių) lėšų politinei kampanijai dydžio ribojimai:

1) vienas fizinis asmuo per politinę kampaniją kiekvienam savarankiškam politinės kampanijos dalyviui gali suteikti auką, neviršijančią 10 VMDU dydžių. Bendra vieno fizinio asmens aukų

savarankiškiems politinės kampanijos dalyviams suma per kalendorinius metus negali viršyti 10 procentų fizinio asmens už paskutinius praėjusius kalendorinius metus deklaruotų metinių pajamų (kai auka teikiama po gegužės 1 dienos) arba už užpraeitus kalendorinius metus deklaruotų metinių pajamų (kai auka teikiama iki gegužės 1 dienos). Į šiuos dydžius neįskaičiuojamos mažos fizinių asmenų aukos (kurių bendra suma vienam politinės kampanijos dalyviui neviršija 12 Eur) (2 dalis);

2) kandidatas vienmandatėje rinkimų apygardoje savo politinei kampanijai finansuoti gali suteikti auką, neviršijančią 20 VMDU dydžių. Bendra kandidato vienmandatėje rinkimų apygardoje auka savo politinei kampanijai finansuoti per kalendorinius metus negali viršyti 20 procentų tokių asmenų paskutinių praėjusių kalendorinių metų deklaruotų metinių pajamų (kai auka teikiama po gegužės 1 dienos) arba užpraeitų kalendorinių metų deklaruotų metinių pajamų (kai auka teikiama iki gegužės 1 dienos) ir deklaruotų turimų lėšų (3 dalis).

Radviliškio rajono savivaldybės tarybos nario – mero rinkimuose fizinis asmuo galėjo aukoti iki 13 590 Eur, pats kandidatas – iki 27 180 eurų. Didesnes negu 12 Eur aukas politinės kampanijos dalyviams aukėjo 17 fizinių asmenų (nuo 20 iki 5 000 eurų), vidutinė auka – 669,53 Eur. 6 iš 7 kandidatų skyrė nuosavas lėšas (nuo 12 iki 2 224 eurų) kampanijai finansuoti, kandidatų skirtų lėšų vidurkis – 1 010 Eur.

Kelmės ir Trakų rajonų savivaldybių tarybos narių – merų rinkimuose fizinis asmuo galėjo aukoti iki 15 240 Eur, pats kandidatas – iki 30 480 eurų. Didesnes negu 12 Eur aukas politinės kampanijos dalyviams aukėjo 24 fiziniai asmenys (nuo 15 iki 3 000 eurų), vidutinė auka – 258,29 Eur. 9 iš 14 kandidatų skyrė nuosavas lėšas (nuo 200 iki 6 468,39 eurų) kampanijai finansuoti, kandidatų skirtų lėšų vidurkis – 2 826,15 Eur.

Politinės kampanijos išlaidos

PKFFK įstatyme nurodytos teisėtos išlaidos. PKFFK įstatymo 14 straipsnyje nustatyta, kokios išlaidos pripažįstamos politinės kampanijos išlaidomis ir leistini politinės kampanijos išlaidų dydžiai (toliau – išlaidų limitai).

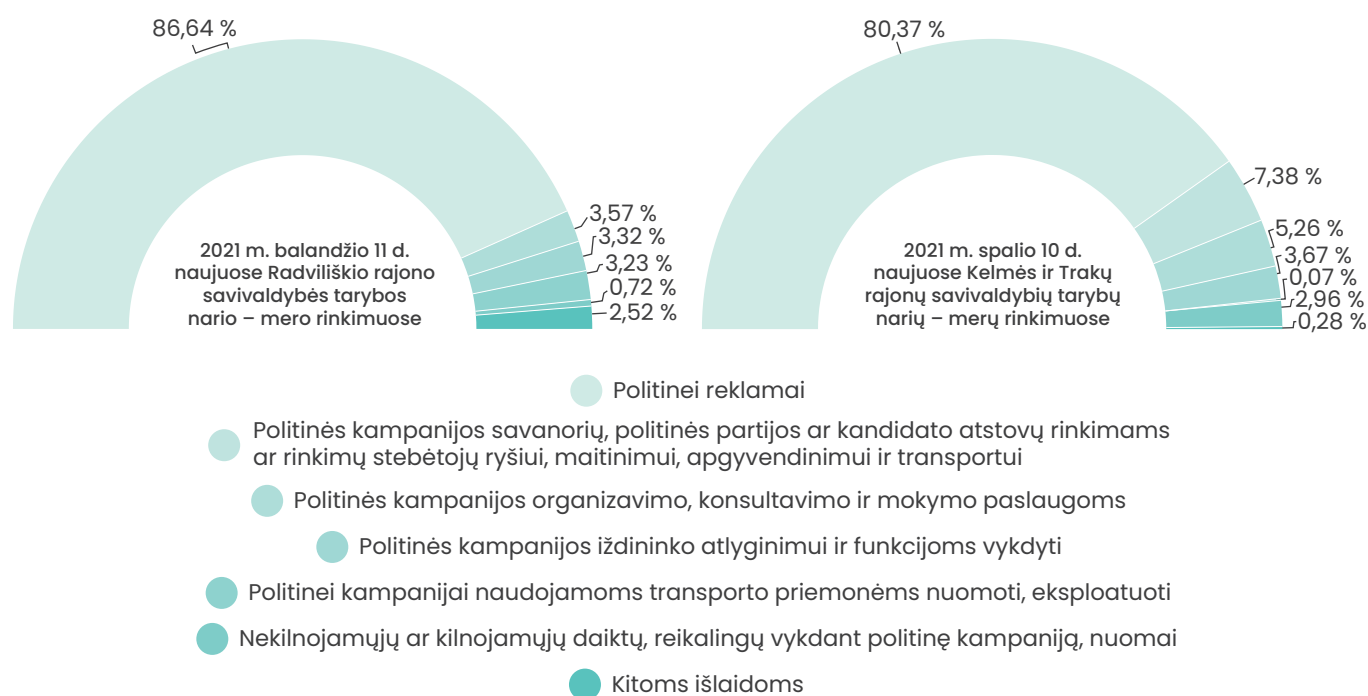
Išlaidų limitai priklauso nuo rinkėjų skaičiaus rinkimų apygardoje. Kandidatai į Kelmės rajono savivaldybės tarybos narius – merus galėjo išleisti 33 000 Eur (dalyvavę pakartotiniame balsavime – 41 250 Eur), Radviliškio rajono – 31 000 Eur (dalyvavę pakartotiniame balsavime – 38 750 Eur), Trakų rajono – 38 000 Eur (dalyvavę pakartotiniame balsavime – 47 500 Eur).

2021 metais vykusių rinkimų politinės kampanijos išlaidos

Eil. Nr.	Išlaidų paskirtis	2021 m. balandžio 11 d. Radviliškio rajono savivaldybės tarybos nario – mero rinkimai		2021 m. spalio 10 d. Kelmės ir Trakų rajonų savivaldybių tarybų narių – merų rinkimai	
		Suma, Eur	Proc.	Suma, Eur	Proc.
1.	Politinei reklamai	49 130,55	86,64	142 014,44	80,37
2.	Politinės kampanijos savanorių, politinės partijos ar kandidato atstovų rinkimams ar rinkimų stebėtojų ryšiui, maitinimui, apgyvendinimui ir transportui			13 048,40	7,39
3.	Politinės kampanijos organizavimo, konsultavimo ir mokymo paslaugoms	2 025,24	3,57	9 295,57	5,26
4.	Politinės kampanijos įždininko atlyginimui ir funkcijoms vykdyti	1 884,12	3,32	6 483,82	3,67
5.	Politinei kampanijai naudojamoms transporto priemonėms nuomoti, eksploatuoti	1 829,89	3,23	126,41	0,07

Eil. Nr.	Išlaidų paskirtis	2021 m. balandžio 11 d. Radviliškio rajono savivaldybės tarybos nario – mero rinkimai		2021 m. spalio 10 d. Kelmės ir Trakų rajonų savivaldybių tarybų narių – merų rinkimai	
		Suma, Eur	Proc.	Suma, Eur	Proc.
6.	Nekilnojamųjų ar kilnojamųjų daiktų, reikalingų vykdant politinę kampaniją, nuomai	408,90	0,72	5 237,37	2,96
7.	Kitoms išlaidoms	1 430,00	2,52	500,02	0,28
Iš viso išlaidų		56 708,70	100,00	176 706,03	100,00
	Nurodyti skolos įsipareigojimai	2 011,28	3,55	1 512,18	0,86

POLITINĖS KAMPANIJOS IŠLAIDOS

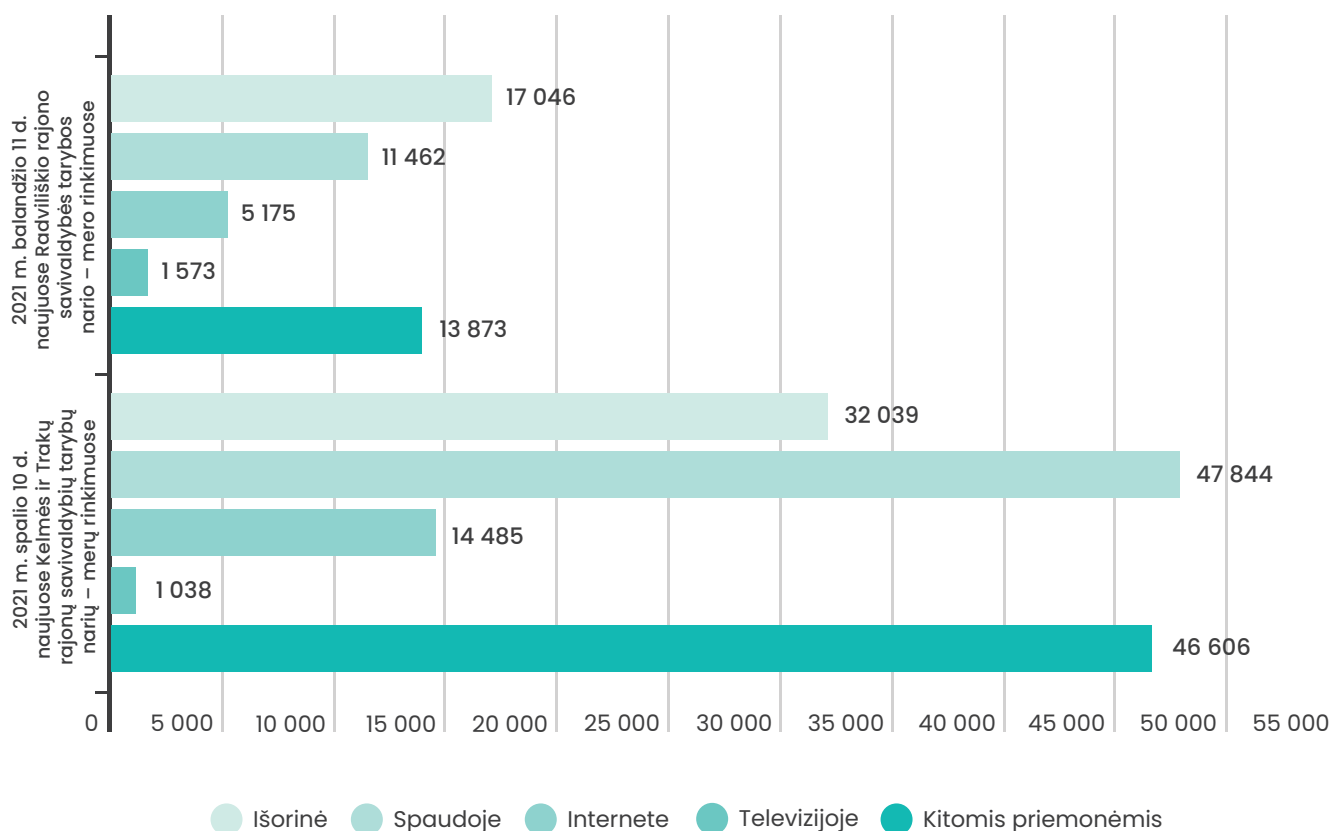
Daugiausia lėšų (per 80 proc.) išleista politinei reklamai.

2021 metais vykusių rinkimų išlaidos politinei reklamai

Eil. Nr.	Reklamos rūšis	2021 m. balandžio 11 d. Radviliškio rajono savivaldybės tarybos nario – mero rinkimai		2021 m. spalio 10 d. Kelmės ir Trakų rajonų savivaldybių tarybų narių – merų rinkimai	
		Suma, Eur	Proc.	Suma, Eur	Proc.
1.	Išorinė	17 046,28	34,70	32 039,45	22,56
2.	Spaudoje	11 462,50	23,33	47 844,79	33,69

Eil. Nr.	Reklamos rūšis	2021 m. balandžio 11 d. Radviliškio rajono savivaldybės tarybos nario – mero rinkimai		2021 m. spalio 10 d. Kelmės ir Trakų rajonų savivaldybių tarybų narių – merų rinkimai	
		Suma, Eur	Proc.	Suma, Eur	Proc.
3.	Internete	5 175,34	10,53	14 485,47	10,20
4.	Televizijoje	1 573,00	3,20	1 038,00	0,73
5.	Kitomis priemonėmis	13 873,43	28,24	46 606,73	32,82
	Iš viso	49 130,55	100,00	142 014,44	100,00

IŠLAIDOS POLITINEI REKLAMAI

Atskaitomybė

PKFFK įstatyme numatyti 2 politinės kampanijos finansavimo ataskaitų ir pajamas bei išlaidas pagrindžiančių dokumentų pateikimo VRK terminai, priklausomai nuo per politinę kampaniją gautų pajamų.

Pagal PKFFK įstatymo 17 straipsnį politinės kampanijos išdininkas VRK pateikia politinės kampanijos finansavimo ataskaitą:

1) ne vėliau kaip per 25 kalendorines dienas nuo rinkimų (pakartotinių rinkimų) galutinių rezultatų paskelbimo dienos, jeigu politinės kampanijos dalyvis per politinę kampaniją gavo mažesnę kaip 70 VMDU dydžio pajamų sumą;

2) ne vėliau kaip per 85 kalendorines dienas nuo rinkimų (pakartotinių rinkimų) galutinių rezultatų paskelbimo dienos, kartu su auditoriaus ataskaita dėl pastebėtų faktų, politinės kampanijos dalyvis per politinę kampaniją gavęs didesnę kaip 70 VMDU dydžio pajamų sumą.

Kartu teikiami ir pajamas bei išlaidas pagrindžiantys dokumentai.

Abejuose rinkimuose visi savarankiški politinės kampanijos dalyviai pajamų gavo mažiau nei 70 MVDU, todėl ataskaitas turėjo pateikti ne vėliau kaip per 25 dienas nuo rinkimų rezultatų paskelbimo, tai yra iki 2021 m. gegužės 24 d. Radviliškio rajono savivaldybės tarybos nario – mero rinkimuose ir 2021 m. lapkričio 22 d. Kelmės ir Trakų rajonų savivaldybių tarybų narių – merų rinkimuose. Politinės kampanijos finansavimo ataskaitas ir išlaidas bei pajamas pagrindžiančius dokumentus įstatyme nustatytais terminais pateikė visi savarankiški politinės kampanijos dalyviai.

PKFFK įstatymo 20 straipsnyje nustatyta, kad savarankiškų politinės kampanijos dalyvių, per politinę kampaniją gavusių mažesnę kaip 70 VMDU dydžio pajamų sumą politinės kampanijos finansavimo ataskaitų patikrinimą organizuoja VRK.

Iš 21 dalyvio 19 dalyvių dokumentai perduoti nepriklausomam auditoriui. Likusius 2 (kandidatų nekėlusias partijas) patikrino VRK darbuotojai. Auditorius pastabų turėjo 4 dalyviams. Auditorių ataskaitos dėl pastebėtų faktų skelbiamos VRK interneto svetainėje.

VRK darbuotojai palygino visų politinės kampanijos dalyvių duomenis iš trijų šaltinių (politinės kampanijos dalyvio, viešosios informacijos rengėjų ar skleidėjų, politinės reklamos stebėsenos) apie paskleistą politinę reklamą. VRK sprendimais papildytos 5 dalyvių (1 008,75 Eur išlaidų) ir 1 paties dalyvio prašymu (64,29 Eur išlaidų) politinės kampanijos finansavimo ataskaitos.

Politinių partijų finansavimas ir finansavimo kontrolė

Politinių partijų veiklą reglamentuoja Lietuvos Respublikos politinių partijų (toliau – PP) įstatymas, kurio 23 straipsnio 2 ir 5 dalyse numatyta, kad politinės partijos kiekvienais metais, ne vėliau kaip iki kovo 15 dienos, pateikia VRK patvirtintą praėjusių kalendorinių metų politinės partijos finansinių ataskaitų rinkinį (finansinės būklės ataskaitą, veiklos rezultatų ataskaitą, finansinių ataskaitų aiškinamąjį raštą) ir politinės partijos veiklos finansavimo ataskaitą, kurioje nurodomi politinės partijos veiklos finansavimo šaltiniai ir išlaidos, taip pat informacija apie paskleistą politinę reklamą ir jos finansavimo šaltiniai, valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo ataskaitą, auditoriaus ataskaitą dėl pastebėtų faktų, jeigu ji privaloma, bei politinės partijos narių mokesčių registracijos žurnalą.

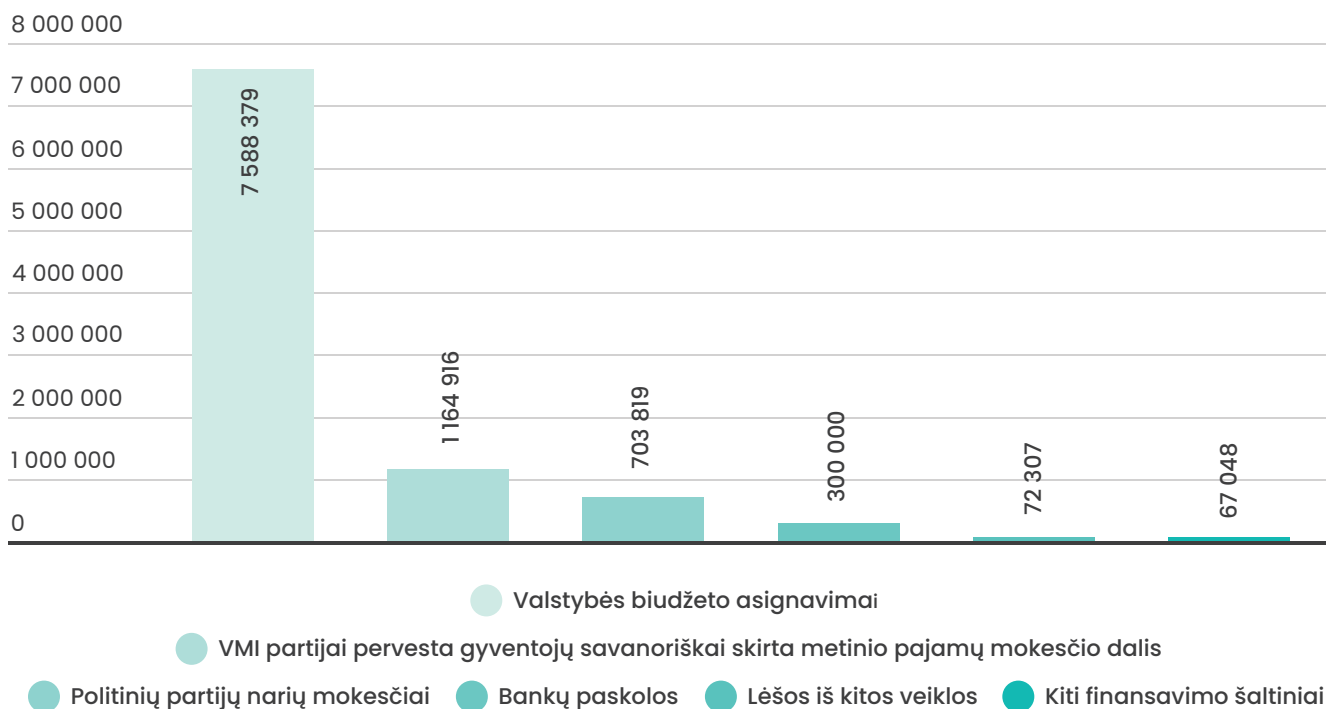
2021 metais finansinių ataskaitų rinkinius įstatyme nustatytais terminais pateikė 23 politinės partijos, dar 2 pateikė pavėluodamos.

Politinių partijų gautos lėšos

Politinių partijų finansavimo šaltiniai numatyti PP įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje.

Eil. Nr.	Finansavimo šaltiniai	Suma, Eur	Proc.
	PPĮ nustatyti finansavimo šaltiniai	9 829 422,70	99,32
1.	Valstybės biudžeto asignavimai	7 588 379,00	76,68
2.	VMI partijai pervesta gyventojų savanoriškai skirta metinio pajamų mokesčio dalis	1 164 916,79	11,77
3.	Politinių partijų narių mokesčiai	703 819,91	7,11
4.	Bankų paskolos	300 000,00	3,03
5.	Lėšos iš kitos veiklos	72 307,00	0,73
6.	Palūkanos už banko sąskaitoje esančias lėšas	0,00	0,00
	Kiti finansavimo šaltiniai	67 048,60	0,68
7.	Politinės kampanijos lėšų likučiai	31 620,75	0,32
8.	Kita	26 695,95	0,27
8.1.	<i>Kandidatų įnašai užstatams</i>	12 918,00	
8.2.	<i>Fizinių asmenų parama</i>	8 074,00	
8.3.	<i>Subsidija darbo užmokesčiui kompensuoti</i>	5 013,95	
8.4.	<i>Grąžinta permoka už prekes / paslaugas</i>	690,00	
9.	Grąžintas ankstesniais metais sumokėtas rinkimų užstatas	8 731,90	0,09
	Iš viso lėšų	9 896 471,30	100,00

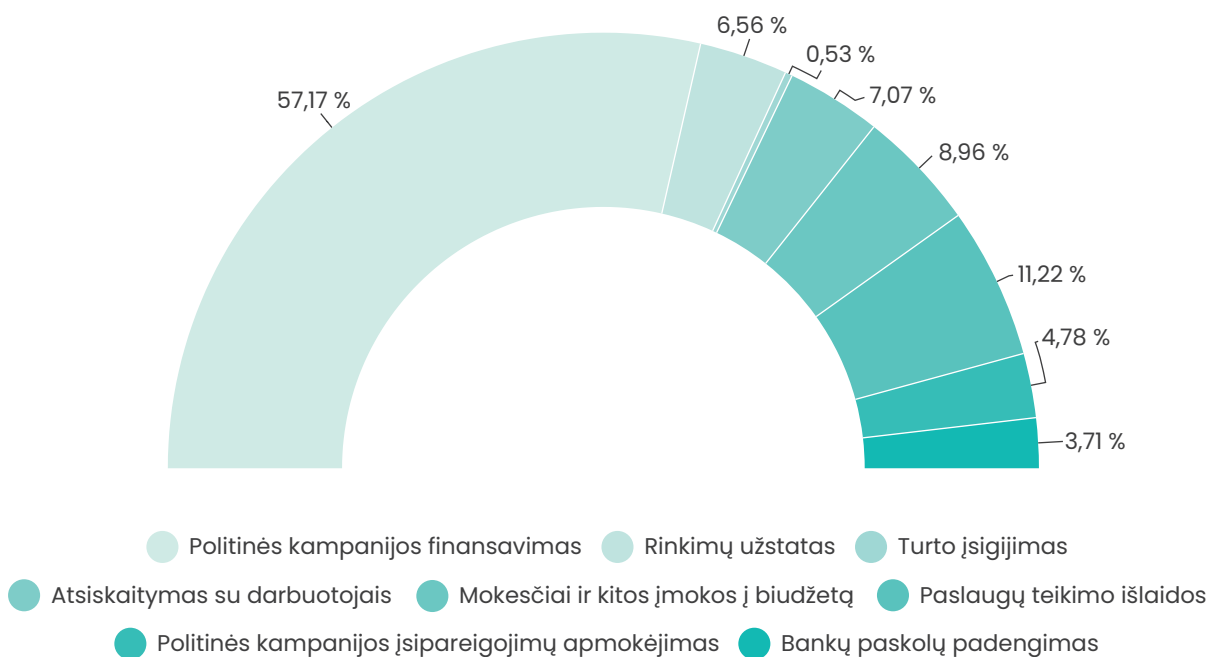
POLITINIŲ PARTIJŲ 2020 METAIS GAUTŲ LĖŠŲ STRUKTŪRA

Partijoms skirtų asignavimų panaudojimas

Valstybės biudžeto asignavimai yra svarbiausias politinių partijų finansavimo šaltinis, kuris sudaro daugiau nei 76 proc. visų politinių partijų gautų lėšų. PP įstatymo 20 straipsnio 5 dalyje numatyta, kam gali būti naudojami valstybės biudžeto asignavimai. 2020 metais daugiausia valstybės biudžeto asignavimų išleista politinei kampanijai finansuoti.

POLITINĖMS PARTIJOMS SKIRTŲ VALSTYBĖS BIUDŽETO ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS 2020 M.

Partijų narių mokesčiai

23 politinės partijos pateikė 2020 metais gautų Narių mokesčių registracijos žurnalus (toliau – Žurnalas), 19 iš jų nurodyta, kad gauta pajamų iš narių mokesčių. Priimta narių mokesčių bendra suma sudaro 703 819,91 Eur, tai yra 191 844,01 Eur, arba 37,47 proc., daugiau negu 2019 metais. Priimtų narių mokesčių bendros sumos didėjimas (18,9 proc.) buvo nustatytas ir 2019 metais, lyginant su 2018 metais.

Partijų priimti nario mokesčiai

Eil. Nr.	Politinė partija	Mokėtojų skaičius	Suma, Eur	Nario mokesčio vidutinis dydis, Eur	Narių skaičius ¹	Nario mokesčių mokėjusių narių dalis, proc.
1.	Lietuvos socialdemokratų partija	6 439	200 086,02	31,07	15 406	41,80
2.	Lietuvos žaliųjų partija	94	117 614,50	1 251,22	2 260	4,16
3.	Tėvynės sąjunga–Lietuvos krikščionys demokratai	4 690	66 838,70	14,25	13 815	33,95
4.	Lietuvos lenkų rinkimų akcija–Krikščioniškų šeimų sąjunga	968	48 709,69	50,32	2 112	45,83
5.	Nacionalinis susivienijimas	321	42 314,47	131,82	2 130	15,07
6.	Laisvės partija	678	40 735,29	60,08	3 381	20,05
7.	Partija „Laisvė ir teisingumas“	52	39 688,11	763,23	4 678	1,11
8.	Krikščionių sąjunga	38	32 450,00	853,95	2 533	1,50
9.	Partija LIETUVA – VISŲ	6	31 460,00	5 243,33	4 314*	0,14
10.	Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis	1 746	29 973,63	17,17	7 119	24,53
11.	„Drąsos kelias“ politinė partija	67	21 480,00	320,60	2 319*	2,89
12.	Lietuvos liaudies partija	18	13 615,00	756,39	2 708	0,66
13.	Darbo partija	627	9 402,50	15,00	11 000	5,70
14.	Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga	156	3 708,00	23,77	4 496	3,47
15.	Lietuvos socialdemokratų darbo partija	18	2 780,00	154,44	3 544	0,51
16.	KARTŲ SOLIDARUMO SĄJUNGA – SANTALKA LIETUVAI	238	1 116,00	4,69	3 251	7,32
17.	Centro partija–tautininkai	8	1 074,00	134,25	4 024	0,20
18.	Lietuvių tautininkų ir respublikonų sąjunga	17	674,00	39,65	3 200	0,53
19.	Politinė partija „Lietuvos sąrašas“	1	100,00	100,00	2 001*	0,05
	Iš viso	16 182	703 819,91	43,49	94 291	17,16

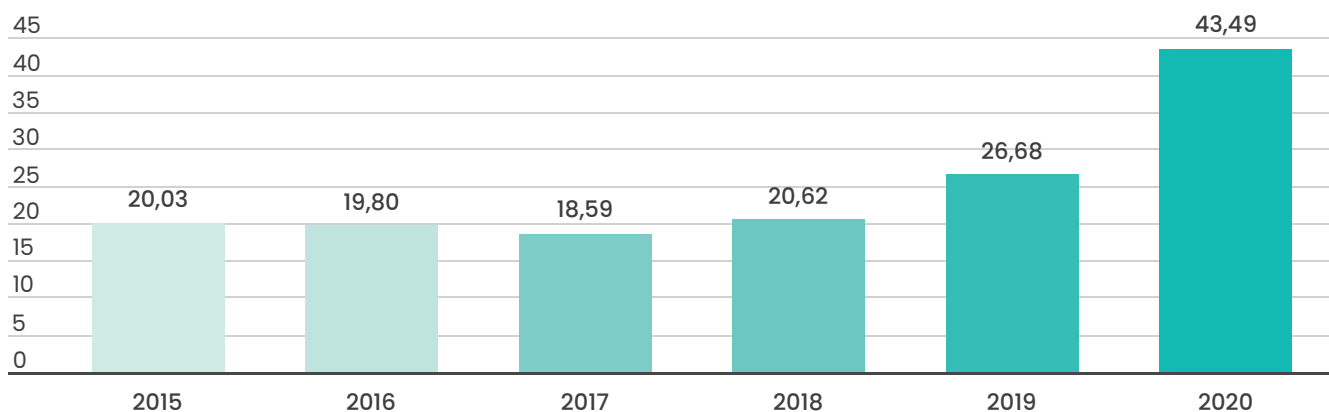
¹ Partijos narių skaičius nurodytas politinės partijos veiklos finansavimo ataskaitoje

*- Šios partijos narių skaičiaus nepateikė, informacija rasta Teisingumo ministerijos interneto puslapyje adresu <https://tm.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/politiniu-partiju-steigimas-ir-registravimas/politiniu-partiju-sarasai>

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad visose politinėse partijose nario mokestį moka mažiau nei pusė jos narių (2019 metais dviejų partijų daugiau nei pusė narių mokėjo nario mokesčius). 5 partijų daugiau nei 20 proc. narių moka nario mokestį: Lietuvos lenkų rinkimų akcija-Kriščioniškų šeimų sąjunga (45,83 proc.), Lietuvos socialdemokratų partija (41,80 proc.), Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai (33,95 proc.), Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis (24,53 proc.), Laisvės partija (20,05 proc.). Daugiau nei 2 000 narių (minimalus partijos narių skaičius) mokestį moka tik 2 partijų nariai: Lietuvos socialdemokratų partija (6 439 nariai) ir Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai (4 690 nariai). Net 6 partijų nario mokesčius moka mažiau nei 20 narių. Taigi, nario mokestis ir toliau lieka neišnaudotu finansavimo šaltiniu.

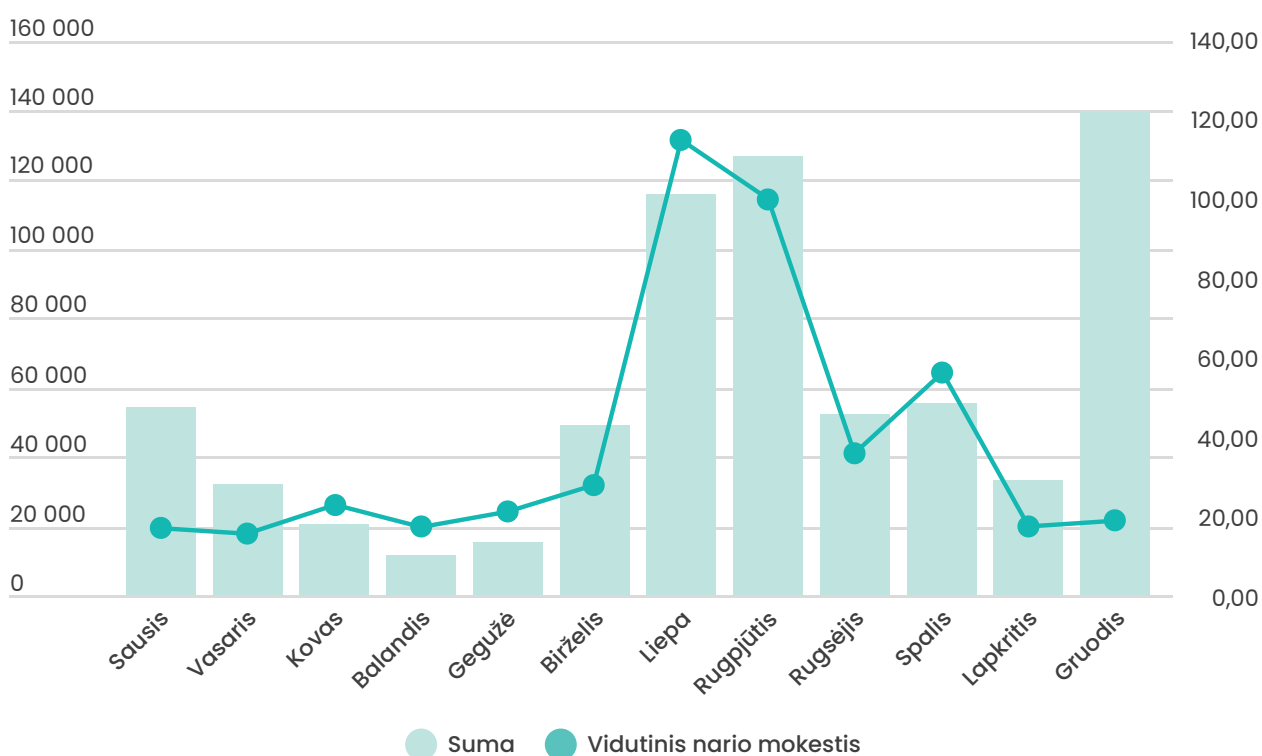
Lyginant su ankstesniais metais, padidėjo mokamas vidutinis nario mokestis.

VIDUTINIS NARIO MOKESTIS

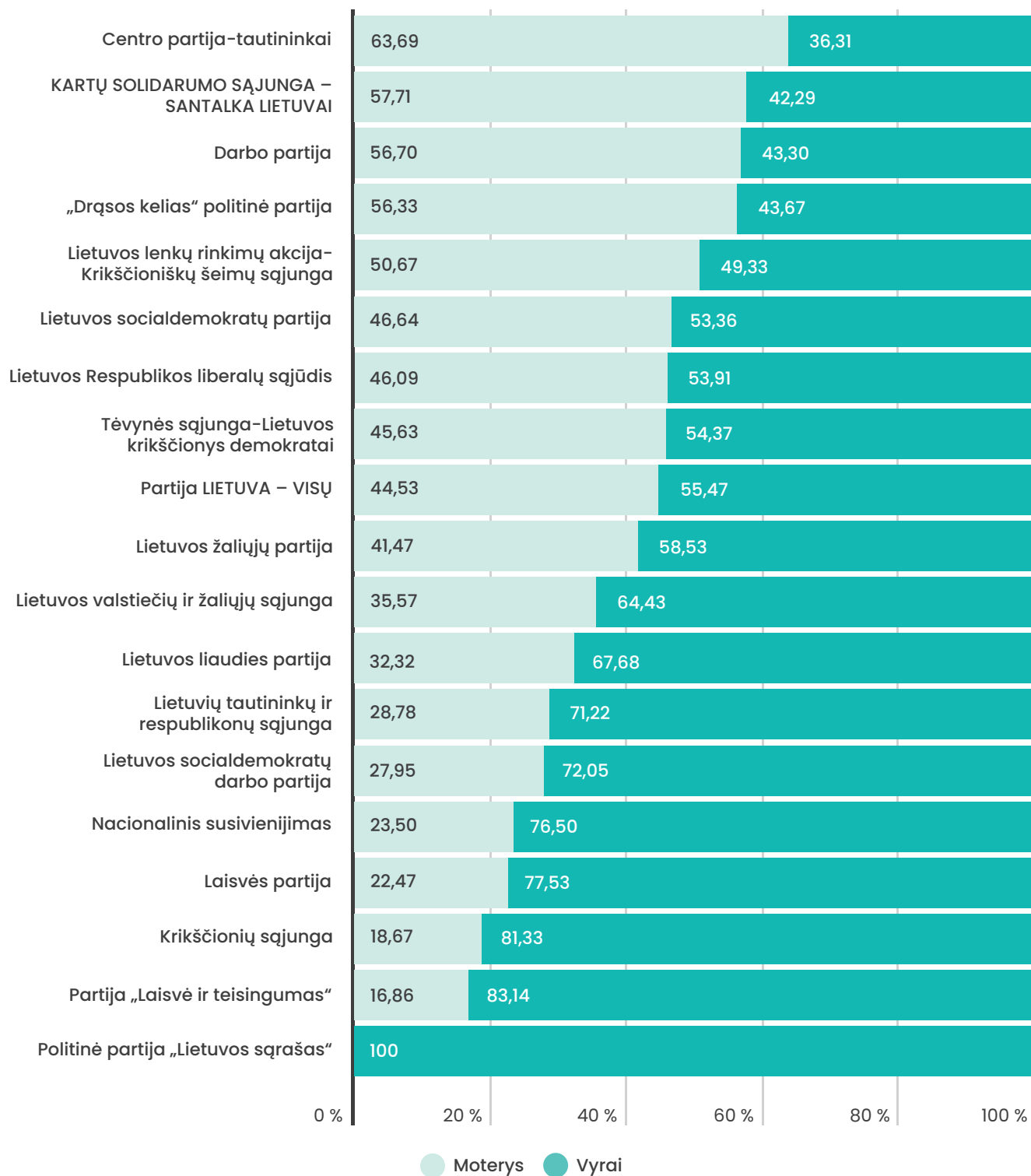
Daugiau nei pusė (54,22 proc.) visų nario mokesčių sumokėta per tris metų mėnesius: liepą (115 934,99 Eur), rugpjūtį (126 552,33 Eur) ir gruodį (139 141,06 Eur). Kitais mėnesiais sumokėta suma sudaro nuo 11 183,81 Eur (balandį) iki 55 192,06 Eur (spalį). Primintina, kad 2020 m. liepos–rugpjūčio mėn. politinės partijos, dalyvavusios Seimo rinkimuose, mokėjo rinkimų užstatus. Didžiausi nario mokesčiai sumokėti liepos (116,87 Eur), rugpjūčio (100,36 Eur) ir spalio (59,54 Eur) mėn. Kitais mėnesiais vidurkis kinta nuo 19,70 Eur (sausį) iki 38,64 Eur (rugsėjį).

SUMOKĖTAS NARIO MOKESTIS PAGAL MĖNESIUS

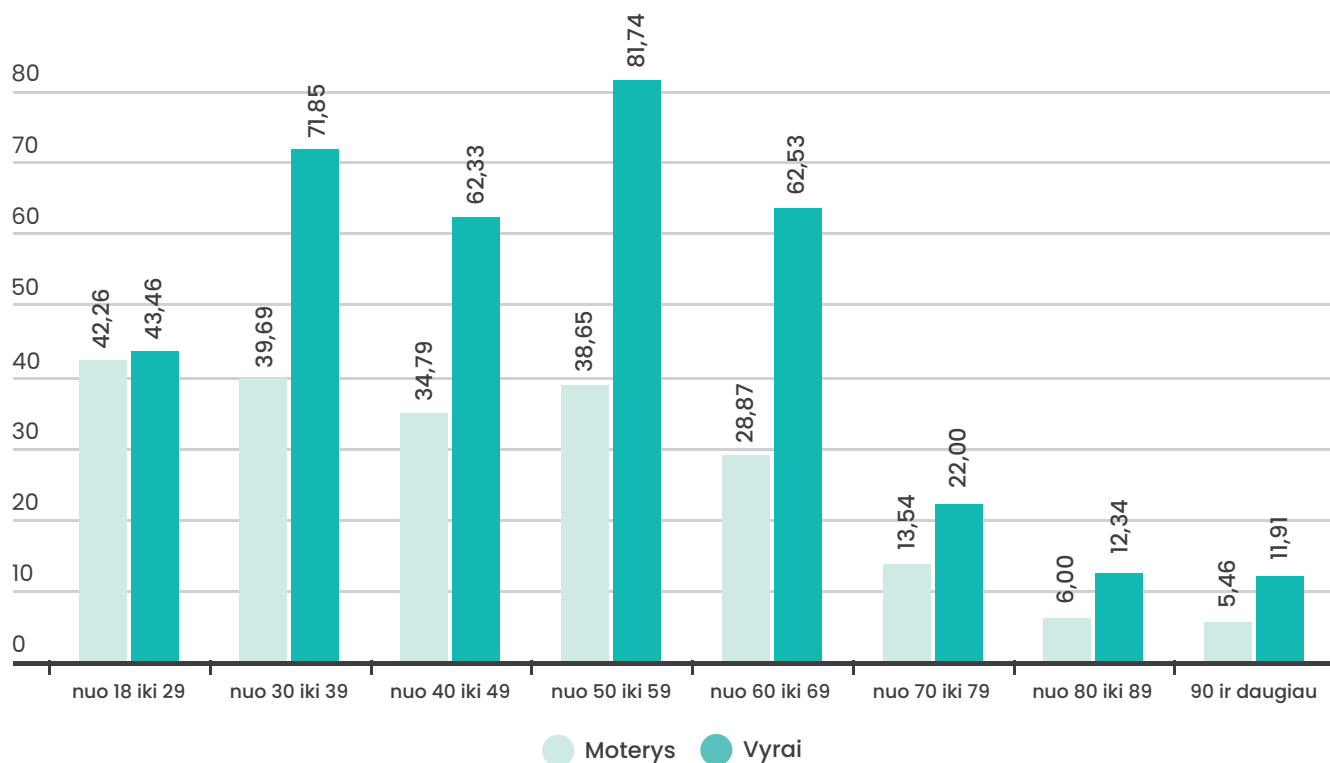
Žurnaluose partijos nurodė, kad nario mokestį mokėjo 9 017 moterų ir 7 165 vyrai. Vyrai mokėjo didesnį nario mokestį: vyrų sumokėto nario mokesčio vidurkis – 58,82 Eur, moterų – 31,32 Eur, bendra vyrų sumokėto nario mokesčio suma – 421 425,61 Eur, moterų – 282 394,30 Eur.

VYRŲ IR MOTERŲ MOKAMO NARIO MOKESČIO SANTYKIS

Daugiausia nario mokesčių sumoka 50–59 metų partijos nariai (3 738 nariai sumokėjo 208 666,24 Eur). Šios amžiaus grupės partijos narių mokamas didžiausias vidutinis nario mokestis (55,82 Eur), šioje amžiaus grupėje didžiausias skirtumas tarp vidutinio vyrų ir moterų mokamo nario mokesčio (42,83 Eur), mažiausias skirtumas (1,20 Eur) tarp 18–29 metų narių.

VIDUTINIS NARIO MOKESTIS PAGAL AMŽIŲ IR LYTĮ

PPĮ nurodyta, kad partijos narys gali sumokėti nario mokestį, neviršijantį 20 paskelbto praėjusių kalendorinių metų ketvirto ketvirčio vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio dydžių, tai yra leistinas nario mokesčio dydis 2020 metais buvo 27 180 Eur.

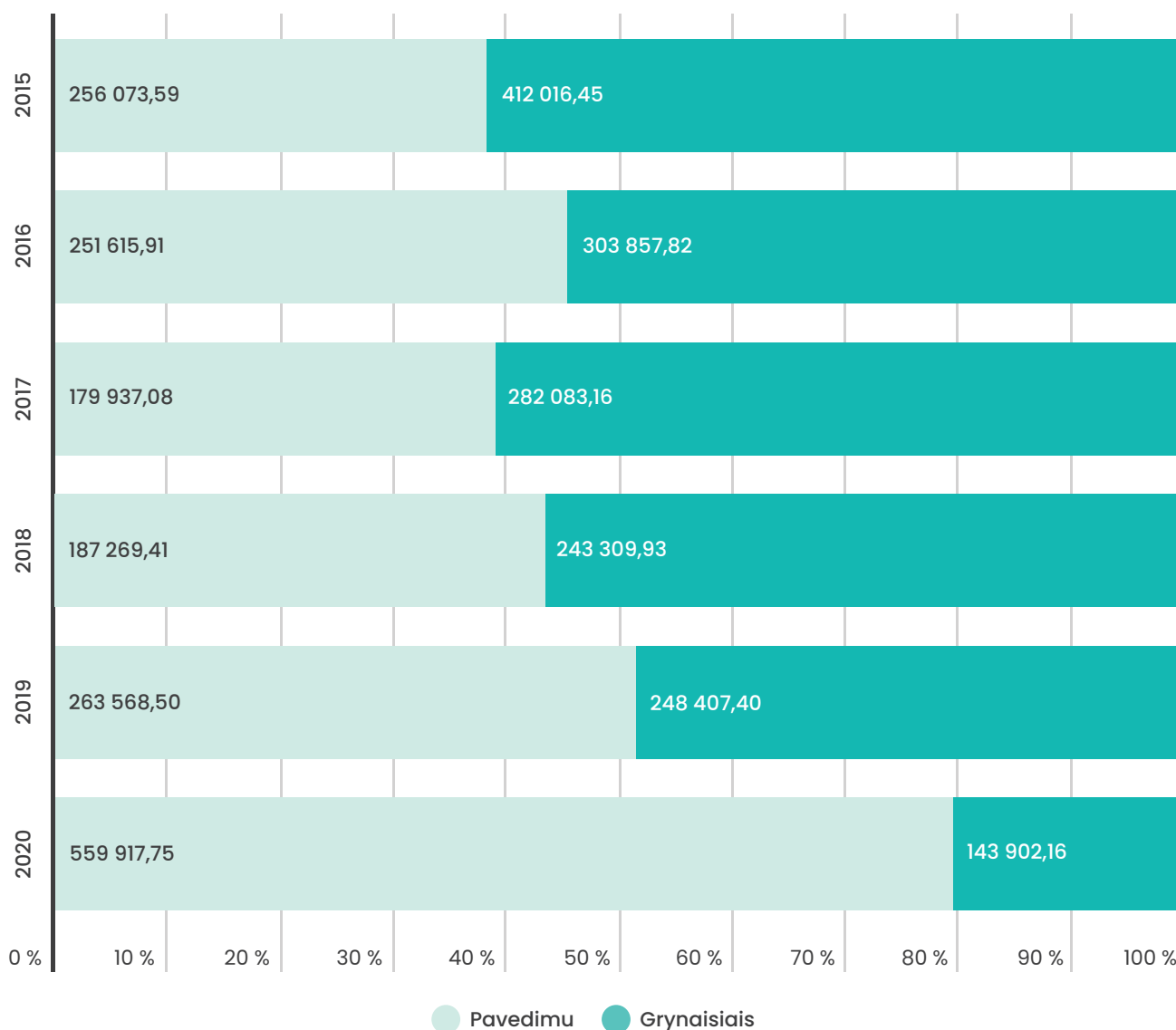
Pagal PPĮ, jeigu bendra politinės partijos nario mokesčių politinei partijai suma per metus viršija 360 Eur, politinės partijos narys privalo deklaruoti savo turtą ir pajamas. 2020 metais partijos nario mokesčių sumą, per metus viršijančią 360 Eur, kai politinės partijos narys privalo deklaruoti savo turtą ir pajamas, pervedė 182 politinės partijos nariai, iš viso 294 914,68 Eur. Nuo 2020 m. sausio 1 d. pasikeitus PPĮ nuostatomis, VRK interneto svetainėje skelbiami politinių partijų narių, per kalendorinius metus sumokėjusių daugiau negu 360 Eur nario mokestį, sąrašai.

Eil. Nr.	Politinė partija	Narių, sumokėjusių daugiau nei 360 Eur sumą, skaičius	Sumokėta suma, Eur
1.	Darbo partija	1	372,00
2.	Krikščionių sąjunga	12	26 763,00
3.	Laisvės partija	4	10 652,44
4.	Lietuvos lenkų rinkimų akcija-Krikščioniškų šeimų sąjunga	25	23 751,09
5.	Lietuvos liaudies partija	6	9 555,00
6.	Lietuvos socialdemokratų darbo partija	2	1 570,00
7.	Lietuvos socialdemokratų partija	35	21 747,00
8.	Lietuvos žaliųjų partija	38	108 517,00
9.	Nacionalinis susivienijimas	14	17 228,00
10.	Partija „Laisvė ir teisingumas“	25	33 586,11
11.	Partija LIETUVA – VISŲ	6	31 460,00

Eil. Nr.	Politinė partija	Narių, sumokėjusių daugiau nei 360 Eur sumą, skaičius	Sumokėta suma, Eur
12.	Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai	14	9 713,04
	Iš viso	182	294 914,68

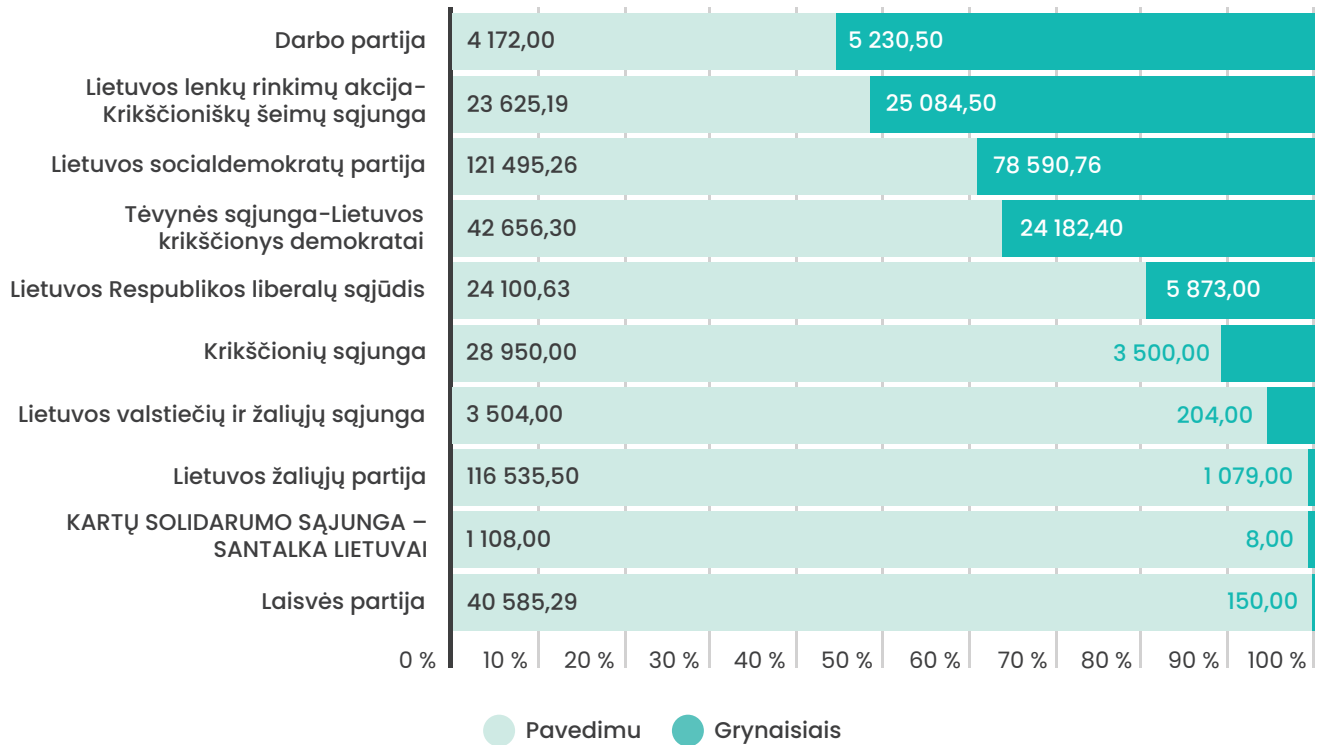
Ketvirtus metus iš eilės padidėjo pavedimu mokamo nario mokesčio dalis. 2020 metais tai sudarė 79,55 proc. visų priimtų nario mokesčių. Tai galėjo lemti ir nuo 2020 m. sausio 1 d. galiojanti PPJ 19 straipsnio 5 dalis, numatanti, kad nario mokestis, viršijantis 0,3 VMDU dydį, privalo būti mokamas tik banko pavedimu. Ne banko pavedimu gautą nario mokestį už politinės partijos apskaitą atsakingas asmuo ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo nario mokesčio gavimo perveda į politinės partijos einamąją banko sąskaitą. 2002 metais 0,3 VMDU sudarė 407,70 Eur.

PAVEDIMU IR GRYNAISIAIS GAUTŲ NARIO MOKESČIŲ SANTYKIO KAITA

2020 metais 9 partijos nario mokesčius gavo vien tik pavedimais. Tik 2 politinių partijų nario mokesčiai grynaisiais sudarė daugiau nei pusę priimtų nario mokesčių. Didžiausia nario mokesčio grynaisiais suma sudaro 405 Eur ir tai neviršija 0,3 VMDU ribos.

PAVEDIMU IR GRYNAISIAIS GAUTŲ NARIO MOKESČIŲ SANTYKIS 2020 METAIS

Dėl nepriklausomo patikrinimo

Pagal PPĮ 25 straipsnio 1 dalį, politinės partijos, per kalendorinius metus gavusios daugiau kaip 200 VMDU dydžio (2020 m. tai sudarė 271 800 Eur) pajamų, privalo VRK pateikti ir auditoriaus ataskaitą dėl pastebėtų faktų. Pagal PPĮ 25 straipsnio 2 dalį, politinių partijų, per kalendorinius metus gavusių mažiau pajamų, patikrinimą organizuoja VRK. Nurodytam nepriklausomam politinių partijų patikrinimui atlikti VRK turi teisę teisės aktų nustatyta tvarka pirkti audito įmonių arba auditorių paslaugas.

Auditoriaus ataskaitą dėl pastebėtų faktų turėjo pateikti ir laiku pateikė 6 politinės partijos. Be šių partijų, Lietuvos socialdemokratų darbo partija pateikė Auditoriaus ataskaitą dėl pastebėtų faktų, nors per 2020 metus buvo gavusi mažesnę kaip 200 VMDU dydžio pajamų sumą.

VRK sudarė sutartį dėl 5 politinių partijų nepriklausomo patikrinimo. Nuspėta tikrinti daugiausia pajamų gavusias politines partijas: Partiją „Laisvė ir teisingumas“, Centro partiją-tautininkus, Laisvės partiją, Lietuvos žaliųjų partiją, Nacionalinį susivienijimą.

Techninėje užduotyje nustatyta, kad auditorius, atlikęs auditą ir patikrinimą, parengia išvadą, kurioje pareiškia savo nuomonę apie audituotas finansines ataskaitas. Auditorių ataskaitos skelbiamos VRK interneto svetainėje.

Taip pat VRK darbuotojai atliko patikrinimą dėl politinės partijos KARTŲ SOLIDARUMO SĄJUNGA – SANTALKA LIETUVAI 2020 m. finansavimo teisėtumo, partijai gavus ir priėmus lėšas iš galimai neteisėtų finansavimo šaltinių. Nustatyta, kad politinė partija gavo ir priėmė 6 617,88 euro iš neleistinų finansavimo šaltinių (iš jų, 6 518 eurų iš 5 partijos narių, kurių metais sumokėtų nario mokesčio suma viršijo 10 proc. jų deklaruotų metinių pajamų, ir 99,88 euro iš fizinių asmenų, ne partijos narių).

Valstybės biudžeto asignavimai politinėms partijoms

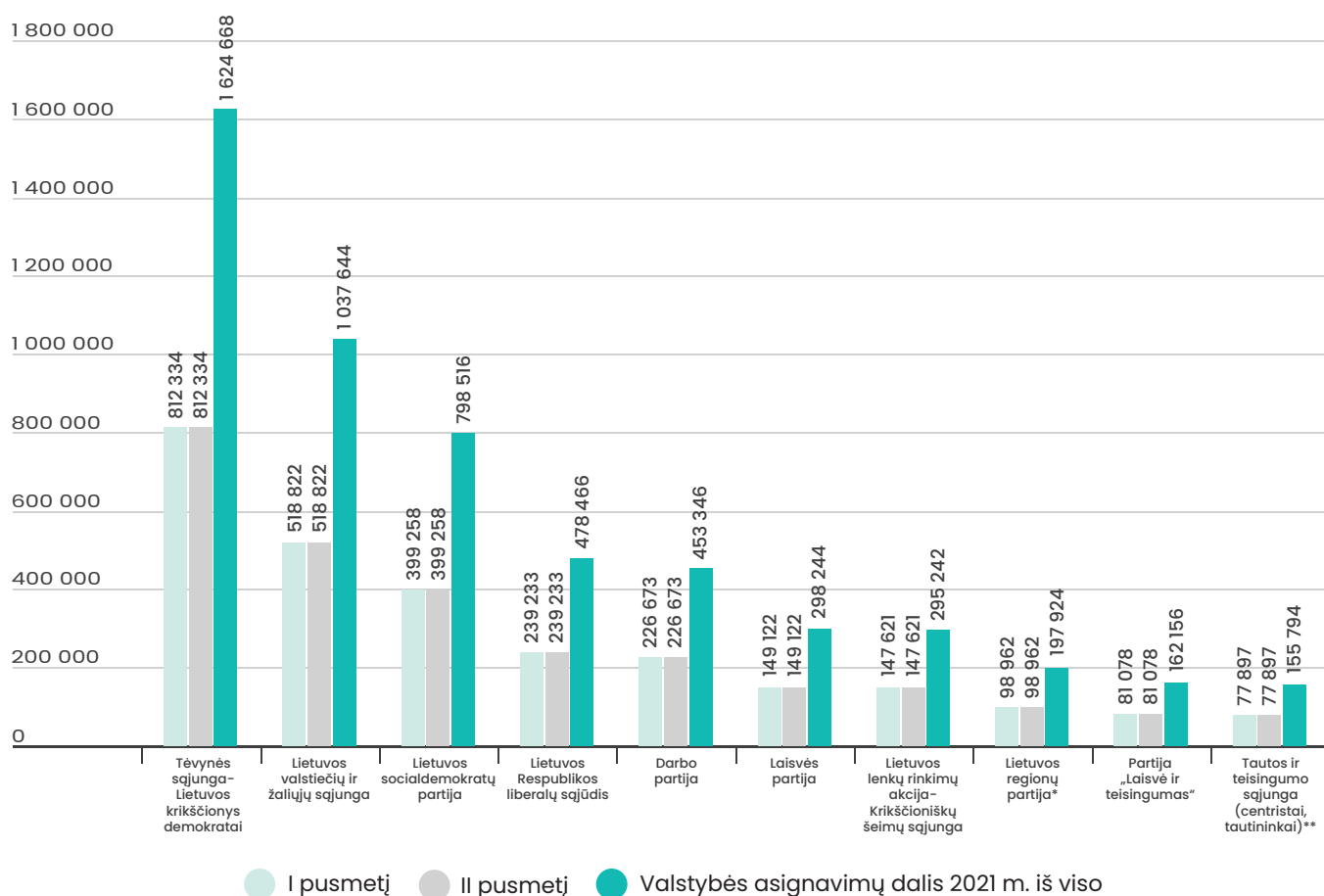
Vyriausioji rinkimų komisija, vadovaudamasi LR politinių partijų įstatymo 21 straipsnio 5 dalimi, nustato ir ne vėliau kaip iki kiekvienų metų balandžio 15 dienos ir lapkričio 15 dienos perveda į politinės partijos valstybės biudžeto asignavimų sąskaitą politinei partijai skiriamą valstybės biudžeto asignavimų, skirtų politinės partijos veiklai finansuoti, dydį.

2021 m. valstybės asignavimai politinėms partijoms sudarė 5 502 000 eurų. Tam, kad gautų valstybės biudžeto asignavimų, partija rinkimuose turėjo surinkti daugiau kaip 2 procentus visų rinkėjų balsų.

2021 m. balandžio 9 d. VRK priėmė sprendimą politinėms partijoms paskirstyti pirmojo pusmečio valstybės biudžeto asignavimų dalį – 2 751 000 eurų, o 2021 m. spalio 28 d. VRK paskirstė antrojo pusmečio valstybės asignavimų dalį, kurios dydis buvo toks pats kaip ir pirmąjį pusmetį. 2021 m. valstybės biudžeto asignavimai politinėms partijoms paskirstyti pagal tai, kiek kuri partija gavo rinkėjų balsų per praėjusius savivaldybių tarybų, Europos Parlamento ir Seimo rinkimus. Tiek pirmąjį, tiek ir antrąjį pusmetį nustatyta, kad vieno rinkėjo pusmečio finansinis koeficientas sudarė 0,59 euro.

2021 m. antrojo pusmečio valstybės asignavimai politinėms partijoms paskirstyti taip pat, kaip ir pirmąjį šių metų pusmetį.

2021 M. VALSTYBĖS BIUDŽETO ASIGNAVIMAI POLITINĖMS PARTIJOMS

* I pusmetį buvusi Lietuvos socialdemokratų darbo partija
 ** I pusmetį buvusi Centro partija-tautininkai

Švietimas ir informavimas

Mokymai Radviliškio rajono savivaldybės rinkimų komisijoms

VRK, rengdamasi naujiems Radviliškio rajono savivaldybės tarybos nario – mero rinkimams, organizavo mokymus įvairiomis temomis rinkimų komisijų nariams. Tradiciškai buvo organizuoti mokymai rinkimų komisijų nariams apie darbą su VRK informacine sistema (VRKIS).

Surengti mokymai „Skaidrių ir sąžiningų rinkimų principai ir teisiniai pagrindai“ rinkimų komisijų nariams, per kuriuos buvo pristatyti politinės reklamos žymėjimo bei stebėsenos aspektai, paaiškinti būdai, kaip atlikti politinės reklamos pažeidimų tyrimus; kalbėta apie kovą su galimomis korupcijos apraiškomis rinkimuose, aiškinta, kaip atlikti rinkėjų papirkimo tyrimus. Komisijų nariai mokyti, kaip užtikrinti asmens duomenų apsaugą rinkimų proceso metu. Pristatytas rinkimų stebėtojų vaidmuo užtikrinant rinkimų proceso skaidrumą.

Mokymuose „Kibernetinis saugumas rinkimuose: skaidrūs rinkimų rezultatai“ Nacionalinio kibernetinio saugumo centro ir VRK informacinių sistemų ekspertai rinkimų komisijų narius mokė, kokių priemonių imtis siekiant išvengti galimų kibernetinių incidentų bei užtikrinti kibernetinį saugumą rinkimų proceso metu.

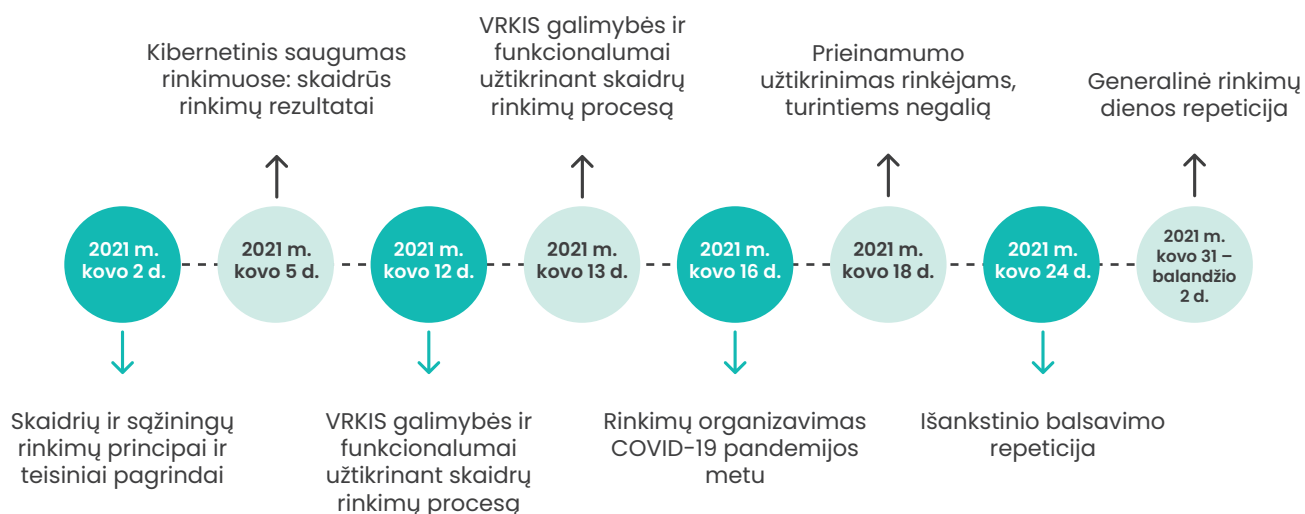
Reaguojant į susiklosčiusią situaciją dėl pasaulinės pandemijos, mokymuose „Rinkimų organizavimas COVID-19 pandemijos sąlygomis“ Higienos instituto Visuomenės sveikatos technologijų centro ir VRK atstovai pristatė pandemijos metu vyksiančių rinkimų proceso organizavimo aspektus ir paaiškino būdus, kaip tinkamai naudotis asmens apsaugos priemonėmis bei kaip užtikrinti, kad artėjantys rinkimai Radviliškyje vyktų, kaip įmanoma, saugesnėje aplinkoje.

Mokymuose „Rinkimų prieinamumo užtikrinimas rinkėjams, turintiems negalią“ Lietuvos negalios organizacijų forumo, Lietuvos kurčiųjų draugijos ir VRK atstovai rinkimų komisijų narius supažindino, su kokiais iššūkiais rinkimų metu susiduria rinkėjai, turintys negalią, bei pateikė patarimų, kaip padėti tokiems rinkėjams užtikrinti sklandų balsavimo procesą.

Tradiciškai VRK surengė generalinę rinkimų repeticiją savivaldybės ir apylinkių rinkimų komisijų nariams. Rinkimų komisijų nariai treniravosi, kaip rinkimų dieną dirbti su VRKIS, kad prasidėjus balsavimo procesui jis vyktų sklandžiai ir be trikdžių. Specialioje mokymams skirtoje VRK mokymo platformoje jie turėjo atlikti specialiai šiems rinkimams suformuotas užduotis ir, laikydamiesi visų nustatytų instrukcijų, išspręsti tikruose rinkimuose išylančius klausimus.

Galima pasidžiaugti, kad rinkimų dienos generalinės repeticijos užduotis visos rinkimų apylinkės atliko sėkmingai ir baigė jas anksčiau iki mokymams skirto laiko pabaigos.

MOKYMAI SAVIVALDYBĖS IR APYLINKIŲ RINKIMŲ KOMISIJOMS RADVILIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖJE

Mokymai Kelmės ir Trakų rajonų savivaldybių rinkimų komisijoms

Rengdamasi naujiems Kelmės ir Trakų rajonų savivaldybių tarybos narių – merų rinkimams, Vyriausioji rinkimų komisija organizavo mokymus Kelmės ir Trakų rajonų savivaldybių rinkimų komisijų nariams.

Antikorupciniuose mokymuose Kelmės bei Trakų rajonų savivaldybių rinkimų komisijų nariai buvo supažindinti su antikorupciniais rinkimų organizavimo aspektais, politinės reklamos žymėjimo bei stebėsenos tvarka, politinės reklamos pažeidimų tyrimų vykdymu. Šių mokymų metu taip pat buvo kalbėta apie kovą su galimomis korupcijos apraiškomis rinkimuose, išaiškinta, kaip atlikti galimo rinkėjų papirkimo tyrimus.

Komisijų nariai apmokyti, kaip užtikrinti asmens duomenų saugumą VRK informacinėse sistemose ir viso rinkimų proceso metu. Jiems taip pat pristatyta skundų, pranešimų ir kitų incidentų registravimo tvarka.

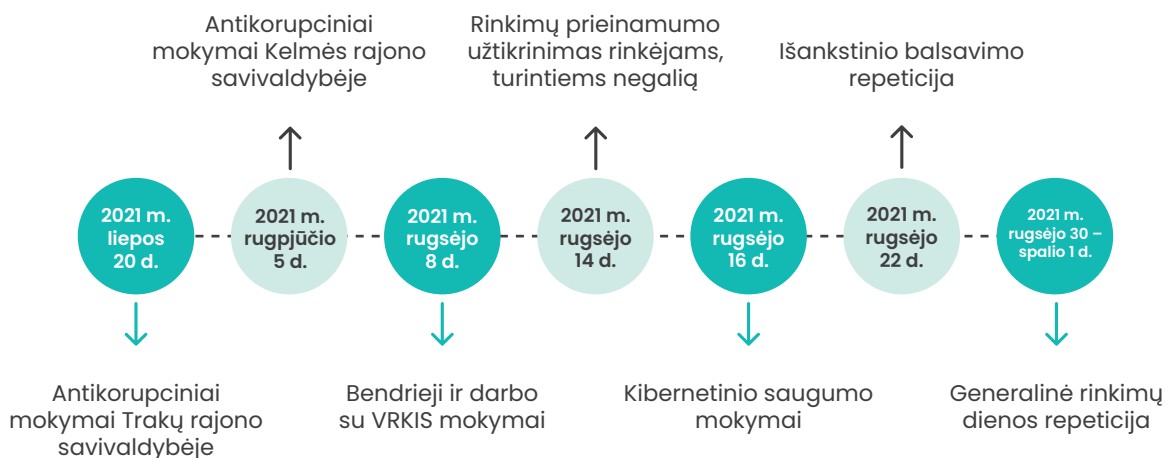
Bendrųjų rinkimų organizavimo ir darbo su VRKIS mokymų metu rinkimų komisijų nariai susipažino su bendraisiais rinkimų organizavimo principais, rinkimų organizavimo etapais, darbo su VRK informacine sistema ypatumais. Rinkimų komisijų nariams buvo pristatyta VRKIS Specializuotos informacijos posistemė, kurioje rinkimų komisijų nariai galėjo rasti mokomąją medžiagą, susijusią su rinkimų organizavimu iki išankstinio balsavimo, išankstinio balsavimo metu bei rinkimų dieną. Šių mokymų metu taip pat buvo aptarti su Covid-19 susiję klausimai.

„Rinkimų prieinamumo užtikrinimas rinkėjams, turintiems negalių“ mokymuose rinkimų komisijų nariai buvo supažindinti su rinkėjų, turinčių negalių, patiriamais iššūkiais rinkimų proceso metu. Lietuvos negalios organizacijų forumo bei Lietuvos kurčiųjų draugijos atstovai rinkimų komisijų nariams pateikė patarimų, kaip padėti šiems rinkėjams tinkamai užtikrinti balsavimo procesą.

Nacionalinio kibernetinio saugumo centro ir VRK informacinių sistemų ekspertai kibernetinio saugumo mokymuose rinkimų komisijų nariams paaiškino, kokių priemonių imtis siekiant užtikrinti kibernetinį saugumą rinkimų proceso metu bei kokių veiksmų imtis susidūrus su kibernetiniais incidentais.

Išankstinio balsavimo ir generalinės rinkimų dienos repeticijų metu savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijų nariai išbandė Vyriausiosios rinkimų komisijos informacinę sistemą. Tokie mokymai leidžia užtikrinti, kad prasidėjus balsavimo procesui, jis vyks sklandžiai. Specializuotos informacijos posistemėje pateiktas užduotis dauguma rinkimų komisijų narių atliko sėkmingai.

MOKYMAI SAVIVALDYBĖS IR APYLINKIŲ RINKIMŲ KOMISIJOMS KELMĖS IR TRAKŲ RAJONŲ SAVIVALDYBĖSE

Vyriausiosios rinkimų komisijos biudžetas

Darbo užmokestis ir
socialinis draudimas
1 023 900,47 (83,52 proc.)

Kitų prekių ir paslaugų
įsigijimo išlaidos
30 206,02 (2,46 proc.)

Ryšių paslaugos
30 833,84 (2,52 proc.)

Informacinių technologijų prekių ir
paslaugų įsigijimo išlaidos
33 291,15 (2,72 proc.)

Komunalinių paslaugų
įsigijimo išlaidos
14 104,41 (1,15 proc.)

Reprezentacinės išlaidos
2 875,14 (0,23 proc.)

Transporto išlaikymo ir transporto
paslaugų įsigijimo išlaidos
5 196,99 (0,42 proc.)

Materialiojo turto paprastojo
remonto prekių ir paslaugų įsigijimo
išlaidos 843,37 (0,07 proc.)

Komandiruočių išlaidos
8 294,58 (0,68 proc.)

Ilgalaikio materialiojo turto kūrimo ir
įsigijimo išlaidos
23 356,65 (1,91 proc.)

Darbdavių socialinė parama
46 269,97* (3,77 proc.)
*45 276,00 Eur buvo skirti kadencijų baigusių VRK narių
išsiltinėms išmokoms sumokėti

Kvalifikacijos tobulinimo išlaidos
6 714,65 (0,55 proc.)

Mandatų komisijos funkcijų vykdymas

Vyriausioji rinkimų komisija laikotarpiu tarp Seimo, savivaldybių tarybų, Europos Parlamento rinkimų atlieka mandatų komisijos funkcijas:

- 1) priima ir skelbia sprendimus dėl Seimo nario, savivaldybės tarybos nario, tarybos nario – mero, Europos Parlamento nario įgaliojimų pripažinimo nutrūkusiais;
- 2) pripažįsta naujų Seimo narių, savivaldybių tarybų narių, Europos Parlamento narių, išrinktų daugiamandatėje rinkimų apygardoje, įgaliojimus;
- 3) skelbia naujus arba pakartotinius rinkimus vienmandatėje rinkimų apygardoje.

2021 metais Vyriausioji rinkimų komisija 52 savivaldybių tarybų nariams pripažino įgaliojimus nutrūkusiais nesuėjus terminui. Iš jų 13 atsistatydino dėl asmeninių priežasčių, 19 atsiskakė mandato dėl nesuderinamų pareigų, 1 išvyko už savivaldybės teritorijos ribų, 2 neteko mandato dėl nesuderinamų pareigų, 9 mirė.

22 asmenys atsiskakė gauti savivaldybės tarybos nario mandatą, tad buvo praleidžiami kandidatų sąrašų eilėse (14 iš jų dėl asmeninių priežasčių, 5 dėl nesuderinamų pareigų ir 3 dėl pasikeitusios gyvenamosios vietos). Vyriausioji rinkimų komisija per 2021 metus savivaldybių tarybų narių įgaliojimus pripažino 49 asmenims ir 11 asmenų grąžino į porinkiminiuosius kandidatų sąrašus.

2020 m. Radviliškio rajono savivaldybės merui A. Čepononiui tapus Seimo nariu, komisija priėmė sprendimą dėl naujų Radviliškio rajono savivaldybės tarybos nario – mero rinkimų paskelbimo, kurie įvyko 2021 m. balandžio 11 d. Šiuose rinkimuose Radviliškio rajono savivaldybės tarybos nario – mero mandatą iškovojo V. Simelis.

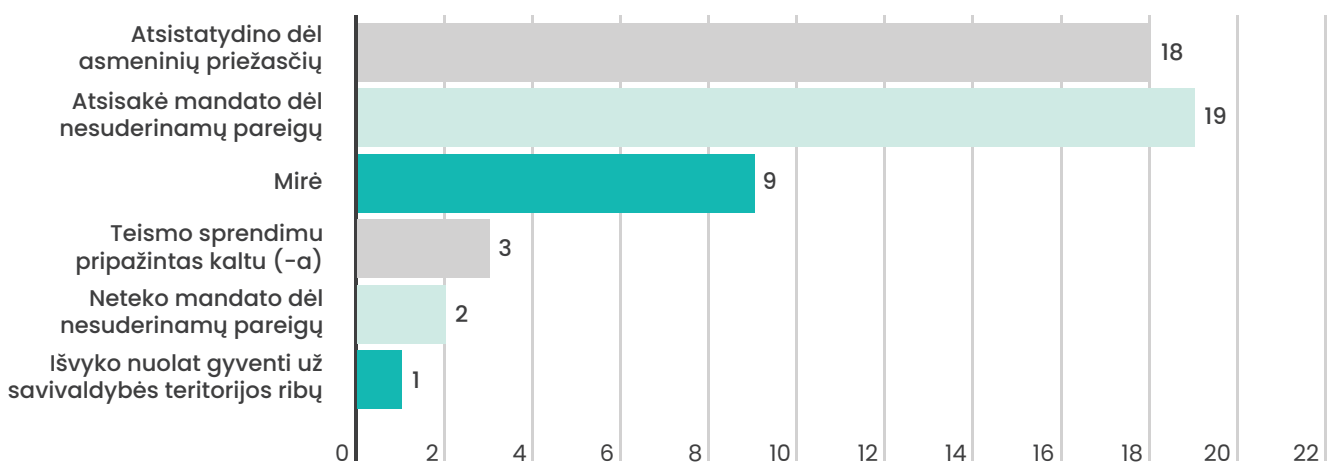
2021 m. vasario 19 d. Seimo nariui A. Guogai nusprendus pasitraukti iš Seimo, Seimo nario mandatas pagal daugiamantės apygardos sąrašą buvo suteiktas kitam eilėje buvusiam A. Skardžiui.

2021 m. balandį mirus Seimo nariui K. Glaveckui, jo vietą pagal daugiamandatės apygardos sąrašą užėmė Trakų rajono savivaldybės tarybos narė – merė E. Rudelienė. Nutraukus E. Rudelienės įgaliojimus, Trakų rajono savivaldybėje buvo paskelbti nauji Trakų rajono savivaldybės tarybos nario – mero rinkimai.

2021 m. liepos 1 d. Vyriausioji rinkimų komisija nusprendė paskelbti rinkimus atsilaisvinusiai Kelmės rajono savivaldybės tarybos nario – mero vietai užimti. Laisva mero vieta Kelmės rajono savivaldybėje atsirado įsiteisėjus teismo apkaltinamajam nuosprendžiui buvusiam šio rajono merui V. Andruliui.

2021 m. spalio 10 d. įvykus naujiems Kelmės ir Trakų rajonų savivaldybių tarybų narių – merų rinkimams, Kelmės rajono savivaldybės tarybos nario – mero mandatą iškovojo I. Petkevičius, o Trakų rajono – A. Šatevičius.

SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ NARIŲ MANDATŲ NETEKIMO PRIEŽASTYS

Skundai (pranešimai) ir teisminės bylos

Gauti pranešimai ir atlikto nagrinėjimo rezultatai

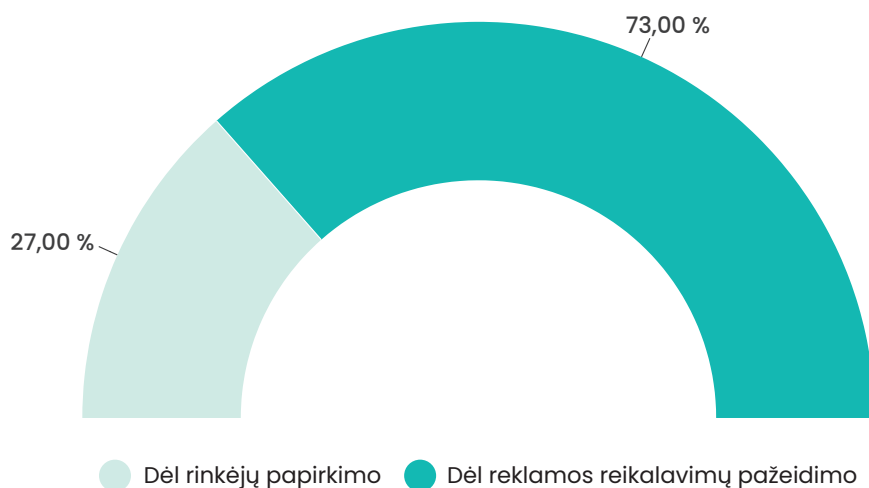
2021 m. balandžio 11 d. nauji Radviliškio rajono savivaldybės tarybos nario – mero rinkimai

Politinės kampanijos laikotarpiu buvo gauti 7 pranešimai dėl galimo Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo 6 straipsnyje nustatyto draudimo pažeidimo. Nė vienas pranešimas nepasitvirtino, t. y. nebuvo konstatuoti pažeidimai.

19 pranešimų VRK buvo pateikta apie galimai įstatymų reikalavimų neatitinkančią reklamą. Iš gautų pranešimų 13 pranešimų pasitvirtino, t. y. buvo konstatuoti pažeidimai dėl paskleistos paslėptos politinės reklamos (nepažymėtą (5 pažeidimai) arba netinkamai pažymėtą reklamą (8 pažeidimai)).

Daugumą pažeidimų tyrimų atliko Radviliškio rajono rinkimų apygardos Nr. 37 rinkimų komisijos sudaryta Politinės reklamos stebėsenos grupė. Dalis Radviliškio rajono rinkimų apygardos Nr. 37 rinkimų komisijos priimtų sprendimų buvo skundžiami VRK. VRK tyrė gautą skundą dėl priimtų sprendimų ir 2021 m. gruodžio 9 d. buvo priimtas VRK sprendimas Nr. Sp-255 keisti kelis Radviliškio rajono rinkimų apygardos Nr. 37 rinkimų komisijos priimtus sprendimus. Nors Radviliškio rajono rinkimų apygardos Nr. 37 rinkimų komisija paslėpta politinė reklama pripažino 56 straipsnius, VRK pakartotinai įvertinusi visus straipsnius nustatė, kad paslėpta politinė reklama laikytini 14 straipsnių iš 56 vertintų. Įvertinus paslėptos reklamos kainą politinės reklamos įkainiais, nustatyta, kad buvo padarytas šiurkštus Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo 23 straipsnio 1 dalies pažeidimas. Padarius šiurkštų pažeidimą politinės kampanijos dalyviui rinkimų užstatas negrąžintas. Ataskaitos rengimo metu dėl šio VRK priimto sprendimo Lietuvos vyriausiąjame administraciniame teisme ir Vilniaus apygardos administraciniame teisme buvo nagrinėjamos dvi bylos pagal pažeidimą padariusio asmens skundą.

2021 M. BALANDŽIO 11 D. NAUJŲ RADVILIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS NARIO – MERO RINKIMŲ METU GAUTI PRANEŠIMAI

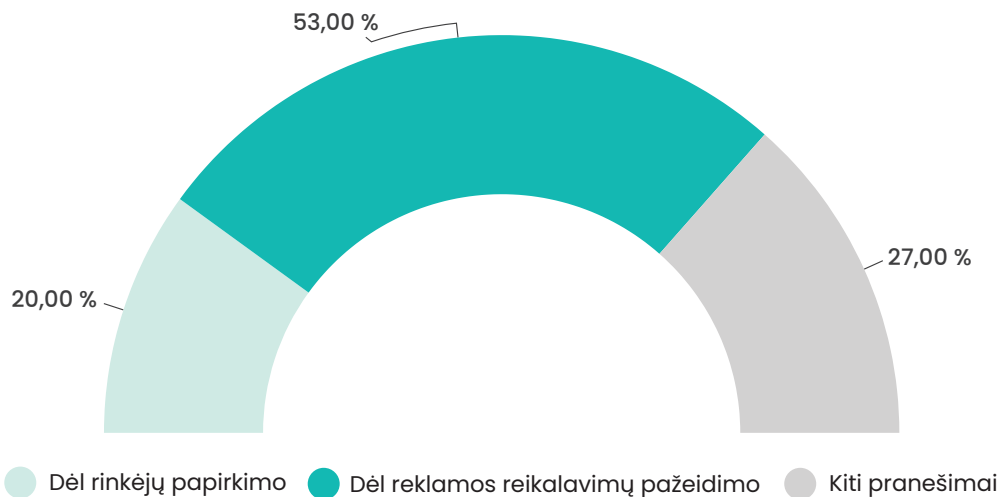
2021 m. spalio 10 d. nauji Kelmės ir Trakų rajonų savivaldybių tarybų narių – merų rinkimai

Politinės kampanijos laikotarpiu buvo gauti 3 pranešimai dėl galimo Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo 6 straipsnyje nustatyto draudimo pažeidimo. Nė vienas pranešimas nepasitvirtino, t. y. nebuvo konstatuoti pažeidimai.

8 pranešimai VRK buvo pateikti apie galimai įstatymų reikalavimų neatitinkančią reklamą. Daugumos pranešimų nagrinėjimą atliko Kelmės ir Trakų rajonų savivaldybių rinkimų komisijų Politinės reklamos stebėsenos grupės. Dauguma gautų pranešimų nepasitvirtino, bet vieno pranešimo pagrindu Kelmės rajono savivaldybės rinkimų komisija priėmė sprendimą, kad buvo padarytas agitacijos draudimo pažeidimas. Kelmės Politinės reklamos stebėsenos grupės sprendimas buvo apskųstas VRK. VRK priėmė skundą ir iš dalies pakeitė sprendimą, tačiau visgi buvo konstatuota, kad draudimo agitacijos draudimo laikotarpiu agituoti buvo nesilaikyta.

4 gauti pranešimai buvo apie mišrius pažeidimus arba nepriskirtini nė vienai iš paminėtų kategorijų. Dėl 3 iš gautų pranešimų pažeidimai nenustatyti. Dėl vieno pranešimo tyrimas vis dar atliekamas. Gautas pranešimas buvo susijęs su galimai paskleista kompromituojančia informacija, tačiau VRK nebuvo gautas prašymas paskelbti atsakomąją nuomonę, todėl buvo nuspręsta atlikti tyrimą ir nustatyti, ar paskleista informacija yra laikytina paslėpta politine reklama.

2021 M. SPALIO 10 D. NAUJŲ KELMĖS IR TRAKŲ RAJONŲ SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ NARIŲ – MERŲ RINKIMŲ METU GAUTI PRANEŠIMAI

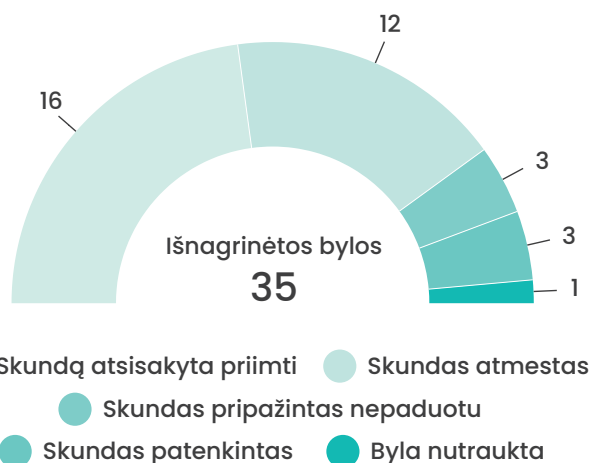
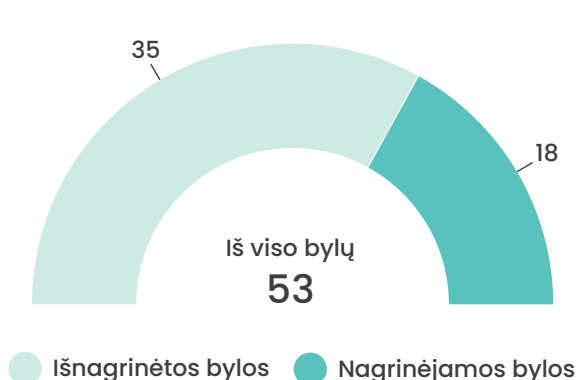
Bendrai vertinant gautus pranešimus ir atliktus tyrimus galima teigti, kad politinės kampanijos dalyviai laikėsi draudimo papirkti rinkėjus. Abiejų rinkimų politinės kampanijos laikotarpiu nebuvo nustatytas nė vienas tokio pobūdžio pažeidimas, nors buvo gauta pranešimų, kurie nepasitvirtino, ir pažeidimai nebuvo nustatyti.

Daugiausia pranešimų abiejų rinkimų metu buvo gauta dėl galimai neteisėtos politinės reklamos, tačiau 2021 m. spalio 10 d. naujų Kelmės ir Trakų rajonų savivaldybių tarybų narių – merų rinkimų metu paslėptos politinės reklamos nenustatyta, o 2021 m. balandžio 11 d. naujų Radviliškio rajono savivaldybės tarybos nario – mero rinkimų metu nustatyta 13 pažeidimų.

Teismuose nagrinėtų administracinių bylų apžvalga

Iš viso per 2021 m. administraciniams teismams buvo pateikta daugiau nei 50 skundų dėl VRK priimtų sprendimų ar dėl įpareigojimo VRK atlikti atitinkamus veiksmus. Dažniausiai skundus teikė politinės kampanijos dalyviai, pretendentai į kandidatus, politinės partijos, juridiniai asmenys bei referendumo iniciatyvinės grupės koordinatoriai, dėl kurių VRK buvo priėmusi sprendimus dėl teisės aktų pažeidimų.

ADMINISTRACINIAMS TEISMAMS PATEIKTI SKUNDAI

Su referendumo iniciatyvos teisės įgyvendinimu susiję ginčai

2021 m. laikotarpiu vyko 5 teisminiai ginčai, susiję su referendumo iniciatyvos teisės įgyvendinimu.

Pavyzdžiui, administracinėje byloje Nr. R-8-662/2021 pareiškėjas (piliečių referendumo iniciatyvinės grupės koordinatoriai) skundė VRK 2021 m. birželio 29 d. sprendimą atsisakyti įregistruoti Lietuvos Respublikos piliečių, turinčių rinkimų teisę, iniciatyvinę grupę privalomajam referendumui dėl Lietuvos Respublikos konstitucinio įstatymo dėl Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų. VRK sprendimas buvo grindžiamas tuo, kad teikiamas įstatymo projektas neatitinka Konstitucijos ir Teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų, todėl neatitinka Referendumo įstatymo 7 straipsnio 1 dalies reikalavimų. Pareiškėjas su tokiu vertinimu nesutiko. Teisėjų kolegija, įvertinusi skundžiamą VRK sprendimą ir proceso šalių argumentus, sutiko su VRK sprendime nurodytais motyvais, kokių Konstitucijos ir kitų teisės aktų nuostatų neatitinka iniciatyvinės grupės teikiamas įstatymo projektas, ir pareiškėjų skundą atmetė.

Kitoje administracinėje byloje Nr. R-11-552/2021 pareiškėjas (Lietuvos Respublikos piliečių, turinčių rinkimų teisę, iniciatyvinė grupė dėl privalomojo referendumo dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 9 ir 147 straipsnių pakeitimo įstatymo (toliau – Iniciatyvinė grupė), kuri buvo įregistruota VRK 2021 m. birželio 29 d. sprendimu), kreipėsi į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą (toliau – LVAT), prašydama panaikinti VRK 2021 m. liepos 1 d. sprendimą, kuriuo nuspręsta šiai grupei neišduoti piliečių parašų rinkimo lapų ir nesukurti VRK informacinėje sistemoje prieigos prie elektroninės formos piliečių parašų rinkimo lapo. VRK tokį sprendimą priėmė vadovaudamasi Konstitucinio Teismo 2020 m. liepos 30 d. nutarimu, kuriuo pripažinta, kad Referendumo įstatymas (2018 m. gruodžio 20 d. redakcija) pagal priėmimo tvarką prieštarauja Konstitucijos 69 straipsnio 3 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui, o pagal formą – Lietuvos Respublikos konstitucinių įstatymų sąrašo konstitucinio įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 5 punktui, ir nutarta, kad šis Konstitucinio Teismo nutarimas Teisės aktų registre turi būti paskelbtas 2021 m. liepos 1 d. VRK vertinimu, nuo 2021 m. liepos 1 d. ji negali taikyti Referendumo įstatymo, kuris pripažintas prieštaraujančiu Konstitucijai, taigi negali ir tęsti tolesnių referendumo organizavimo ir vykdymo procedūrų, nes tam nebėra teisinio pagrindo, o priešingu atveju VRK negalėtų užtikrinti paties referendumo proceso teisėtumo.

LVAT, pažymėjęs, jog 2021 m. liepos 1 d. Referendumo įstatymui netekus galios ir įstatymų leidėjui iki tol nepriėmus naujo Referendumo konstitucinio įstatymo, susidarė teisės spraga ir teisinio neapibrėžtumo situacija, ribojanti piliečių referendumo iniciatyvos teisę, kurią teismas privalo užpildyti *ad hoc* (esant konkrečiai situacijai). LVAT kaip analogiją nagrinėjamos bylos teisiniams santykiams nusprendė taikyti 2021 m. birželio 17 d. Teisės aktų registre įregistruoto Lietuvos Respublikos referendumo konstitucinio įstatymo projekto 11 straipsnio 5 dalies ir 12 straipsnio 6 dalies nuostatas ir 2021 m. liepos 14 d. sprendimu pareiškėjų skundą tenkino bei įpareigojo VRK išduoti Piliečių referendumo iniciatyvos rėmimo piliečių parašų rinkimo lapus ir suteikti prieigą pasirašymui už šią iniciatyvą elektroniniu būdu bei nustatė 6 mėn. terminą šių parašų rinkimui. Teismas taip pat pažymėjo, jog VRK yra kompetentinga spręsti piliečių iniciatyvos paskelbti referendumą įgyvendinimo metu išskylančius techninius klausimus.

LVAT pirmininko 2021 m. liepos 19 d. teikimo pagrindu atnaujinus bylos Nr. R-11-552/2021 nagrinėjimą, LVAT išplėstinė teisėjų kolegija 2021 m. spalio 20 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. R-14-1062/2021 LVAT 2021 m. liepos 14 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. R-11-552/2021 paliko nepakeistą, tačiau iš 2021 m. liepos 14 d. sprendimo pašalino motyvus, kad nagrinėjama atveju kaip analogija gali būti taikomos 2021 m. birželio 17 d. Teisės aktų registre įregistruoto Lietuvos Respublikos referendumo konstitucinio įstatymo projekto 11 straipsnio 5 dalies ir 12 straipsnio 6 dalies nuostatos.

Be to, Iniciatyvinė grupė kreipėsi į teismą, prašydama iki 2022 m. liepos 21 d. pratęsti LVAT 2021 m. liepos 14 d. sprendimu administracinėje byloje Nr. R-11-552/2021 nustatytą terminą piliečių parašams rinkti ir įpareigoti VRK priimti sprendimą dėl papildomo televizijos ir radijo eterio laiko suteikimo iniciatyvinės grupės vykdomai veiklai ir susidariusiai išskirtinei situacijai pristatyti. LVAT 2022 m. sausio 20 d. sprendimu administracinėje byloje Nr. R-4-415/2022 šį prašymą iš dalies tenkino ir pratęsė 6 mėnesių terminą piliečių parašams rinkti, šį terminą skaičiuojant nuo LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos 2021 m. spalio 20 d. nutarties administracinėje byloje Nr. R-14-1062/2021 paskelbimo dienos bei įpareigojo VRK išspręsti Iniciatyvinės grupės prašymą dėl papildomo televizijos ir radijo eterio suteikimo. LVAT sprendime pažymėjo, kad iki LVAT išplėstinės

teisėjų kolegijos 2021 m. spalio 20 d. nutarties administracinėje byloje Nr. R-14-1062/2021 priėmimo buvo susiklosčiusi padėtis, kurioje nebuvo užbaigtas teisminis ginčo nagrinėjimas dėl piliečių referendumo Iniciatyvinės grupės teisės inicijuoti referendumą įgyvendinimo, taigi ir nebuvo aišku, kokios referendumo teisės įgyvendinimo taisyklės turi būti taikomos, esant teisės spragai. LVAT vertinimu, šiuokart taikomas termino pratęsimas yra išskirtinio reagavimo į susiklosčiusią teisinę padėtį teisinė išraiška, nes dėl teisinio apibrėžtumo stokos tuo laikotarpiu, kai vyko teisiniai procesai po proceso byloje atnaujinimo, Iniciatyvinė grupė ir piliečiai, parašais palaikantys tokias iniciatyvas, pagrįstai galėjo būti teisinio netikrumo dėl referendumo įgyvendinimui taikomų taisyklių padėtyje, kai sudaroma tik teisės įgyvendinimo regimybė, o ne užtikrinamas visavertis jos įgyvendinimas. Teisėjų kolegija taip pat pabrėžė, kad neturi teisinio pagrindo vertinimas, kad kitokie / kiti, nei šis atvejis, gali būti pripažįstami pagrindu nustatyto termino pratęsimui, o bandymai to siekti remiantis argumentais, kad VRK ar kiti subjektai pažeidžia iniciatyvinės grupės teises, turėtų būti pripažįstami kaip nesudarantys teisinio pagrindo nustatytam terminui pratęsti, jį atnaujinti ar naujam terminui nustatyti.

Iniciatyvinė grupė, esant minėtai teisinio neapibrėžtumo situacijai (negaliojant Referendumo įstatymui), dar tris kartus kreipėsi į VRK dėl privalomų referendumų iniciatyvos (dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 55 ir 59 straipsnių pakeitimo ir papildymo; dėl pirmalaikių Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų; dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 55 straipsnio pakeitimo) ir visais atvejais VRK priėmė sprendimus atsisakyti įregistruoti iniciatyvines grupes, nes jų teikiami įstatymo projektai neatitiko iš Konstitucijos kylančių reikalavimų, kurie buvo skundžiami LVAT (administracinės bylos Nr. R-17-261/2021, Nr. R-21-415/2021, Nr. R-22-629/2021). Pareiškėjai su tokiu VRK vertinimu nesutiko, ginčijo reikalavimą iniciatyvinės grupės rengiamus teisės aktus derinti su Konstitucija, teigė, kad VRK nariai, pasiūlyti politinių partijų, yra galimo interesų konflikto situacijoje, todėl turėjo nusišalinti nuo balsavimo priimant sprendimus. Visais atvejais pareiškėjų skundai buvo atmesti, o VRK sprendimai palikti galioti. LVAT, remdamasis Vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo (toliau – VRK įstatymas) 3 straipsnio 6 dalies 1 punkto nuostatomis ir oficialia konstitucine doktrina (Konstitucinio Teismo 2014 m. liepos 11 d. nutarimu), šiose bylose pasisakė dėl VRK įgaliojimų apimties ginčo teisiniuose santykiuose, t. y. konstatavo, kad VRK, vykdydama įgaliojimus registruoti piliečių referendumo iniciatyvinę grupę, atlieka ne tik procedūrinio, bet ir materialinio teisinio pobūdžio kontrolės funkcijas ir, pripažinusi siūlomų įstatymo nuostatų neatitikimą Konstitucijai bei įstatymams, turi teisę ir pareigą atsisakyti registruoti piliečių referendumo iniciatyvinę grupę. Pareiškėjų nusiskundimus dėl VRK narių šališkumo vertino kaip nepagrįstus, pažymėjęs, kad interesų konfliktas turi būti konstatuotas ne teisinės abstrakcijos pagrindais, o individualizuotu vertinimu.

Teismuose buvo ginčijami ir VRK organizaciniai sprendimai, susiję su referendumo Iniciatyvinės grupės referendumo iniciatyvos teisės realizavimu.

Pavyzdžiui, administracinėje byloje Nr. R-18-492/2021 Iniciatyvinė grupė ginčijo VRK sprendimą, kuriuo jai skirta viena valanda visuomeninio (nacionalinio) radijo ir televizijos eterio laiko iniciatyvinės grupės organizuojamai iniciatyvai pristatyti piliečių parašų dėl šios iniciatyvos rinkimo metu ir kuriuo nuspręsta ne vėliau kaip per 14 kalendorinių dienų suderinti su Lietuvos nacionaliniu radiju ir televizija referendumo agitacijai skirtų laidų piliečių parašų rinkimo rengimo taisyklių projektą ir jį patvirtinti. VRK sprendimą priėmė remdamasi VRK įstatymo normomis, LVAT jurisprudencija, Lietuvos Respublikos Konstitucijoje ir įstatymuose įtvirtintais demokratinių rinkimų principais, referendumų organizavimo praktika, kurios buvo laikomasi pagal iki 2021 m. liepos 1 d. taikytą Referendumo įstatymą, kai iniciatyvinei grupei buvo skiriama viena valanda visuomeninio (nacionalinio) radijo ir televizijos eterio laiko organizuojamai iniciatyvai pristatyti piliečių parašų dėl šios iniciatyvos rinkimo metu. Pareiškėjas nesutiko su sprendimo turiniu dėl vienos valandos eterio laiko ir prašė skirti daugiau laiko ir žiūrimiausiu metu, o numatytą 14 d. terminą minėtoms taisyklėms parengti vertino kaip per ilgą ir VRK vilkinimą faktiškai suteikti šį laiką. Teismas pareiškėjų skundą atmetė, pripažinęs, kad VRK tinkamai įgyvendino iš VRK įstatymo kylančius įgalinimus organizuoti bei vykdyti referendumą, jokie vilkinimo VRK veiksmuose nenustatė.

Iniciatyvinė grupė administracinėje byloje R-19-624/2021 ginčijo ir VRK sprendimu patvirtintas Taisykles dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos programų, skirtų piliečių iniciatyvinės grupės inicijuojamo privalomojo referendumo agitacijai, rengimo. Pareiškėjas skunde kritikavo Taisyklių organizacinio-techninio pobūdžio normas ir teikė savo pasiūlymus, taip pat teigė, kad VRK turėjo patvirtinti norminio pobūdžio taisykles dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos

programų, skirtų inicijuojamoms referendumų iniciatyvoms pristatyti. LVAT pareiškėjų skundą atmetė konstatavęs, kad VRK, skirdama vieną valandą televizijos ir radijo eterio referendumo iniciatyvai pristatyti, tinkamai įgyvendino iš VRK įstatymo kylančius įgalinimus organizuoti bei vykdyti referendumą (tai nustatyta LVAT sprendimu administracinėje byloje Nr. R-18-492/2021, kuris turi *res judicata* galią), VRK sprendimas jau yra įgyvendintas (eteris suteiktas), o VRK, priimdama administracinį sprendimą dėl televizijos ir radijo eterio suteikimo, o ne norminio pobūdžio aktą, elgiasi teisėtai, nes nėra įstatymo, eksplicitiškai suteikiančio VRK teisę vykdyti tokio pobūdžio administracinį reglamentavimą.

Iš viso Iniciatyvinės grupės koordinatoriai teikė teismui 16 skundų, susijusių su VRK sprendimais, priimtais tiek su referendumo iniciatyvos teisės įgyvendinimu, tiek su šios teisės realizavimu. Dauguma šių skundų (8 skundai) buvo atmesti, 4 skundus atsisakyta priimti, 1 skundas pripažintas nepaduotu, 3 skundai patenkinti.

Su rinkimais susiję teisminiai ginčai

Dėl rinkimų agitacijos draudimo nesilaikymo ir netinkamos rinkimų agitacijos

Teismuose buvo ginčijami VRK sprendimai dėl pripažinimo, kad politinės kampanijos dalyviai nesilaikė įstatymuose įtvirtinto rinkimų agitacijos draudimo, dėl netinkamos rinkimų agitacijos, dėl draudimo vykdyti rinkimų agitaciją. Skundus teismui teikė patys pretendentai į kandidatus, rinkimų komisijos narys.

Pavyzdžiui, administracinėje byloje Nr. A-113-525/2021 pareiškėjas (pretendentas į Lietuvos Respublikos Prezidentus) ginčijo VRK sprendimą pripažinti, kad 2019 m. kovo 2–3 dienomis vykusios Kaziuko mugės metu Vilniuje ir Klaipėdoje renkant parašus už pretendentą būti kandidatu į Lietuvos Respublikos Prezidentus (A. J.) buvo pažeistas Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo (toliau – STRĮ) 53 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas draudimas vykdyti rinkimų agitaciją likus 30 valandų iki rinkimų pradžios ir rinkimų dieną iki balsavimo pabaigos. Ginčijamas sprendimas buvo priimtas nustatčius, kad 2019 m. kovo 2–3 dienomis rinkimų agitacija, neatsižvelgiant į jos būdus, formą ir priemones, buvo draudžiama, nes 2019 m. kovo 3 d. vyko balsavimas savivaldybių tarybų rinkimuose, o kandidato į Lietuvos Respublikos Prezidentus (A. J.) štabo nariai 2019 m. kovo 2–3 dienomis vykusioje Kaziuko mugėje Vilniuje ir Klaipėdoje rinko parašus už kandidatą į Lietuvos Respublikos Prezidentus (A. J.), panaudojant vaizdines priemones – palapines, kurių tiek išorėje, tiek viduje buvo pakabinti plakatai su užrašu „Kviečiame pasirašyti už kandidatą į Lietuvos Respublikos Prezidentus A. J.“ ir pareiškėjo A. J. atvaizdu, su užrašu „Lietuva yra čia“ ir Lietuvos valstybės vėliavos vaizdu, su užrašu „Lietuva yra čia“ – pilietinis sambūris“ ir visuomeninio judėjimo Sąjūdis ženklų bei Sąjūdžio renginių fotonuotraukomis. Tokių veiklų VRK vertino kaip rinkimų agitaciją, kadangi šiomis išorinėmis politinės reklamos priemonėmis yra siekiama paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant rinkimuose. Teismas pritarė VRK išvadoms, pažymėjęs, kad minėtos vaizdinės priemonės neabejotinai vertintinos kaip politinė reklama, kuria buvo siekiama paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant, nes jomis buvo propaguojami politinių kampanijų dalyviai. Tokia politinė reklama vertintina ir kaip rinkimų agitacija, kuri STRĮ 53 straipsnio 1 dalies pirmojo ir trečiojo sakinių pagrindu 2019 m. kovo 2–3 dienomis buvo draudžiama, nes 2019 m. kovo 3 d. vyko balsavimas savivaldybių tarybų rinkimuose. Įvertinus bylai aktualų teisinį reguliavimą ir faktines aplinkybes, pareiškėjo skundas atmestas, o VRK sprendimas pripažintas teisėtu ir pagrįstu.

Administracinėje byloje Nr. Nr. 13-707-872/2021 pareiškėjas (kandidatas į Lazdijų rajono savivaldybės tarybos narius – merus) ginčijo VRK sprendimą pripažinti, kad jo, vadovaujančio visuomeniniam rinkimų komitetui „A. M. komanda „Pirmyn!“, politinės kampanijos laikotarpiu laikraštyje „Dzūkų žinios“ 2019 m. kovo 7 d. paskelbtos kandidato užsakytos bei jį reklamuojančios ir propaguojančios 6 publikacijos („Mieli Lazdijų krašto žmonės!“, „Sėkmadienį Lazdijų „Gojuje“ gimė „Kardo ir žagrės sąjunga“, „Tikrasis Lazdijų rajono valdžios paveikslas – tik po mero rinkimų arba graudusis pasakėčios apie gulbę, vėžį, lydeką ir kregždutę variantas“, „Didžiausio kraštiečių palikimo rinkimuose sulaukė mero A. M. komanda“, „Dzūkai kalba, kad...“, „Seirijų seniūnija – Nacionalinio Lietuvos seniūnijų konkurso laureatė“), nenurodant lėšų šaltinio, laikytinos paslėpta politinė reklama, o veiksmai, minėtą periodinį leidinį nemokamai platinant kaip kandidato reklaminių medžiagą, laikytini rinkėjų balsų pirkimu A. M. naudai ir neatitinkantys sąžiningų ir garbingų rinkimų agitacijos formų. Teismas pritarė VRK padarytoms išvadoms, pažymėjęs, kad kandidato pasirinkta agitacijos forma savo vardui reklamuoti ir save propaguoti, kaip nuveikusio daug gerų darbų prieš antrąjį rinkimų į savivaldybės tarybos narius – merus turą, pasitelkiant įprastą visuomenės

informavimo priemonę, leidžiamą įprastu tiražu du kartus per savaitę Lazdijų rajone nuo 1990 m., kuri rengiama ir skleidžiama pagal teisingumo, nešališkumo ir nuomonių įvairovės principus, klaidino visuomenę savo reklamą pateikiant kaip nešališką tiesą, o tokia rinkimų agitacijos forma neatitinka sąžiningų ir garbingų rinkimų. Įvertinus bylai aktualų teisinį reguliavimą ir faktines aplinkybes, pareiškėjo skundas atmestas, o VRK sprendimas pripažintas teisėtu ir pagrįstu.

Administracinėje byloje Nr. eI3-941-872/2021 pareiškėja (rinkimų komisijos narė) ginčijo VRK sprendimą atleisti ją iš Radviliškio–Tytuvėnų rinkimų apygardos Nr. 44 rinkimų komisijos nario pareigų, pažeidus Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 20 straipsnio 3 dalies nuostatas, pagal kurias rinkimų komisijos nariui ar pirmininkui, davusiam rašytinį pasižadėjimą, draudžiama bet kokia rinkimų agitacija ar kiti bandymai paveikti rinkėjų valią. Ginčijamas sprendimas priimtas nustačius, kad pareiškėja, būdama savaitraščio „Visuomenės balsas“ redaktorė ir kartu rinkimų komisijos narė, 2020-08-06 šio savaitraščio 4 ir 5 puslapiuose išspausdino pačios parašytą straipsnį „Apkartus medonešiu – dumia į Seimą“, kuriame neigiamai charakterizuojamas kandidatas į Seimo narius A. Č. VRK konstatavo, jog tai gali daryti įtaką rinkėjų apsisprendimui balsuojant už kandidatą, o tokios įtakos darymas yra neteisėtas pagal Seimo rinkimų įstatymo 20 straipsnio 3 dalį, draudžiančią komisijos nariui daryti bet kokį poveikį rinkėjų apsisprendimui rinkimuose. Teisėjų kolegija pritarė VRK išvadai, pareiškėjos skundą atmetė, o VRK sprendimą pripažino pagrįstu ir teisėtu.

Dėl rinkimų kampanijos metu skleistos politinės reklamos

Teismuose buvo ginčijami VRK sprendimai dėl Seimo rinkimų kampanijos metu skleistos politinės reklamos.

Pavyzdžiui, administracinėje byloje Nr. eA-2839-968/2021 buvo ginčijamas VRK sprendimas pripažinti politinės partijos Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos (LŽVS) ir jos pirmininko R. K. paslėpta politinė reklama tam tikrus serialo „Naisių vasara“ epizodus: pripažinti R. K. paslėpta politinė reklama serialo epizodus, kuriuose rodomi maždaug 5 sekundžių intarpai su R. K., kuris kviečia aplankyti Naisius (iš viso 105 sekundės) bei pripažinti LVŽS paslėpta politinė reklama 3 serialo epizodus, kuriuose rodomas (1) laikraštis „Už žemę ir žmogų“, (2) kuriame Pijus, kalbėdamas bendruomenės vardu, uždraudžia arbatinėje prekiauti alkoholiu bei (3) kuriame rodomas „Žaliasis valstiečio kalendorius“. Ginčijamas sprendimas VRK priimtas įvertinus, kad minėti epizodai buvo rodomi LVŽS politinės kampanijos laikotarpiu ir nebuvo pažymėti kaip politinė reklama, jais buvo siekiama paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant rinkimuose, o jos skleidimu buvo propaguojamas R. K. ir LVŽS, jų idėjos, tikslai ar programa. Pareiškėjai (LŽVS ir R. K.) nesutiko su tokiu VRK vertinimu. Teismas pritarė VRK sprendimui dėl 2 epizodų pripažinimo paslėpta politinė reklama – t. y. rodomo laikraščio „Už žemę ir žmogų“ ir „Žaliojo valstiečių kalendoriaus“, o epizodų, kuriuose R. K. kviečia aplankyti Naisius ir kuriame Pijus, kalbėdamas bendruomenės vardu, uždraudžia arbatinėje prekiauti alkoholiu nepripažino paslėpta politinė reklama, nes tokia išvada nėra pagrįsta jokiais faktais duomenimis.

Panašaus pobūdžio ginčas buvo nagrinėjamas ir administracinėje byloje Nr. eI3-1738-872/2021, kurioje pareiškėjas (juridinis asmuo) ginčijo VRK sprendimą pripažinti, kad 2020 m. gegužės 29 d. laikraštyje „Biržiečių žodis“ paskelbtas straipsnis „Vicemerės noras visus valdyti sugriovė koaliciją“ yra Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos nario V. E. paslėpta politinė reklama. VRK ginčijamą sprendimą priėmė įvertinusi publikacijos turinį ir nustačiusi, kad juo skleidžiama neigiama politinė reklama apie politinę partiją Liberalų Sąjūdį, tuo tarpu LVŽS ir jos narys V. E. apibūdinami neutraliai ir pozityviai, propaguojamos V. E. teigiamos savybės, jo idėjos, tikslai, o straipsnis nėra pažymėtas kaip politinė reklama. Pareiškėjas nesutiko su tokiu VRK sprendimu, teigė, jog tai įprastinio pobūdžio informacinis pranešimas, todėl jam turi būti taikoma Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo 16 straipsnio 6 dalies 2 punkte nustatyta išimtis. Teismas sutiko su VRK išvada, jog publikacijoje paskleista informacija atitinka būtinuosius politinės reklamos požymius – jos paskleidimo tikslas buvo neigiamai vertinti vieną politinę partiją bei tuo pačiu teigiamai akcentuoti kitos politinės partijos narį ir pareiškėjų skundą atmetė.

Dėl rinkimų užstato grąžinimo

Teisme taip pat buvo ginčijami VRK sprendimai, susiję su rinkimų užstato negrąžinimu. Skundus teismui teikė tiek partijos, tiek kandidatai.

Pavyzdžiui, administracinėje byloje Nr. eA-1274-502/2021 pareiškėja (kandidatė į Europos

Parlamento narius) ginčijo VRK sprendimą negrąžinti sumokėto 926,70 Eur rinkimų užstato. VRK ginčijamą sprendimą priėmė nustačiusi, kad nebuvo išpildyta Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos parlamentą įstatymo 42 straipsnio 3 dalies sąlyga, kada gali būti grąžinamas partijos, visuomeninio rinkimų komiteto nario ar kandidato sumokėtas rinkimų užstatas – kandidatų sąrašas rinkimuose turi surinkti ne mažiau kaip 3 procentus rinkimuose dalyvavusių rinkėjų balsų. Visuomeninis rinkimų komitetas „Stipri Lietuva vieningoje Europoje“, su kuriuo pareiškėja dalyvavo 2019 m. vykusiuose rinkimuose į Europos Parlamentą, rinkimų metu surinko 1,26 proc. rinkimuose dalyvavusių rinkėjų balsų, t. y. mažiau nei 3 proc., todėl pareiškėjos sumokėtas rinkimų užstatas negalėjo būti jai grąžintas. Kadangi pareiškėja neginčijo surinktų rinkėjų parašų skaičiaus, jos skundas buvo atmestas tiek pirmosios instancijos, tiek apeliacinės instancijos teismuose.

Administracinėje byloje Nr. eA-1626-789/2021 viena iš partijų (partija „Jaunoji Lietuva“) ginčijo VRK sprendimą negrąžinti jai 1 204,71 Eur sumokėto rinkimų užstato 2019 m. kovo 3 d. savivaldybių tarybų rinkimuose. VRK sprendimas buvo priimtas nustačius, kad pareiškėjas neatitiko vienos iš STRĮ 39 straipsnio 5 dalies 1 punkte numatytos sąlygos, kurioms esant gali būti grąžinamas užstatas, t. y. Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatyme nustatytais terminais pateikti politinės kampanijos finansavimo ataskaitą (toliau – Ataskaita), jos priedus bei išlaidas ir pajamas pagrindžiančius dokumentus. Pareiškėjas Ataskaitą su priedais pateikė praleidęs teisės aktuose nustatytą terminą (turėjo pateikti 2019 m. balandžio 18 d., pateikė 2019 m. balandžio 26 d. – byloje ginčo dėl to nebuvo), todėl teismas pareiškėjo skundus tiek pirmosios instancijos, tiek apeliacinės instancijos teisme atmetė, o VRK sprendimą paliko nepakeistą. Teismas pabrėžė, jog už Ataskaitos su visais privalomais priedais pateikimą nustatytais terminais yra atsakingas pats politinės kampanijos dalyvis, kuris pavėluotai ją pateikdamas prisiėmė riziką, todėl jam kilo atitinkamos teisinės pasekmės.

Dėl neleistinos aukos priėmimo

Teisme buvo ginčijamas VRK sprendimas, susijęs su rinkimų kampanijos finansavimo šaltinių teisėtumu (neleistinos aukos priėmimo).

Pavyzdžiui, administracinėje byloje Nr. A-89-815/2022 pareiškėja (kandidatė rinkimuose į Lietuvos Respublikos Seimą) ginčijo VRK sprendimą, kuriuo pripažinta, kad kandidatė priėmė ir panaudojo politinei kampanijai finansuoti nepriimtą 2 900 Eur dydžio auką (partijos turto dalį) iš likviduojamos partijos „Tvarka ir teisingumas“, kurią ji įpareigota pervesti į valstybės biudžetą. VRK, priimdama ginčijamą sprendimą, vadovavosi Politinių partijų įstatymo 22 straipsnio 2 dalies nuostatomis, pagal kurias politinės partijos turtas ir lėšos negali būti skirstomi jos nariams, be kita ko, ir buvusiems nariams, nesantiems partijos kreditoriais. Pareiškėja skunde nurodė, kad ji iš likviduojamos partijos „Tvarka ir teisingumas“ gavo auką jos rinkimų kampanijai, o ne turto dalį. Tiek pirmosios instancijos teismas, tiek apeliacinės instancijos teismas sutiko su VRK išvada apie padarytą pažeidimą ir pareiškėjos skundą atmetė. Teismas, įvertinęs Politinių partijų įstatyme įtvirtintą teisinį reguliavimą, padarė išvadą, kad likviduojama partija, negalinti tęsti ir vykdyti veiklos siekiant valdžios, t. y. nebegalinti remti savo partijos narių, negali remti ir jokių kitų kandidatų, nes taip nebūtų tenkinami jos narių politiniai interesai. Partija „Tvarka ir teisingumas“ turi likviduojamo viešojo juridinio asmens teisinį statusą ir jos galimybė disponuoti lėšomis yra apribota teisės aktais, todėl dėl savo specifinio teisinio statuso partija „Tvarka ir teisingumas“ negalėjo remtis Politinių partijų įstatymo 22 straipsnio 4 dalimi ir aukoti iškeltiems kandidatams ir kandidatų sąrašų ar referendumo politinėms kampanijoms. Vadinasi, nagrinėjamoje byloje pareiškėja nebuvo remiama pagal Politinių partijų įstatymo 22 straipsnio 4 dalį, o gavo likviduojamos partijos „Tvarka ir teisingumas“ turto dalį (Politinių partijų įstatymo 22 straipsnio 2 dalis). Teisme dar yra nagrinėjamos analogiškos kitų kandidatų bylos.

Dėl žalos atlyginimo

Sulaukta skundų ir dėl žalos atlyginimo dėl diskriminacijos negalios pagrindu.

Pavyzdžiui, administracinėje byloje Nr. eA-564-624/2021 pareiškėjas (rinkėjas, turintis regėjimo negalią) prašė priteisti 166,86 Eur turtinės ir 104 000 Eur neturtinės žalos dėl valstybės (atstovaujamos VRK) ir Vilniaus miesto savivaldybės (atstovaujamos Vilniaus miesto savivaldybės administracijos) neteisėtų veiksmų, nesudarius galimybės neregiam balsuoti savarankiškai rinkimų, vykusių nuo 2000 m. kovo 19 d., metu, kurie, jo manymu, pasireiškė slapto balsavimo principo pažeidimu (pareiškėją lydintis asmuo pareiškėjo prašymu pažymi balsavimo biuletenį

už pareiškėją), nesudarymu sąlygų pareiškėjui savarankiškai patekti į jo rinkimų apylinkę ir joje orientuotis (nebuvo reljefinio žymėjimo), nesudarymu sąlygų rinkimų apylinkėje peržiūrėti kandidatų sąrašus, VRK internetinio puslapio (www.vrk.lt) nepritaikymu regėjimo negalią turintiems asmenims. Vilniaus apygardos administracinis teismas pareiškėjo skundą tenkino iš dalies ir priteisė iš Lietuvos valstybės, atstovaujamos VRK, 166,86 Eur turtinei žalai atlyginti ir 400 Eur neturtinei žalai atlyginti, o iš Vilniaus miesto savivaldybės, atstovaujamos savivaldybės administracijos, 600 Eur neturtinei žalai atlyginti. Teismas konstatavo, kad VRK neužtikrino pareiškėjui slaptos rinkimų teisės, kaip to reikalauja teisės aktai, 2016 m. spalio 9 d., 2016 m. spalio 23 d., 2019 m. kovo 3 d., 2019 m. kovo 17 d. rinkimuose. Teismo vertinimu, teisės aktuose numatyta balsavimo procedūra, padedant kitam asmeniui, galima, tačiau turi būti taikoma tik išimtiniais atvejais, nes balsavimo rinkimuose slaptai principo reikšmė yra didelė ir labai svarbi tinkamam rinkimų teisės realizavimui užtikrinti. Tokio išimtinio atvejo šioje byloje teismas nenustatė, nes pareiškėjas iš anksto buvo kreipęsis į VRK dėl sąlygų sudarymo, todėl pareiškėjo noras balsuoti slaptai nebuvo siurprizinis valstybės institucijoms ir dėl to pateisinantis nepasiruošimą – jos žinojo, kokią negalią turi pareiškėjas, todėl galėjo iš anksto sudaryti sąlygas pareiškėjui balsuoti slaptai, tačiau to nepadarė. Kiti pareiškėjo nusiskundimai VRK neteisėtais veiksmais buvo atmesti kaip nepagrįsti. Teismas taip pat konstatavo Vilniaus miesto savivaldybės neteisėtus veiksmus, kurie pasireiškė tuo, kad rinkimų apylinkės, kuriose pareiškėjas siekė įgyvendinti savo rinkimų teisę, nebuvo pritaikytos asmenims su negalia 2016 m. spalio 9 d., 2016 m. spalio 23 d., 2019 m. kovo 3 d., 2019 m. kovo 17 d., 2019 m. gegužės 12 d., 2019 m. gegužės 26 d. rinkimuose, kaip to reikalavo teisės aktai. Pareiškėjo reikalavimo atlyginti neturtinę žalą už VRK ir Vilniaus miesto savivaldybės neteisėtus veiksmus rinkimų, vykusių nuo 2016 m. spalio 9 d. iki 2019 m. gegužės 26 d., metu dalis atmesta kaip nepagrįsta. Šį sprendimą apskundus apeliacine tvarka LVAT, jis buvo paliktas nepakeistas.

Kiti ginčai

Teismuose dar neišnagrinėti 18 skundų dėl įvairių VRK sprendimų, kuriais politinės kampanijos dalyviai ir kiti asmenys yra pripažinti padarę įvairius Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo pažeidimus (pvz., dėl nepriimtinių aukų, dėl politinės reklamos žymėjimo nesilaikymo, dėl politinės reklamos skleidimo nedeklaravus politinės reklamos įkainių ir kt.), taip pat dėl kitų VRK sprendimų (pvz., dėl rinkimų komisijos nario atleidimo iš pareigų, dėl atsiskyrimo panaikinti viešai skelbiamus buvusių kandidatų rinkimuose asmens duomenis, dėl dotacijų skyrimo partijoms ir kt.).

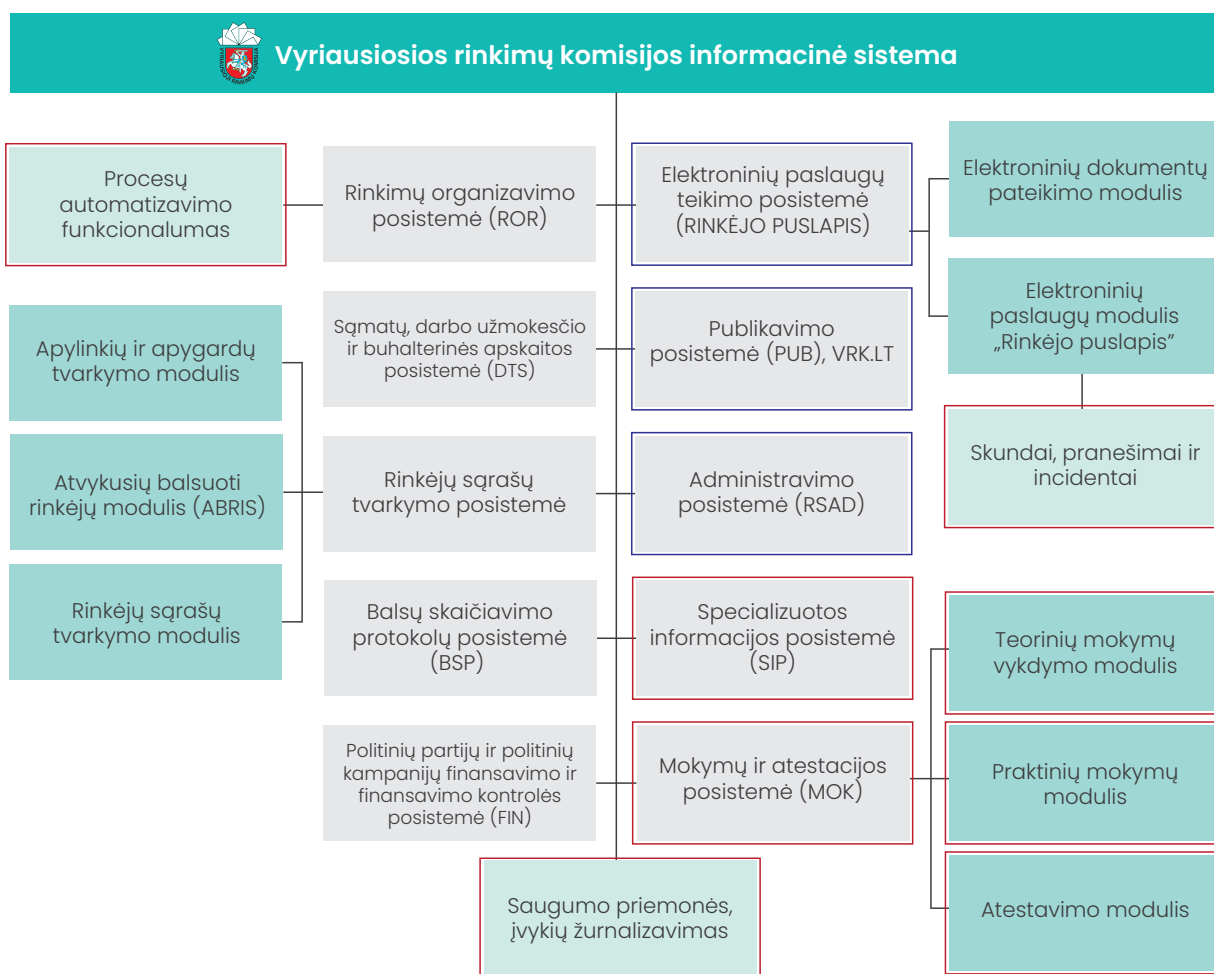
Elektroninės paslaugos

Vyriausiosios rinkimų komisijos informacinė sistema

Siekdama tobulinti rinkimų technologijas, didinti rinkimų duomenų atvirumą ir skaidrumą, plėtoti elektronines paslaugas, Vyriausioji rinkimų komisija nuolat atnaušina ir tobulina Vyriausiosios rinkimų komisijos informacinę sistemą (VRKIS).

VRKIS tikslas – informacinių technologijų priemonėmis tvarkyti rinkimų ir referendumų organizavimo, rinkėjų sąrašų sudarymo ir tvarkymo, politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės užtikrinimo, rezultatų nustatymo, rinkėjų ir kandidatų informavimo apie rinkimus, kandidatų parėmimo duomenis.

VRKIS sukurta rinkimų informacijai, politinės kampanijos bei politinių partijų finansavimo kontrolės informacijai tvarkyti ir pritaikyta naudoti Lietuvos Respublikos Seimo rinkimams, savivaldybių tarybų rinkimams, Respublikos Prezidento rinkimams, rinkimams į Europos Parlamentą ir referendumams organizuoti ir vykdyti. Vystant VRKIS buvo nuosekliai plėtojamose praktikoje pasiteisinusios rinkimų organizavimo programinės priemonės: atvykusių balsuoti rinkėjų žymėjimas, balsų skaičiavimo protokolo duomenų suvedimas rinkimų apylinkėje ir jų publikavimas VRK svetainėje, darbo laiko apskaitos žiniaraščių tvarkymas, politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo duomenų tvarkymas, rinkimų organizavimo duomenų apdorojimas. Taip pat buvo kuriami nauji, pažangūs informacinių technologijų sprendimai: 2021 m., įgyvendinant projektą „Skaidrūs rinkimai“, buvo sukurtos naujos VRKIS Mokymų ir atestacijos posistemė, Specializuotos informacijos posistemė, vietoj seno sukurtas integruotas Skundų, pranešimų ir incidentų pateikimo funkcionalumas, įdiegtas Procesų automatizavimo funkcionalumas ir kibernetinį saugumą užtikrinantis sprendimas.

2021 m. taip pat buvo modernizuotos ir patobulintos Elektroninių paslaugų teikimo (portalas „Rinkėjo puslapis“ www.rinkejopuslapis.lt), Publikavimo (VRK svetainė www.vrk.lt) ir Administravimo posistemės.

Išsami informacija apie VRKIS skelbiama <https://eseimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/511445c2127811eaad00dac7ebcb2435>.

Naudojantis integralia ir vieninga VRKIS informacine sistema, per portalą „Rinkėjo puslapis“ (www.rinkejopuslapis.lt) teikiamos Vyriausiosios rinkimų komisijos elektroninės paslaugos.

Elektroninės paslaugos rinkėjams, kandidatams

Portale „Rinkėjo puslapis“ (www.rinkejopuslapis.lt) prieinamos įvairios elektroninės paslaugos, skirtos rinkėjams, kandidatams ir žiniasklaidos atstovams.

SUTEIKTŲ PASLAUGŲ SKAIČIUS 2021 M.

RINKĖJŲ INFORMAVIMAS

70 376

Informacijos apie rinkėjui aktualius rinkimus ir įrašymo į rinkėjų sąrašus pateikimas

54 991

Informacijos apie dalyvavimo rinkimų procedūroje pagal naudotojo statusą pateikimas

1 678

Informacijos apie rinkėjo dalyvavimo procesą rinkimuose pateikimas

1 563

Duomenų apie rinkėjo skirtas lėšas kandidatams ir šių lėšų panaudojimą pateikimas

483

Duomenų apie vykstančių ir praityje įvykusių rinkimų rezultatus pateikimas

6 869

Rinkimų apygardos ir rinkimų apylinkės paieška

3 862

Informacijos apie Seimo nario ir aktualios savivaldybių tarybų sudėties paieška ir peržiūra

494

Mokymų medžiagos apie rinkimų pateikimas

2 505

Rinkimų rezultatų duomenų rinkinių formavimas ir teikimas
Rinkimų organizavimo duomenų rinkinių formavimas ir teikimas
Kandidatų duomenų rinkinių formavimas ir teikimas
Rinkėjų sąrašų duomenų rinkinių formavimas ir teikimas
Politinį kampanijų finansavimo duomenų rinkinių formavimas ir teikimas

ASMENS IŠKĖLIMO KANDIDATU PARĖMIMAS

2 380

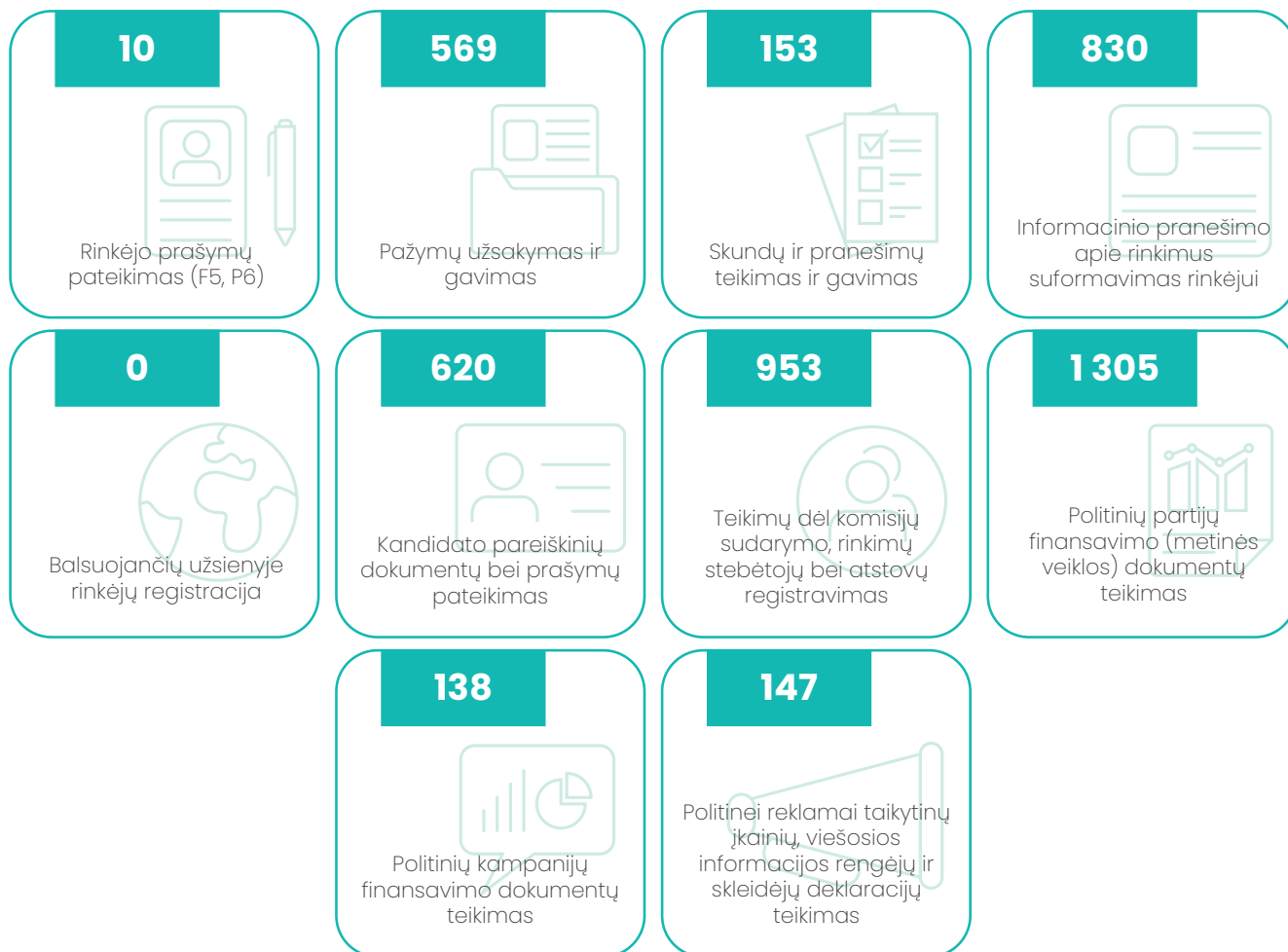
Asmens išsikėlimo kandidatų parėmimas rinkėjo parašu

16 506

Įstatymo leidybos ir referendumo iniciatyvos parėmimas rinkėjo parašu

ELEKTRONINIŲ DOKUMENTŲ PATEIKIMAS IR GAVIMAS

Elektroninės paslaugos rinkimų organizatoriams

Vyriausioji rinkimų komisija teikia elektronines paslaugas, skirtas rinkimų organizatoriams – VRK darbuotojams, rinkimų apylinkių, apygardų komisijų nariams, ambasadoms, – kurios pasiekiamos prisijungus per vidinę portalo „Rinkėjo puslapis“ sritį.

Rinkimų organizatoriai rinkimų planavimui, organizavimui ir priežiūrai vykdyti naudojami šios paslaugomis:

Rinkimų dienos vedlys, sudarantis galimybę apygardų, apylinkių rinkimų komisijų nariams pildyti balsų skaičiavimo protokolus ir suvestus duomenis perduoti VRK.

Darbo užmokestis, tabeliai ir sąmatos (DTS) – VRKIS posistemė, palengvinanti rinkimų komisijų narių priėmimo, atleidimo kontrolę, apygardoms ir apylinkėms skirtų lėšų planavimą, darbo laiko apskaitos žiniaraščių pildymą ir kitas buhalterinės apskaitos veiklas.

RINKĖJAI (iki rinkimų dienos)

VRKIS rinkėjų sąrašų tvarkymo posistemės dalis (toliau – posistemė RINKĖJAI), skirta atlikti šiuos rinkėjų sąrašų tvarkymo uždavinius iki rinkimų dienos:

- susipažinimas ir informacijos teikimas rinkėjams (jų pačių duomenų) apie išankstinį rinkėjų sąrašą;
- rinkimų apylinkės išankstinio rinkėjų sąrašo surašymo eiliškumo tvarkymas;
- prašymų (F5) įrašyti į rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą registravimas, automatizuotas informacijos apie tai siuntimas apygardos rinkimų komisijai ir, gavus iš jos sutikimą dėl rinkėjų sąrašų pakeitimo, informacinės rinkėjo kortelės spausdinimas;
- balsuosiančių namuose prašymų (P6) registravimas ir balsuojančių namuose rinkėjų

sąrašo sudarymas;

- balsavusių (nebalsavusių) namuose registravimas, nurodoma priežastis, kodėl rinkėjas, įrašytas į balsuojančių namuose rinkėjų sąrašą, nebalsavo;
- pakeitimų išankstiniame rinkėjų sąrašė, galutinio rinkėjų sąrašo spausdinimas;
- pranešimų apie rinkimus naujai įrašytiems rinkėjams spausdinimas;
- rinkėjų, balsuojančių ne rinkimų dieną, sąrašų sudarymas ir balsavimo fakto registravimas.

ABRIS – RINKĖJAI (rinkimų diena)

Posistemės RINKĖJAI rinkimų dienos dalis (ABRIS) skirta:

- rinkimų dieną atvykusių balsuoti rinkėjų žymėjimui;
- rinkėjų prašymų balsuoti kitoje rinkimų apylinkėje registravimui ir kitų rinkimų apylinkių komisijų sutikimų dėl balsavimo šioje rinkimų apylinkėje registravimui, ir rinkimų biuletenių išdavimo dokumentų automatiniam sudarymui ir spausdinimui.

Iškilus trumpalaikiams ryšio sutrikimams, atvykusių balsuoti rinkėjų žymėjimas gali būti vykdomas rinkimų apylinkės kompiuteryje esančiame elektroniniame rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašė, kuris gali būti pasiekiamas nenaudojant elektroninio ryšio.

FINANSAVIMAS

Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo duomenims teikti ir analizuoti skirta VRKIS posistemė. Duomenis ir dokumentus teikia politinės partijos, politinės kampanijos dalyviai, viešosios informacijos rengėjai ir skleidėjai, politinės reklamos stebėtojai, nepriklausomi auditoriai teikia informaciją apie politinės kampanijos dalyvių ir politinių partijų patikrinimą.

Įstatyme numatyti duomenys viešinami VRK interneto svetainėje.

Bendradarbiavimas su kitomis institucijomis teikiant elektronines paslaugas

Siekdama efektyvaus VRK informacinės sistemos funkcionalumo, VRK bendradarbiauja su kitomis įstaigomis žiniatinklio paslaugų (*web service*) pagalba teikdama ir priimdama būtinus duomenis. Valstybinė mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos teikia kandidatų ir auksančių partijoms asmenų metinių pajamų ir turto deklaracijų duomenis. VĮ Registrų centras teikia rinkėjų sąrašui sudaryti reikiamus duomenis. Informacinės visuomenės plėtos komitetas sudaro galimybę pasinaudojant Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platforma (VIISP) identifikuoti asmenis, kurie jungiasi prie VRK teikiamų el. paslaugų. VRK informacinei sistemai teikiami duomenys pateikiami lentelėje.

VRK informacinei sistemai teikiami duomenys

Institucija	Teikiami duomenys
Valstybinė mokesčių inspekcija (VMI)	Gyventojų pajamų mokesčio informacinės sistemos duomenys
VĮ Registrų centras	Lietuvos Respublikos gyventojų registro, Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registro, Lietuvos Respublikos adresų registro, Neveiksnių ir ribotai veiksnių asmenų registro duomenys
Informacinės visuomenės plėtos komitetas (IVPK)	Paslaugų gavėjų tapatybės nustatymo duomenys per Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platformą (VIISP)
Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (SODRA)	SODROS informacinės sistemos duomenys
Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos	Įtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registro duomenys

Institucija	Teikiami duomenys
Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos	Rinkėjų, dėl nustatyto neįgalumo turinčių teisę balsuoti namuose, duomenys
Teisingumo ministerija	Politinių partijų narių sąrašų informacinės sistemos duomenys

VRKIS naudojamos saugos priemonės

VRKIS priskiriama antrosios kategorijos informacinėms sistemoms, todėl yra užtikrinami aukštesni ir šiai kategorijai keliami reikalavimai. VRKIS sukurta vadovaujantis:

1. Bendruoju elektroninės informacijos saugos reikalavimų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 716 „Dėl Bendrųjų elektroninės informacijos saugos reikalavimų aprašo, Saugos dokumentų turinio gairių aprašo ir Valstybės informacinių sistemų, registru ir kitų informacinių sistemų klasifikavimo ir elektroninės informacijos svarbos nustatymo gairių aprašo patvirtinimo“.

2. Techniniais valstybės registru (kadastrų), žinybinių registru, valstybės informacinių sistemų ir kitų informacinių sistemų elektroninės informacijos saugos reikalavimais, patvirtintais Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2013 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. IV-832.

Kiekvienais metais yra atliekamas VRKIS:

- elektroninės informacijos saugumo reikalavimams vertinimas;
- rizikos vertinimas;
- atsparumo įsilaužimui testavimo ir kritinės apkrovos vertinimas.

Pagal gautus rezultatus, nedelsiant, sudaromas VRKIS neatitikčių valdymo planas ir pagal nustatytus prioritetus šalinamos neatitiktys.

VRKIS tarnybinės stotys ir kita kompiuterinė įranga, reikalinga patikimam ir saugiam sukurtos VRKIS dalies programinės įrangos veikimui, laikoma specialiajame, tarptautinį informacijos saugos standartą (LST ISO/IEC 27001:2013) atitinkančiame duomenų centre Lietuvoje.

Naudojamos saugos priemonės užtikrina VRKIS duomenų vientisumą, pasiekiamumą ir konfidencialumą. VRKIS saugos priemonės tobulinamos nuolat. 2021 m. pradėtas naudoti VRKIS įvykių audito įrankis.

VRKIS yra užtikrinamas rezervinis kopijavimas ir archyvavimas, taikoma duomenų gyvavimo ciklo valdymo metodika, kuri numato nuoseklų duomenų išsaugojimą numatytais laikotarpiais. Paskutinį kartą VRKIS atkūrimas iš rezervinių kopijų buvo atliktas 2021 m. rugpjūčio 13 d.

Stabiliam sukurtos VRKIS techninės bei programinės įrangos veikimui bei saugumui būtinas kvalifikuotas administravimas. VRKIS administratoriai nuolat stebi informacinę sistemą, užtikrindami nepertraukiamą ir saugų veikimą, atlieka privilegijuotų naudotojų teisių matricos peržiūrą dėl perteklinių teisių. 2021 m. VRKIS pasiekiamumas buvo ne mažiau 99,5 proc., neįskaitant planuotų VRKIS atnaujinimo darbų. Rinkimų dienomis (2021 m. balandžio 4, 25 d. ir spalio 10, 24 d.), kai yra didžiausias VRKIS naudotojų aktyvumas, informacinės sistemos pasiekiamumas buvo 100 proc.

Kibernetinis saugumas

2021 metais vykusių naujų Radviliškio, Kelmės ir Trakų rajonų savivaldybių tarybų narių – merų rinkimų metu kibernetinių incidentų prieš VRKIS nebuvo užfiksuota. Rengiantis 2021 m. rinkimams, buvo atliktas nepriklausomas VRKIS atitikties elektroninės informacijos saugumo reikalavimams vertinimas, įvykdyti pažeidžiamumų ir kritinės apkrovos testavimai. Dėl nuolat didėjančio kibernetinių atakų kiekio, ypač prieš informacinių sistemų naudotojus, buvo organizuoti kibernetinio saugumo mokymai savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijų darbuotojams. Didžiausias dėmesys buvo skiriamas kibernetinės higienos, elektroninių laiškų ir saugių svetainių identifikavimui.

VRK interneto svetainės lankomumo apžvalga

Nuo 2021 m. sausio 1 d. iki gruodžio 31 d. Vyriausiosios rinkimų komisijos interneto svetainę aplankė 305 749 unikalūs lankytojai, o bendras apsilankymų svetainėje skaičius siekė 479 656.

Per šį laikotarpį svetainėje buvo peržiūrėti 1 956 239 svetainės puslapių rodiniai, o vidutinis vieno lankytojo praleistas peržiūros laikas siekė 2 min. 23 sek.

Dažniausiai informacijos buvo ieškoma pagrindiniame svetainės puslapyje bei skiltyje „Rinkimai“. Paieškos raktiniuose žodžiuose vyrauja tokie žodžiai, kaip „vrk“, „rinkimai“ arba konkrečių, su rinkimais susijusių asmenų pavardės.

Didžiausią lankytojų srautą sudarė 25–34 metų asmenys, o statistiniai duomenys pagal lytį rodo, jog svetainėje dažniau lankosi moterys. VRK svetainėje apsilankę asmenys dažniausiai naudojami Samsung, Apple ar Huawei mobiliaisiais įrenginiais. Daugiausia lankytojų svetainę sulaukė iš Lietuvos, Jungtinės Karalystės bei Jungtinių Amerikos Valstijų.

VRK SVETAINĖS LANKOMUMO STATISTIKA 2021 01 01–2021 12 31

Bendra informacija apie svetainės lankomumą

Sesijos 479 656

(tiek iš viso lankytojų sulaukė svetainė per metus. Jei lankytojas puslapį skaitė aštuonis kartus per nurodytą laikotarpį, tai bus paskaičiuotas 8 sesijos)

Lankytojai 305 749

(tiek unikalų lankytojų apsilankė svetainėje per nurodytą laikotarpį. Jei lankytojas puslapį skaitė aštuonis kartus per nurodytą laikotarpį, tai bus paskaičiuotas kaip 1 lankytojas)

Puslapių peržiūros 1 956 239

(tiek iš viso svetainės puslapių šie lankytojai aplankė)

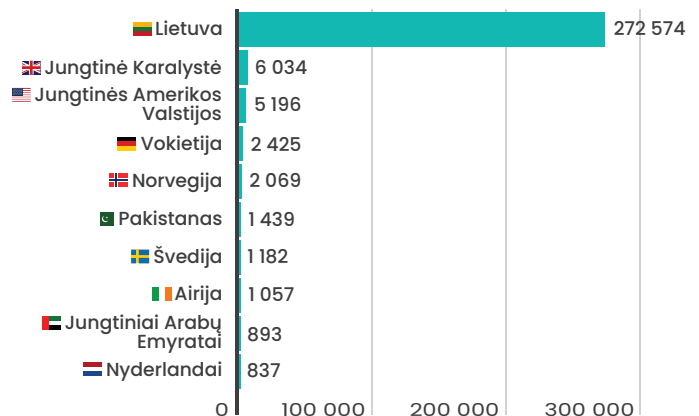
Organinė paieška 242 623

(toks skaičius žmonių atėjo pasinaudodami paieškos funkcionalumu)

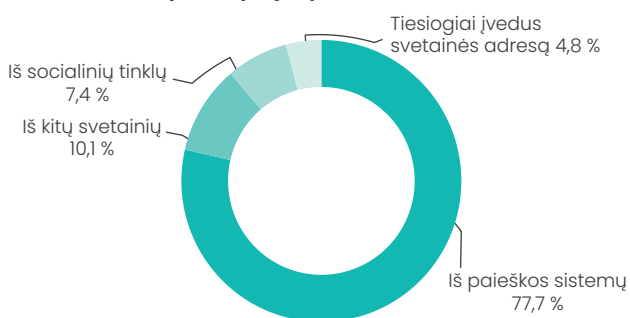
Praleistas laikas 2 min. 23 sek.

(tiek laiko vidutiniškai praleidžia vienas žmogus svetainėje)

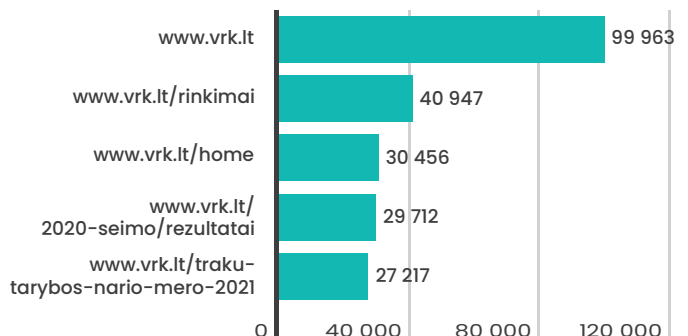
Lankytojų statistika pagal valstybes

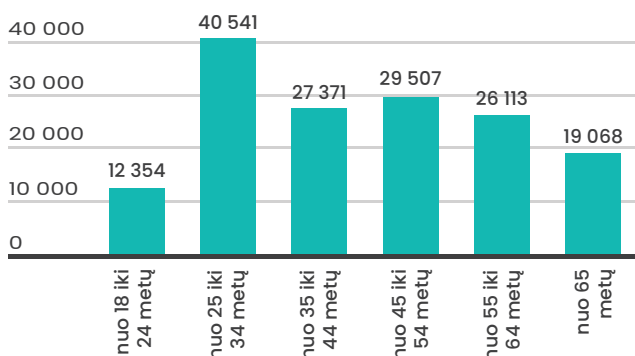
Kaip lankytojai pateko į svetainę?

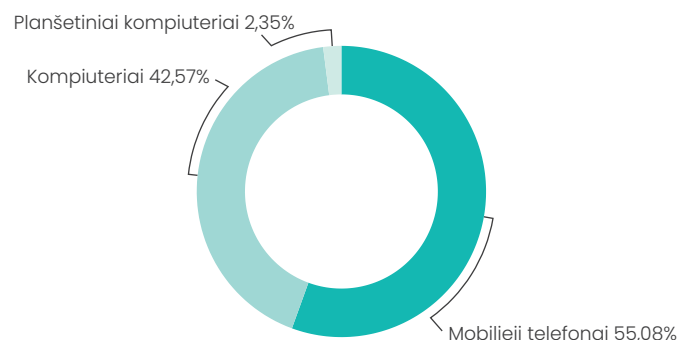
Lankomiausi svetainės puslapiai

Svetainės lankomumas pagal amžių

Įrenginių naudojimo statistika

Asmens duomenų apsauga

Asmens duomenys VRK tvarkomi vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu, 2019 m. vasario 7 d. VRK sprendimu Nr. Sp-73 patvirtintu Asmens duomenų tvarkymo Lietuvos Respublikos vyriausiojoje rinkimų komisijoje tvarkos aprašu, kuris 2021 m. rugsėjo 30 d. VRK sprendimu Nr. Sp-230 buvo pakeistas atsižvelgiant į naujus rinkimų įstatymų pakeitimus, kurie įsigaliojo 2022 m. sausio 1 d. ir kurie numato naujus asmens duomenų apsaugos reikalavimus per rinkimus. Nuo šios datos kandidatų pareiškiniai duomenys savivaldybių tarybų rinkimuose ir rinkimuose į Europos Parlamentą bus skelbiami tik dešimt metų, kai tuo tarpu Lietuvos Respublikos Seimo ir Respublikos Prezidento rinkimuose tokie duomenys bus skelbiami neterminuotai. Dar viena naujovė – tam tikra informacija apie kandidatą bus skelbiama tik rinkimų kampanijos metu: gimimo vieta, pilietybė, išsilavinimas, užsienio kalbų mokėjimas, pomėgiai, šeimtinė padėtis, sutuoktinio ar sutuoktinės vardas (pavardė), vaikų vardai (pavardės), telefono numeris, elektroninio pašto adresas.

2021 m. VRK gavo 32 duomenų subjektų prašymus dėl asmens duomenų tvarkymo. 22 atvejais duomenų subjektų prašymai nutraukti kandidatų pareiškinių dokumentų duomenų viešą paskelbimą buvo netenkinti, kadangi tokią pareigą VRK nustato rinkimų įstatymai. 5 atvejais tokie prašymai buvo įvykdyti nutraukiant sutuoktinių, vaikų vardų, pavardžių viešą paskelbimą taip užtikrinant jų teisę į privatumą. 3 atvejais buvo nutrauktas politinės kampanijos dalyvio kontaktinių duomenų skelbimas rinkimams pasibaigus ir 2 atvejais nebuvo nustatyta, kad VRK skelbė duomenis apie duomenų subjektus.

2021 m. VRK peržiūrėjo skelbiamus kandidatų pareiškinių dokumentų duomenis ir numatė technines priemones, skirtas naujų asmens duomenų apsaugos reikalavimų taikymui.

Projektas „Skaidrūs rinkimai“

2021 m. rugpjūčio 25 d. Vyriausioji rinkimų komisija baigė vykdyti projektą „Skaidrūs rinkimai“, kodas Nr. 10.1.2-ESFA-V-916-01-0017, pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 10 prioriteto „Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas“ 10.1.2-ESFA-V-916 priemonę „Nacionalinių kovos su korupcija priemonių įgyvendinimas“, kuris prasidėjo 2019 m.

Įgyvendinus projektą buvo pasiekti šie rezultatai: atverta visuomenei daugiau aktualių rinkimų duomenų ir informacijos; atverti rinkimų duomenys, skelbiami atviru formatu; sudarytos galimybės atlikti skelbiamų rinkimų duomenų palyginamąją analizę; rinkimų apylinkių ir apygardų ribų pokyčiai pateikti žemėlapyje; efektyvesnis skundų nagrinėjimo ir duomenų, susijusių su skundais, atvėrimo visuomenei procesas; rinkėjų informavimo veikla vykdoma mokymo programomis išklausiusių ir atestuotų rinkimų organizatorių; didesnė supažindintų su rinkimų specifika rinkėjų ir rinkimų dalyvių dalis, lyginant iki projekto buvusiąją.

Projekto metu buvo modernizuota Vyriausiosios rinkimų komisijos informacinė sistema, elektroninių paslaugų portalas „Rinkėjo puslapis“, interneto svetainė www.vrk.lt. Informacinė sistema buvo modernizuota šiose srityse: buvo sukurtos Mokymų ir atestacijos, Specializuotos informacijos posistemės bei Skundų, pranešimų ir incidentų funkcionalumas; modernizuotas Apylinkių ribų tvarkymo modulis; sukurta iki 30 naujų ataskaitų; automatizuoti rinkimų organizavimo procesai tokie kaip posėdžių informacijos, balsavimo namuose ir pavėžėjimų grafikų skelbimas, rinkimų komisijų automatinis informavimas apie rinkimo grafike numatytus darbus; sukurta informacijos saugumui skirta priemonė; atnaujintas „Rinkėjo puslapis“ ir interneto svetainė, kurie buvo pritaikyti neįgalųjų poreikiams ir mobiliesiems įrenginiams; sukurtos reikiamos naujų funkcionalumų integracijos su Vyriausiosios rinkimų komisijos informacine sistema.

Pagal projekto finansavimo sutartį Vyriausioji rinkimų komisija yra įsipareigojusi 5 metus pasibaigus projektui užtikrinti jo metu įsigytos technikos ir sukurtos programinės įrangos tikslingą naudojimą projekto tikslams pasiekti. Tuo tikslu kiekvienais kalendoriniais metais yra teikiama ataskaita.

Tarptautinis bendradarbiavimas

Vyriausioji rinkimų komisija yra Europos rinkimų organizatorių asociacijos (ACEEEO) narė. Šios asociacijos paskirtis – stiprinti demokratinę raidą ir tvarką bei teikti visoms asociacijos narėms informaciją tokiomis temomis, kaip rinkimų įstatymai, konstitucijos, rinkimų sistemos, rinkimų rezultatai ir bendras rinkimų organizavimas.

VRK palaiko ryšius su Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) Žmogaus teisių ir demokratinių institucijų biuro (angl. OSCE / ODIHR) atstovais. Organizacijos atstovai kviečiami stebėti rinkimus, organizuojami bendri seminarai ir renginiai rinkimų, politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo klausimais.

Komisija taip pat glaudžiai bendradarbiauja su Europos Tarybos patariamąja institucija konstitucionalizmo klausimais – Europos komisija „Demokratija per teisę“ (Venecijos komisija). Žinių ir praktikos mainais dalijamasi įvairiose konferencijose, seminaruose.

VRK dalyvauja rinkimų stebėjimo misijose visame pasaulyje, taip pat į Lietuvos Respublikoje vykstančius rinkimus kviečia kolegas iš kitų valstybių. Rinkimų stebėjimo misijose ne tik keičiamasi rinkimų organizavimo ir vykdymo praktiniais patarimais, bet ir gimsta daug naujų idėjų dėl mūsų šalyje vykšančių rinkimų ir politinės kampanijos išlaidų efektyvesnės kontrolės. Vyriausiosios rinkimų komisijos atstovai dažnai dalyvauja įvairiose tarptautinėse konferencijose ir seminaruose, yra kviečiami kaip savo srities ekspertai, kai ketinama atlikti ženklesnius pokyčius politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės srityje.

Vyriausioji rinkimų komisija 2021 metais tęsė bendradarbiavimą su užsienio šalių rinkimų komisijomis ir tarptautinėmis organizacijomis. Dėl Covid-19 grėsmės pirmoje metų pusėje komisijos nariai ir sekretoriato darbuotojai nevyko į komandiruotes, tačiau dalyvavo susitikimuose ir konferencijose nuotoliniu būdu.

2021 m. vasario 4 d. įvyko nuotolinis Europos rinkimų organizatorių asociacijos (ACEEEO) organizuojamas simpoziumas „Jie balsuoja pirmąjį kartą, bet ne paskutinį. Tendencijos, iššūkiai ir gerosios jaunimo dalyvavimo rinkimuose praktikos“, o balandžio 22 d. – nuotolinis simpoziumas „Jaunimo dalyvavimas rinkimuose“. Kovo 25 d. VRK pirmininkė dalyvavo šios organizacijos valdybos posėdyje.

2021 m. vasario 16 d. įvyko Europos Tarybos Venecijos komisijos ir Rumunijos rinkimų institucijos organizuojami tretieji rinkimų ekspertų debatai „Rinkimų proceso prieinamumas“.

Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės skyriaus vedėja L. Petronienė skaitė pranešimus 2021 m. kovo 30 d. Tarptautinio rinkimų sistemų fondo (IFES) Ukrainos skyriaus organizuotoje tarptautinėje konferencijoje „Politinės reklamos internete ir kitais kanalais stebėjimas: finansus kontroliuojančių institucijų iššūkiai ir geriausios praktikos“ bei 2021 m. birželio 29 d. Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) Žmogaus teisių ir demokratinių institucijų biuro (OSCE / ODIHR) organizuotoje apskritojo stalo diskusijoje apie politinių partijų ir politinių kampanijų ataskaitų teikimą ir finansavimo kontrolę Covid-19 pandemijos metu.

2021 m. balandžio 30 d. VRK atstovai dalyvavo „Transparency International“ Lietuvos skyriaus orgnazuotoje diskusijoje „Rinkimų kampanijos Online: pažaboti ar susidraugauti?“, o 2021 m. gegužės 17 d. L. Petronienė skaitė paskaitą apie politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo skaidrumą Pasaulinės rinkimų organizatorių asociacijos (A-Web) rengtoje 2021 m. rinkimų organizatorių gebėjimų stiprinimo programoje.

Pirmąjį 2021 metų pusmetį įvyko nuotoliniai susitikimai su Estijos, Uzbekistano bei Suomijos rinkimų organizatoriais, kuriuose buvo dalijamasi patirtimi organizuojant rinkimus.

Rugsėjo 28-30 d. Bukarešte (Rumunijoje) vykusioje Europos rinkimų organizatorių asociacijos 30-ojoje metinėje konferencijoje pristatyta Vyriausiosios rinkimų komisijos veikla politinių kampanijų finansavimo kontrolės srityje bei Lietuvos patirtis organizuojant rinkimus Covid-19 pandemijos metu.

Rugsėjo 29 d. vykusios sesijos „Pinigai ir politika. Tendencijos ir svarbiausi pokyčiai per pastaruosius du dešimtmečius“ metu Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės skyriaus vedėja L. Petronienė skaitė pranešimą apie politinių kampanijų finansavimą Lietuvoje ir šioje srityje įvykusius pokyčius, ypatingą dėmesį skiriant VRK įdiegtai ir naudojamai informacinei sistemai. Taip pat kalbėta apie tai, kaip tikrinamas politinėms kampanijoms skiriamų aukų teisėtumas ir vertinamas išlaidų pilnumas bei atkleidžiamos nedeklaruotos politinių kampanijų išlaidos.

Rugsėjo 30 d. surengtoje sesijoje „Covid-19. Išmoktos pamokos“ Mokymų ir komunikacijos skyriaus patarėja I. Ramanavičienė kalbėjo apie VRK patirtį organizuojant 2020 m. Seimo rinkimus koronaviruso pandemijos metu, akcentuodama komunikacijos su rinkėjais svarbą ir naujus, neįprastus bei veiksmingus rinkėjų informavimo apie balsavimą pandemijos metu būdus. Renginio dalyviams taip pat pristatytos ir naujos balsavimo vietos: Drive-in punktai rinkėjams, esantiems saviizoliacijoje, ir balsavimo apylinkė Vilniaus Lukiškių aikštėje, kurios buvo pritaikytos pernai Lietuvoje vykusiu Seimo rinkimų metu ir sulaukė itin teigiamo rinkėjų įvertinimo.

Spalio 2 d. Sakartvele vykusius vietos savivaldos rinkimus stebėjo daugiau kaip 31 tūkst. nacionalinių stebėtojų ir daugiau kaip 1 000 tarptautinių stebėtojų, tarp kurių buvo du VRK atstovai – VRK narė O. Kilkinova ir Rinkimų organizavimo skyriaus vedėja R. Daniškevičiūtė.

Šiuose rinkimuose buvo pristatytos kelios naujovės – veiklą pradėjo šios šalies Centrinės rinkimų komisijos įsteigtas Informacijos apsaugos centras, o skaičiuojant balsus buvo panaudotos elektroninės technologijos.

Spalio 5-8 dienomis septintą kartą surengtoje konferencijoje „E-Vote-ID 2021“ dalyvavo 196 dalyviai iš 37 pasaulio valstybių, o Vyriausiajai rinkimų komisijai šiame renginyje atstovavo Kompiuterinių technologijų skyriaus vedėjas D. Gaižauskas.

Nuotoliniu būdu surengtoje konferencijoje vienas svarbiausių naginėjamų klausimų buvo, kaip užtikrinti demokratinius procesus pasaulinės pandemijos metu. Taip pat buvo diskutuojama elektroninio balsavimo temomis.

Šio renginio tikslas – sutelkti kuo daugiau elektroninio balsavimo specialistų iš akademinų, politinių, vyriausybinų bei gamybos sričių ir paskatinti juos ne tik diskutuoti skirtingais įvairiausių formų elektroninio balsavimo aspektais, bet ir pasidalyti patirtimi elektroninio balsavimo srityje.

Vyriausiosios rinkimų komisijos atstovai taip pat stebėjo lapkritį vykusius rinkimus Uzbekijoje bei Kirgizijoje.

Vyriausioji rinkimų komisija vis dažniau sulaukia prašymų pristatyti esamą Lietuvos Respublikos rinkimų sistemą, pasidalyti rinkimų organizavimo patirtimi. Tai, kad į Vyriausiąją rinkimų komisiją kreipiasi kolegos ne tik iš kaimyninių šalių, yra didelis visų, kažkada dirbusių ir (ar) tebedirbančių Vyriausiojoje rinkimų komisijoje, nuopelnas ir kartu rinkimų organizavimo ir vykdymo proceso įvertinimas.

Pagrindinės 2022 metų veiklos kryptys

Savivaldybių tarybų rinkimai. Vykdyti rinkimų organizavimo ir vykdymo pasirėngimo darbus 2023 metų pavasarį Lietuvoje vyksiantiems savivaldybių tarybų rinkimams (politinė kampanija prasidės 2022 m. rudenį).

VRK teisės aktų pakeitimai. 2022 m. priėmus Lietuvos Respublikos Seime įregistruotą konstitucinį įstatymą – Lietuvos Respublikos rinkimų kodeksą, atlikti Kodekso įgyvendinamųjų teisės aktų pakeitimus ar parengti naujus projektus.

VRKIS tobulinimas. Modernizuoti Vyriausiosios rinkimų komisijos informacinę sistemą, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos įstatymų, reglamentuojančių rinkimus, pakeitimus.

Internetinio balsavimo sistemos rinkimuose galimybių studija. Įvykdyti internetinio balsavimo sistemos galimybių studijos pirkimą. Pasitelkus ekspertus atlikti galimybių studijos vertinimą. Teikti siūlymus dėl internetinio balsavimo sistemos įgyvendinimo.

Stebėseną. Nuolat vykdyti politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolę, politinių kampanijų finansavimo stebėseną.

Korupcijos prevencija. Parengti ir patvirtinti Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo nuostatas įgyvendinančius teisės aktus.

Referendumų organizavimas ir vykdymas. Nesant galiojančio Referendumo įstatymo, atsižvelgiant į teismų praktiką, parengti naujų referendumo iniciatyvų registravimui, vykdymui ir įgyvendinimui reikalingus VRK teisės aktus.

Asmens duomenų apsauga. Užtikrinti asmens duomenų apsaugos ir visuomenės teisės žinoti principų laikymosi proporcingumą.

Tarpinstitucinis bendradarbiavimas. Tęsti bendradarbiavimą rinkimų organizavimo, vykdymo ir demokratinių rinkimų procesų užtikrinimo srityse su Lietuvos Respublikos valstybės institucijomis, nevyriausybinėmis organizacijomis, Lietuvos savivaldybių asociacija ir visomis savivaldybėmis, VŠĮ Lietuvos nacionaliniu radiju ir televizija.

Tarptautinis bendradarbiavimas. Plėtoti ir vystyti tarptautinį bendradarbiavimą su Europos šalių organizatorių asociacija (ACEEEO), Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) Žmogaus teisių ir demokratijų institucijų biuro atstovais, kitų šalių rinkimų organizatoriais.